

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marian Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marian Seyda

Nr. 54

Poznań, czwartek dnia 4 lutego 1932

Rok XXVII

Budżet tajny

Po pięciu latach walki Sejmu z rządami „sanacyjnymi” o prawo dysponowania groszem publicznym wytworzyła się u nas osobliwa sytuacja. Oficjalny budżet, chociaż uległ znacznym redukcjom, wyjdzie z Sejmu z deficytem 74 milionów (na papierze, faktycznie ponad 300 milionów), czem obóz rządowy zbytnio się nie martwi. P. Miedziński, referent generalny, uspokoił swoich kolegów, że deficyt budżetowy jest zjawiskiem obecnie powszechnym, a zatem niema racji, żeby Polska stała się jakis wyjątek.

Sytuacja jest tragicznie groteskowa. Dawniej, kiedy Stronnictwo Narodowe zarzucało budżetowi nierealność, a minister skarbu i postowie z B. B. usiłowali odeprzeć ten zarzut, dyskusja budżetowa miała jakiś sens. Ale w tym roku wszyscy uznają, że budżet jest nierealny. Obóz rządowy z p. ministrem skarbu na czele oświadcza, że trudno dzisiaj przewidzieć, co będzie: jeżeli braknie pieniędzy, to albo dokona się nowych „cięć” w wydatkach, albo nałożą nowe podatki. Nie wchodząc w meritum tego programu, stwierdzamy krótko, że skoro budżet jest planem gospodarki państwowej na nadchodzący rok, to Polska rozpocznie obecny rok bez planu, czyli bez budżetu. Cała praca Sejmu i Senatu będzie niepotrzebną, konstytucyjną formalnością.

Jednak jeszcze i nie tutaj tkwi największe zło. Ostatecznie nawet udzielenie rządowi zupełnych pełnomocnictw budżetowych z oznaczeniem jedynie maksymalnej granicy wydatków mogłoby podnieść zaufanie do gospodarki państwowej, ale pod warunkiem, gdyby tą sumą objęte były wszystkie wydatki skarbu. Tak jednak nie jest. Poza oficjalnym budżetem istnieje u nas jeszcze mnóstwo wydatków, budżetom tym nie objętych, a ukrytych w rozmaitych funduszach i przedsiębiorstwach skomercjalizowanych. Prócz budżetu jawnego mamy jeszcze budżet tajny.

Końcowe przemówienie przewodniczącego komisji budżetowej, p. Byrki (z B. B.), było pewnego rodzaju sensacją polityczną. P. Byrka, niewątpliwie fachowiec w sprawach skarbowych, wskazał na „nieprzejrzystość” budżetu i wyraził złośliwą obawę, że nie długo nawet ministerstwo skarbu nie będzie mogło zorjentować się w swym gospodarstwie.

Zapał rządów pomajowych do tworzenia różnorodnych funduszy i komercjalizowania przedsiębiorstw państwowych wynika z dążenia do ograniczenia praw Sejmu wogóle, a jego prawa kontroli nad budżetem w szczególności. Fundusze specjalne albo wogóle nie figurują w budżecie, albo — co najwyżej — niektóre wiadomości o nich zawarte są w objaśnieniach, które oczywiście żadnej mocy prawnej nie mają. Przedsiębiorstwa skomercjalizowane występują w budżecie z jedną tylko cyfrą wpłaty do skarbu względnie dopłaty z niego. Prócz tego niektóre z nich przedstawiają Sejmowi lakoniczne bilanse za ubiegłe lata, składające się niejednokrotnie z dwóch tylko pozycji.

Japonia wobec propozycji mocarstw

Wywiad „Times’a” z min. Yoshizawą

Tokio, 4. 1. (PAT.) Japonia przyjęła 3 i 4 punkt z pośród pięciu, zawartych w propozycji mocarstw. — Punkt 1 Japonia przyjmuje warunkowo a 2 i 5 odrzuca.

London, 4. 1. (PAT.) „Times” ogłasza wywiad, udzielony przez japońskiego min. spraw zagr. Yoshizawę w Tokio.

Rząd japoński wyraźnie rozróżnia zatarg w Mandżurji od wydarzeń w Szanghaju i dopóki różnica ta nie będzie uznana, polityka nasza — mówił — będzie przedmiotem nieporozumienia. Interesy Japonii w Mandżurji są pierwszorzędne zarówno pod względem ekonomicznym jak i politycznym. Nasza sytuacja w Mandżurji jest dla nas kwestią życia lub śmierci. W Szanghaju interesy nasze są

podobne do interesów innych mocarstw. Jedynym naszym życzeniem jest prowadzenie spokojnego handlu i zapewnienie bezpieczeństwa naszym obywatelom oraz ich legalnym przedsiębiorstwom. Nie posiadamy w Szanghaju żadnych terytorjalnych ani politycznych ambicji. Zamordowanie japońskiego duchownego oraz artykuł, znieważający w organie Kuomintangu nasze władze cesarskie, były wydarzeniami kulminacyjnymi. Celem zawarcia pokoju zgodzimy się na każde rozumne porozumienie na warunkach honorowych, przez co mam na myśli, by zanim wycofamy nasze wojska, bezpieczeństwo obywateli było zagwarantowane przez wycofanie wojsk ze strony Chińczyków. Żadnych innych żądań nie stawiamy.

Sytuacja w Szanghaju — Pogłoski o popelnieniu harakiri przez admirała Shiosawę

London, 4. 2. (PAT.) Wiadomości otrzymane dziś rano z Szanghaju opiewają, że w obrębie dzielnicy międzynarodowej panuje zupełny spokój. Natomiast w dalszym ciągu trwa walka chińsko-japońska w obrębie portu Woo-Song.

Szanghaj, 4. 2. (PAT.) Uporczywie obiega pogłoska, jakoby admirał

Shiosawa popelnił harakiri. Jakkolwiek urzędowo zaprzeczają tej pogłosce, jednak w dalszym ciągu znajduje ona wiarę u wielu osób, a to ze względu na odwołanie go ze stanowiska dowódcy floty na wodach chińskich, na które to stanowisko został mianowany Nomura.

Z obrad sejmowej kom. administracyjnej

Przeciw konfiskowaniu pism — Dyskusja nad projektem ustawy o zgromadzeniach

Warszawa, 4. 2. (Tel. wł.) — Na posiedzeniu komisji administracyjnej odrzucono nasamprzód wnioski, zgłoszone przez P. P. S. w sprawie systematycznych konfiskat pism. W toku dyskusji poseł Wierczak (Kl. Nar.) wskazał, że konfiskaty przeobrażają się w system i w chwili obecnej panuje całkowity pod tym względem chaos.

Posł Winiarski podkreślił, że po konfiskacie sąd powinien pociągnąć winnych do odpowiedzialności. Tymczasem teraz coraz częściej zachodzą wypadki zaniechania procesów o konfiskaty.

Po odrzuceniu tych wniosków komisja administracyjna przystąpiła do rozprawy nad projektem rządowym o zgromadzeniach. Referat wygłosił poseł Zdzisław Stronicki (B. B.), który starał się wykazać, że projekt rządowy jest owiany duchem liberalizmu.

Pos. Winiarski podkreślił, że projekt sprzeciwia się postanowieniom konstytucji.

Krótko mówiąc, w funduszach i przedsiębiorstwach skomercjalizowanych rząd robi, co mu się podoba: kupuje i sprzedaje, co chce; zaciąga rozmaite pożyczki gotówkowe i towarowe lub licencyjne; wypłaca różnym dygnitarzom pensje, tantiemy, gratyfikacje, kosztą podróży; angażuje urzędników i pracowników w dowolnej ilości itp. Sejm o tem wszystkim nic nie wie, a Najwyższa Izba Kontroli też niewiele ma do powiedzenia. Dyktatura budżetowa została zrealizowana — że się tak wyrazimy — tylną furtką, przez fundusze specjalne i komercjalizację przedsiębiorstw.

Zakres tego tajnego budżetu jest olbrzymi. Do istniejących 13 przedsiębiorstw skomercjalizowanych przybyły w roku obecnym jeszcze koleje państwowe których roczny budżet wynosi około półtora miljarda. Łącznie w funduszach i przedsiębiorstwach skomer-

tucji. Klub Narodowy jest przeciwny ograniczeniu wolności zgromadzeń, ale jest również przeciwny sianiu anarchii.

Pos. Sommerstein z koła żydowskiego przypominał, że w r. 1924 posłowie Anusz, Miedziński, Kościalski, Polekiewicz. Wędrzicki, którzy dzisiaj są powagami w łonie B. B., zgłosili wniosek protestacyjny przeciwko ograniczeniu zebrań na Wileńszczyźnie. Obecny projekt pogarsza sytuację, istniejącą za rządów zaborezych. Nawet okólnik ministerstwa spraw wewnętrznych z 17 marca 1921 r. w sprawie zgromadzeń podesza stanu wyjątkowego jest o wiele liberalniejszy, aniżeli projekt.

Pos. Jadźwiński (Kl. Nar.) poddał analizie prawnej projekt i wykazał, że wiele artykułów sprzeciwia się postanowieniom konstytucji. Jeżeliby się stał ustawą, art. 100, 104 i 108 konstytucji stałyby się martwą literą. Dalszą dyskusję odroczono do piątku. (w)

cializowanych utajony jest budżet około 2-miljardowy. Skomercjalizowano niedawno nawet całe jedno ministerstwo, a mianowicie reform rolnych. Wnieiony jest już do Sejmu projekt komercjalizacji monopolu tytoniowego, którego budżet wynosi około 600 milionów. Ponieważ w cenie wyrobów tego monopolu mieści się wysoki podatek pośredni, zatem mamy tutaj do czynienia z faktem komercjalizacji poboru podatku!

Po dokonaniu tej operacji z monopolu tytoniowym budżet tajny będzie znacznie większy od jawnego. Dla obozu rządowego ciągły wzrost budżetu tajnego kosztem jawnego ma znaczenie nie tylko prestiżowe, ale także wewnętrzno-polityczne.

Dla niektórych panów nawet i osobiste.

M. K.

Bolszewicy na Ukrainie

Bolszewicy, opanowując Rosję, otrzymali w spadku niemiecki nowotwór państwowy, stworzony w traktacie brzeskim, t. j. państwo ukraińskie. Zrobili przytem to, co musieli uczynić w niesłychanie ciężkiej sytuacji politycznej. Uznali mianowicie państwo ukraińskie jako jednostkę sfederowaną ze Związkiem Sowieckim.

Początkowo nawet propagowano ze strony bolszewików t. zw. ukrainizację na Ukrainie. Językowi miejscowemu, małoruskiemu, nadano dość szerokie prawa, przyjęto szereg działaczy ukraińskich, jak Hruszewski i inni z emigracji oraz ukrainizowano szereg instytucji publicznych przedewszystkiem naukowych. Akeja ta zdążyła do tego, aby przedewszystkiem mieć argumenty na zewnątrz. Poza tem chodziło bolszewikom o to, aby doktryna ich przyjęła się u ludności małoruskiej. Propaganda taka łatwiej przemawia jeśli jest prowadzona w narzeczu miejscowem. Ukrainizacja zaczęła jednak wydawać się czerwonym władcom Rosji dość niebezpieczną zabawą. Jako jej skutki zaczęły się okazywać nacjonalizm i separatyzm.

Wobec tego bolszewicy zmienili już od trzech lat swoją politykę na Ukrainie. Zaczęli powoli, ale z żelazną konsekwencją likwidować „ukrainizację” Ukrainy. Zaczęło się to w roku 1929 w sposób iście bolszewicki. We Lwowie zjawił się mianowicie konsul sowiecki, nazwiskiem Łapczyński, który zaczął na wielką skalę kokietać małopolskich działaczy ukraińskich. Zorganizował współpracę tych działaczy z Ukrainą sowiecką. Doszło nawet do sowieckich pensji dla literatów ukraińskiego kierunku, oraz do mianowania niektórych uczonych członkami „Akademji” kijowskiej. Umizgi te były zainscenizowane tylko po to, aby zdekonspirować ludzi i organizacje, będące w stosunkach z ośrodkami ukraińskiej działalności nacjonalistycznej. Od tego czasu zaczęły się systematyczne aresztowania, przenoszenia i wysiedlania skompromitowanych działaczy. Jedną z główniejszych broni bolszewików są zsyłki na wyspy solowieckie.

Reakcja komunistyczna na Ukrainie przeciw nacjonalizmowi ukraińskiemu wzmogła się bardzo w ostatnich miesiącach. Nie ulega wątpliwości, że wznowienie to związane jest z konfliktem mandżurskim. Między innymi wywieziono z Kijowa polityka i uczonego historyka Hruszewskiego. Przydzielono go do pracy w archiwum państwowem w Moskwie. Profesora akademji sztuk pięknych Bojczuka przeniesiono z Kijowa do Leningradu. Bardzo poważnie też ograniczono działalność Ukraińskiej Akademji Nauk w Kijowie. Uszczuplono jej o 40 proc. kredyty, oraz zlikwidowano sekcję historyczną, którą prowadził Hruszewski. Zniesienie tej sekcji tłumaczy władze sowieckie tem, że prowadziła ona nacjonalistyczną ukraińską propagandę pod pokrywką nauki.

Propaganda ta miała tak duże powodzenie, że nacjonalistyczne nastroje ogarnęły nawet instytut marksizmu i leninizmu w Kijowie. Kierownika tego instytutu wykluczono z partii komunistycznej i wywieziono w głąb Rosji.

Wszystko to wskazuje, że komuniści zabierają się nie na żarty do zlikwidowania pozostałości niemieckiej polityki na terenie dawnej Rosji.

Zagóńczyk.

Wystąpił z klubu B. B.

Warszawa, 4. 2. (Tel. wł.) — Senator Boguszewski wystąpił wczoraj z Klubu Parlamentarnego B. B. Nie zgłosił on nigdzie swojej przynależności partyjnej i pozostaje jako dziki.

Przygotowania wyborcze socjalistów francuskich

Podróż p. Bluma i „towarzyszy” do Kolonii — Francuska międzynarodówka w poszukiwaniu platformy wyborczej — Nowe metody propagandy zapomocą płyt gramofonowych, filmów, afiszy i... czerwonego wina

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Paryż, 2 lutego.

W chwili obecnej data wyborów nie jest jeszcze ustalona; w izbie stronnictwa prowadzi zacietą walkę pro, albo contra reformie ordynacji wyborczej, mającej usunąć, albo pozostawić dwurazowe głosowanie. Pomimo tego jednak gorączka wyborcza rośnie z tygodnia na tydzień. Wrzenie wewnątrz stronnictwa wzmacnia się. Murzy Paryża pokrywają się w różnych dzielnicach charakterystycznymi afiszami; przywdziałszy zaś czapkę niewidkę, można asystować wyświetlaniu filmów „integralnego pacyfizmu”, albo też w redakcji „Populaire” nabyć „aparaty wyborcze”, podniesione do godności agentów propagandowych. — Przyszła, najprawdopodobniej majowa rozgrywka; jest niezaprzeczenie niezmierznie ważna. Zmierza się w niej dwa bloki: narodowy i rewolucyjny. Zwycięstwo czy też przegrana jednego lub drugiego zaważy niepomierne na szali losów Europy.

W przededniu przygotowującej się kampanji wyborczej zjazd biura międzynarodówki socjalistycznej w Kolonii, w którym brał udział generalny sztab stronnictwa p. Leona Bluma, zasługuje na specjalną uwagę. Lewica francuska dąży mianowicie do tego, aby wybory francuskie odbyły się przed pruskimi, co do których przewiduje się większość hitlerowską. W razie bowiem triumfu „hakenkreuzlerów”, socjaliści i radykał francuscy obawiają się zrozumiałej porażki. W związku z tą pielgrzymką międzynarodową do Kolonii, p. Henri de Kerillis zaatakował energicznie p. Bluma, zapytując go, czy socjaliści francuscy potę udali się do Kolonii, aby uzyskać u socjal-demokracji niemieckiej przesunięcie wyborów pruskich na czas po wyborach francuskich.

Leader francuskiej międzynarodówki zaprzeczył oczywiście z oburzeniem podobnej „insynuacji”. Na jednym jednak z posiedzeń izby, socjalista Grumbach został wprowadzony w prawdziwe zakłopotanie, gdy go p. Audiffret-Pasquier zagadnął o istotny cel ich podróży do Niemiec. Z postanowień bowiem, powziętych w Kolonii przez biuro międzynarodówki socjalistycznej, wynika jasno, iż aspiracje jej zostaną tylko wtedy osiągnięte o ile „partie socjalistyczne potrafią należycie wyzyskać zbliżające się wybory, ażeby stawić opór fali nacjonalistycznej w Niemczech, a obalić reakcję nacjonalistyczną we Francji”. Nie potrzeba zaś chyba dodawać, że do urzeczywistnienia tego planu drugiej międzynarodówki wybory powinny odbyć się najpierw na terenie francuskim, a dopiero potem na niemieckim.

Socjaliści, a wraz z nimi i radykałi prowadzą obecnie w izbie zażartą walkę celem niedopuszczenia, aby została uchwalona reforma wyborcza, znosząca drugie głosowanie. Dzięki bowiem temu ostatniemu dochodzi do różnych kombinacji kartelowych między kandydatem socjalistycznym a radykałnym. To też na kongresie francuskiej II międzynarodówki, który odbył się teraz w Paryżu, celem przygotowania właśnie przyszłej „platformy wyborczej”, p. Blum wyraźnie oświadczył, iż gdyby projektowany nowy system został przyjęty, wybory przedstawiałyby dla lewicy niebezpieczeństwo a przez to narażona byłaby i sprawa rozbrojenia. Leader socjalistów liczy się nawet z tem, że kartel lewicowy mógłby w tym wypadku stracić około 70 miejsc. „Dlatego też parlamentarna grupa socjalistyczna powinna propozycję reformy wyborczej zwalczać z wytrwałością, energią, a nawet gwałtownością”. Gdyby zaś została ostatecznie uchwalona reforma, znosząca drugie głosowanie, to, zważywszy na „powagę sytuacji”, będzie zwołany nadzwyczajny kongres socjalistyczny.

Fakty te są najlepszym dowodem zaniepokojenia, jakie zdradza stronnictwo p. Bluma co do rezultatu przyszłego głosowania. Jak jednak przedstawia się pod tym względem praktycznym propaganda wyborcza, przezeń prowadzona? Powiedzmy odrazu, że jest ona doskonale zorganizowana oraz pełna pomysłowości pod względem środków, jakimi się posługuje. — Nie będziemy tu mówili ani o odczytach, ani o broszurach socjalistycznych,

ale właśnie o owych pomocniczych „agentach”, oddających duże usługi w agitacji wyborczej.

Udajmy się więc do redakcji organu oficjalnego S. F. L. O. (Socialistes Français Internationale Ouvrière). — Jest on wraz z siedzibą partii zainstalowany w bardzo pięknym pałacyku arystokratycznym na którego murach widnieją zresztą herby byłych ich właścicieli. A więc przedewszystkiem możemy nabyć tam „La Voix des Nôtres”. Są to płyty gramofonowe z politycznymi mowami leaderów socjalistycznych, specjalnie zastosowane do potrzeb propagandowych na prowincji. Żeby zaś tego rodzaju zebrania nieco urozmaicić muzyką, nabywa się płyty z pieśniami rewolucyjnymi. Nie dość na tem. W administracji „Populaire” można również nabyć gramofony, które podobnie jak i te płyty dostaje się na dogodnie spłaty.

Działalność socjalistyczna rozwija się na tem polu szeroko. I tak po owej płycie propagandowej puszczają oni obecnie w obieg film propagandowy p. n. „wojna wojnie”. (Guerre à la guerre). Ma on towarzyszyć exposé różnych prowincjonalnych kandydatów. Film ten przedstawia naturalnie ruiny spowodowane wojną, ewakuację i nędzę ludności cywilnej, inwalidów, trupy — wszystko co jest rzekomo rezultatem „historji nacjonalistycznej”. Na ekranie przesuwają się jednak nie tylko obrazy przeszłości, ale także i widmo przyszłej wojny, a więc groza floty powietrznej, ch. siejących śmierci i zniszczenia; groza gazów trujących,

k która nieoszczędzi tym razem ludności cywilnej, chyba że „złączone wysiłki proletariatu wszystkich państw przeszkodzą nowej poździej”.

Film ten ma na celu szerzenie paniki. Inne przedstawiają n. p. „socjalizm na roli”, „walkę klas poprzez historję”, wreszcie działalność młodzieży socjalistycznej, prasy międzynarodowej itd. itd. Przeźrocza te, podobnie jak i „aparaty mówiące” służą oczywiście z jednej strony do urozmaicenia kampanji wyborczej, a z drugiej do szerzenia idei „integralnego pacyfizmu”. W chwili obecnej można widzieć w Paryżu, a także i po całej Francji rozlepiony niesmaczny afisz, przedstawiający złowrogą śmierć, rozciągającą swe ręce kościotrupa ponad krzyżem cmentarne — z napisem: „Non, plus jamais ça!”

Ponieważ zaś „przyszłość świata” rozegra się przy przyszłych wyborach, przeto zorganizowano specjalną kampanję celem rozpowszechniania dziennika partyjnego „Le Populaire”. Ma on być rozsyłany po hotelach, kawiarniach i... fryzjerniach prowincjonalnych, żeby rekrutować jak największą ilość czytelników.

Na zakończenie dorzucmy charakterystyczny szczegół. Socjaliści są naturalnie zdania, że powinno się brać pieniądze tam, gdzie się one znajdują. Z tego powodu dla zasilenia kasy partyjnej, lansują oni teraz specjalne wino, t. zw. „apéritif”, naturalnie czerwone, przeznaczone dla „proletariatu”. Nazywa się ono „Le Popu”. Kasa międzynarodówki ma od jego sprzedaży dosyć duży procent, to też reklamuje je codziennie w swoim organie. Jak więc widzimy socjalistyczna organizacja propagandowa do użytku przyszłych wyborów jest pierwszorzędnie zorganizowana, bowiem dba nie tylko o polityczną stronę propagandy, ale czuwa nad jej urozmaiceniem muzyką, filmami, a nawet „czerwonym” trunkiem, mającym ostatecznie nawrócić na wiarę międzynarodową najbardziej zatwardziały „burżujów”.
I. Briares.

Na Dalekim Wschodzie

Moment, w którym Japonja wystąpiła czynnie na terenie Chin, był wyjątkowo dla niej korzystny. Rząd mikada mógł rozpocząć działania wojenne na Dalekim Wschodzie bez obawy ryzyka, gdyż interwencja mocarstw europejskich i Ameryki wydawała się wykluczoną. W Japonji koła polityczne przewidywały — i słusznie — licząc się z możliwością większej i dłuższej akcji iż w danej sytuacji żadne prawie z zainteresowanych w Chinach mocarstw nie będzie mogło przeszkodzić skutecznie ani okupacji Mandżurji, ani dalszym operacjom wojennym na terenie chińskim, jeśli wywiążą się one z początkowych posunięć armji gen. Honjo.

W całym dotychczasowym przebiegu wydarzeń sprawdziła się słuszność przewidywań rządu japońskiego. W Brytanji nie kwapi się do czynnej interwencji, nie widząc dla siebie szkody w operacjach japońskich, a przeciwnie — może nawet upatrywać pewien plus polityczny w okupowaniu Mandżurji, która stanie się tamą dla postępów i wpływów Rosji, dalej zaś supremacja militarysty japońskiego wywrze — jak sądzą koła polityczne angielskie — korzystny wpływ na nastroje w Indjach. Z tych względów Wielka Brytania zachowuje wobec Japonji stanowisko życzliwej raczej neutralności. Rosja sowiecka — zbyt oddalona od teatru operacji wojennych i koncentrująca wszystkie swe wysiłki na pracy około piatiletki — ani chce, ani może angażować się w awantury wojenne i ogranicza się do samego poczatku do protestów platonicznych. Inne państwa jak Italia, Francja, Belgja — nie mają powodu do zaniebdywania własnych skomplikowanych spraw na terenie Europy dla kwestji prestiżu i koncesyj na Dalekim Wschodzie.

Jedynym mocarstwem, które z na-

tury rzeczy, t. j. ze względu na tezę t. zw. otwartych drzwi w Chinach dla handlu zagranicznego oraz swoje posiadłości zamorskie — wyspy Filipińskie i archipelag Hawajski — zostało bezpośrednio zagrożone, są Stany Zjednoczone. Dlatego też wystąpiły one kilkakrotnie z ostrym protestem, a wreszcie — po walkach w Szanghaju — zdecydowały się na próbę interwencji w postaci demonstracji floty, do której usilowały bardzo energicznie wciągnąć i W. Brytanję. Akcja pomyślana szerzej i ostrzej zapewne w Waszyngtonie, idzie jednak w zwolnionem tempie, na co wpłynęła oczywiście japońska polityka tolerancyjna W. Brytanji.

Aczkolwiek Japonja nie liczyła się zgóry z poważniejszą akcją mocarstw, to jednak i dzisiaj jeszcze, gdy wprowadziła w grę większe siły zbrojne i rozszerzyła znacznie teren operacji wojennych, prowadzi nieoficjalną wojnę w sposób ostrożny, jeśli chodzi o użycie środków walki. Japońskie dowództwo i oddziały operacyjne stosują w obecnych walkach na terenie Chin te metody i te środki, które były znane i używane podcz. wojny r. 1914. Jak widać ze sprawozdań wojennych, armja gen. Honjo nie posługiwała się n. p. bronią chemiczną, nowymi wynalazkami, które od czasu wielkiej wojny niewątpliwie zostały przyjęte i zastosowane w wojsku japońskim. W tej taktyce Japończyków można się dopatrywać rezerwy i ostrożności, aby nie wyrzucić na stół gry swoich asów, dopóki nie zajdzie faktycznie konieczność. W wojnie z Chinami konieczność taka nie istnieje i Japonja rezerwuje widocznie gros swych środków wojennych na chwilę starcia z przeciwnikiem groźniejszym, przeciw któremu trzeba wyruszyć z całym arsenałem niszczycielskich cudów techniki nowoczesnej.

E. N.

Budżet Prezydenta Rzeczypospolitej

Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Sejmu — pisać „Gaz. Warsz.” — prócz referatu p. Miedzińskiego i generalnej dyskusji budżetowej znajduje się także budżet Prezydenta Rzeczypospolitej.

Sprawozdawca tego budżetu, p. pos. Hutten-Czapski (B.B.) omawia (w piętnastym referacie) poszczególne pozycje budżetu Prezydenta i dochodzi do konkluzji, że już po dokonaniu oszczędności, wydatki wyniosą złotych 3.012.362.

Dla porównania podajemy, że w r. 1925 wydatki zwyczajne Prezydenta Rzeczypospolitej, łącznie z utrzymaniem gmachów reprezentacyjnych, wyniosły 1.151.193 zł., czyli trzecią część obecną.

Na środki lokomocji w r. 1925 wydano 51.000 zł., obecnie preliminaruje się 120.000 zł., czyli o 140 proc. więcej. W latach poprzednich, z okazji kupna nowych samochodów, wydano znacznie więcej, a mianowicie: w r. 1927/28 — 390.000 zł., w r. 1928/29 —

279.000 zł., w r. 1929/30 — 404.000 zł. Razem w tych trzech latach okrągiło 1 milion złotych.

Uposażenie Prezydenta Rzeczypospolitej na rok 1932/3, preliminarowane jest w sumie 255.000 zł. P. Hutten-Czapski tak pisze o tem: „Zamiast zł. 300.000, preliminarowanych w latach poprzednich, zgodnie z życzeniem Pana Prezydenta ma ono wynosić 255.000 zł., gdyż Pan Prezydent był łaskaw zrezygnować z 15 proc. swego uposażenia, gdy obniżono o tyleż uposażenie urzędnicze”.

Zauważyć należy, że uposażenie Prezydenta nie opiera się na ogólnej ustawie uposażeniowej, ale jest ustalane co roku przez Sejm. Jeśli atoli p. referent wprowadza tutaj analogię do uposażeń urzędniczych, to zapomina widocznie, że urzędnikom w Warszawie obniżono pensje nie o 15 proc., ale o 35 proc. Analogja zatem nie jest zupełna.

Według obecnej normy p. Prezydent Mościcki będzie brał miesięcznie nie 25.000 zł., jak dotąd, lecz 21.250 zł. Poprzedni Prezydent, p. Wojciechowski, otrzymywał początkowo po 10.000 zł. miesięcznie. Gdy jednak przyszło przesilenie z końcem r. 1925 i kiedy ówczesny rząd koalicyjny obniżył pensje urzędnicze o 4—6 proc., p. Wojciechowski także był łaskaw zaproponować obniżkę swego uposażenia i to o — 25 proc. Zamknięcia rachunkowe za rok 1926/7 wykazują, że w pierwszym kwartale roku 1926, na uposażenie Prezydenta wydano 22.500 zł., czyli prawie tyle, ile obecnie wypada za miesiąc.

Ogólne wydatki budżetowe Prezydenta Rzeczypospolitej w pierwszym kwartale 1926 r., wyniosły 335.000 zł., zaś w następnych czterech kwartałach 1926/7 r. 2.704.366 zł., czyli przeciętnie kwartalnie 676.000 zł., a zatem dokładnie dwa razy więcej niż w pierwszym, przedmajowym kwartale.

W r. 1925 wydatki budżetowe Prezydenta Rzeczypospolitej wyniosły 0,056 proc. ogólnych wydatków, w obecnym zaś budżecie wynoszą 0,123 proc. Stosunek przeszedł dwukrotnie wyższy.

O tem p. poseł Hutten - Czapski w swym referacie nie wspomina. Jednak i on chciałby pewnych oszczędności, pisząc dwornie i delikatnie: „Liczba etatów zarówno w kancelarii cywilnej, jak i w gabinecie wojskowym nie jest mała”.

Zmiany na stanowiskach starostów

Warszawa, 4 2. (Tel. wł.). — Nicefor Dąbrowski, starosta w Szubinie, mianowany starostą powiatu kępińskiego, Stanisław Put, starosta powiatu międzychodzkiego, mianowany radcą wojewódzkim w urzędzie wojewódzkim w Poznaniu, Kazimierz Siewkierzyński, starosta w Pleszewie, mianowany starostą w Chodzieży, Feliks Kasprzak, starosta w Kępnie, mianowany starostą w Krotoszynie, Henryk Rayszewicz, starosta powiatowy w Grodzisku, mianowany radcą wojewódzkim w urzędzie wojewódzkim w Poznaniu. (w)

Odnaleziona łódź podwodna „M. 2”

London, 4. 2. (Tel. wł.). Jak donoszą z kół admiralicji, zdołano wreszcie ustalić miejsce zatopienia zaginionej od blisko tygodnia łodzi podwodnej „M. 2”. Przeprowadzone poszukiwania odniosły skutek. Łódź odnaleziono niemal na tem samym miejscu, na którym pierwotnie czyniono poszukiwania. Wszelkie jednak próby dotarcia do kadłuba łodzi były bezskuteczne z powodu silnych prądów podmorskich, które nie pozwalały zejść nurkom na większą głębokość.

W kołach admiralicji wyraża się przypuszczenie, że jeżeli starania nurków pozostaną nadal bezskuteczne, trzeba będzie je odłożyć na czas późniejszy, nie wcześniej jak latem, gdy warunki po temu są lepsze.

Na cześć ofiar katastrofy — w łodzi znajdowało się ogółem 60 osób załogi — odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne z udziałem władz państwowych oraz rodzin i krewnych zaginionych marynarzy.

Przedłużenie kredytu Niemcom

Nowy Jork, 4. 1. (PAT). Federal Reserve Bank oznajmia o przedłużeniu przypadającej nań w wysokości 25 milj. dolarów części kredytu 100 milj. dolarów przyznanego Bankowi Rzeszy. Przedłużenie obowiązywać ma na okres 1-miesięczny.

Z konferencji rozbrojeniowej w Genewie

Zmniejszone zainteresowanie — Następca sir Eryka Drummonda

Genewa, 4. 2. (PAT). Groźna sytuacja na Dalekim Wschodzie wyparła na drugi plan wszelkie inne tematy w tutejszych rozmowach politycznych. Dzięki temu zmniejszyło się też znacznie zainteresowanie konferencją rozbrojeniową.

Dzisiaj przed południem ponownie zebrała się na posiedzenie komisja porządku dziennego konferencji, aby ostatecznie ustalić tekst swojego sprawozdania na plenum posiedzenia konferencji. Plenum zbierze się dzisiaj o 5 popołudniu.

Genewa, 4. 2. (PAT). Dzień wczorajszy wypełniony był posiedzeniem komisji, zajmującej się organizacją konferencji rozbrojeniowej, w szczególności zaś komitetu regulaminowego. Komitet ten obradował pod osobistym przewodnictwem Hendersona. Zasiadał w nim sekretarz delegacji polskiej pp. Komornicki. Komitet zdecydował zaproponować utworzenie komisji ogólnej, w którejby zasiadali wszyscy szefowie delegacji. Ko-

Rząd szwajcarski przeciw korespondentowi sowieckiemu Radkowi

Genewa, 4. 2. ((Tel. wł.)). Rząd szwajcarski pierwotnie odmówił znależenia politykowi sowieckiemu Radkowi pozwolenia na przybycie do Genewy jako korespondent „Izwestij”. Uzasadniał zaś swój zakaz tem, że Radek swego czasu wraz z Leninem

misja ta będzie miała charakter polityczny. Sprawa czterech komisji technicznych (lądowej, morskiej, powietrznej i budżetowej) została przekazana prezydium konferencji. Ilość wiceprzewodniczących konferencji ustalono na 14 zamiast pierwotnie przewidzianych 10. Komitet regulaminowy zakończył swe prace.

K omisja petycyjna postanowiła zaproponować, aby na sobotnim nadzwyczajnym posiedzeniu konferencji rozbrojeniowej wysłuchano przedstawicieli różnych związków zawodowych, mianowicie związków kobiecych, pacyfistycznych, studenckich, socjalistycznych, związku przyjaciół Ligi Narodów, wreszcie przedstawicieli zrzeszeń wyznaniowych.

London, 4. 2. (PAT). „Daily Mail” donosi z Genewy, że stanowisko generalnego sekretarza Ligi Narodów w miejsce ustępującego sir E. Drummonda ma być zaofiarowane Cadoganowi, szefowi sekcji Ligi Narod. w Foreign Office.

został wydalony z Szwajcarii. Wobec tego, jak slychać, rząd sowiecki postanowił mianować Radka członkiem swej delegacji, ażeby mu w ten sposób umożliwić jednak pobyt w Genewie podczas konferencji rozbrojeniowej.

Jak Hitler miał zostać obywatelem niem.

Berlin, 4. 1. (PAT). Biuro Conti ogłasza zeznania dwóch wyższych urzędników w Turyngji, którzy posiadali informacje w sprawie nadania obywatelstwa niemieckiego Hitlerowi przez b. min. spraw wewn. Turyngji, Fricka. Zeznania te złożyli wspomniani urzędnicy na wyraźne żądanie min. Turyngji dr. Kaesnera. Jeden z urzędników, nadradca rządu zeznał, że w marcu 1930 r. min. Frick polecił mu wystawić dokument, nadający Hitlerowi urząd komisarza żandarmerji Turyngji w Mildburghausen. Równocześnie Frick podpisywał projekt pisma, przeznaczonego dla Hitlera, w którym tenże rezygnował z faktycznego objęcia stanowiska oraz z prawa do płacy. Minister Frick oświadczył wówczas, że w tej sprawie decyduje on sam nie tylko na podstawie swoich kompetencji, ale i jako zastępca bawiącego na urlopie ministra skarbu Turyngji, którego kontrasygnata wymagana była do ważności aktu nominacji. Odnośnie pisma min. Frick zachował u siebie, nie oddając ich do aktów urzędowych, ani też nie ogłaszając nominacji Hitlera w sposób, praktykowany w podobnych wypadkach.

Drugi urzędnik, radca ministerjalny, potwierdził zeznania poprzednika i dodał, że Frick oświadczył, iż obsadzony przez Hitlera urząd w najkrótszym czasie będzie opróżniony, ponieważ przywódca narodowych socjalistów niezwłocznie po otrzymaniu nominacji złoży prośbę o zwolnienie ze służby państwowej, poczem stanowisko to obsadzone zostanie z powrotem przez nadwachmistrza żandarmerji.

W związku z opublikowaniem powyższych zeznań miarodajne czynniki berlińskie oświadczają, że wobec wątpliwości, jakie rząd Turyngji wysuwa w sprawie zgodności aktu nominacji Hitlera z przepisami konstytucji, ministerjum spraw wewn. Rzeszy będzie musiało zająć się zbadaniem całej tej sprawy.

Berlin, 4. 2. (PAT). Ogłoszone wczoraj dokumenty, będące dowodem nieudatych starań min. Fricka o nadanie Hitlerowi obywatelstwa niemieckiego, wywołały zrozumiałą sensację w opinii publicznej Niemiec. Biuro prasowe partji narodowo-socj. ogłosiło komunikat, w którym przyznaje, że min. Frick miał zamiar uzyskać dla Hitlera obywatelstwo niemieckie przez zamianowanie go komisarzem żandarmerji, jednakże przywódca narodowych soc. nie chciał zdobyć obywatelstwa we wzmiarkowany sposób, wskutek czego min. Frick zaniechał dalszych kroków i sprawy nie przeprowadził. Wyjaśnienia te potwierdził Frick w wywiadzie udzielonym przedstawicielowi „Deutsche Allg. Ztg.” w Monachjum, w którym podkreślił, że starania swoje rozpoczął bez wiedzy Hitlera.

Prasa niemiecka obszernie komentuje dokumenty, ogłoszone przez rząd Rzeszy. Dzienniki lewicowe i demokratyczne usiłują wykorzystać aferę dla podważenia autorytetu Hitlera. Nawet centrowa „Germania” określa starania Fricka jako komedię, która kiedyś ujrzysz światło na deskach scenicznych.

Walka z Kościołem w Meksyku

Mexico City, 4. 1. (PAT). Sytuacja religijna w Meksyku uległa ostatnio ponownie znacznemu pogorszeniu. Wydaje się prawdopodobne, że grozi nowy poważny konflikt z Kościołem. Po Vera Cruz, stan Chihuahua wydał

ustawę, redukującą liczbę duchownych do jednego na 45 000 mieszkańców. Mimo licznych protestów i próśb ze strony ludności, ustawa weszła w życie.

szkolnictwa średniego, wykazując jego uposiedzenie i wykoszlawienie. Wreszcie polemizowali z mówcami opozycji posłowie Gdula i ks. Czuj, obaj z B. B. W piątek przemówią jeszcze ostatni mówcy oraz min. Jędrzejewicz, poczem komisja przystąpi do dyskusji szczegółowej. (w)

Koło adwokatów „sanacyjnych”

Warszawa, 4. 2. (Tel. wł.). — Sanacja utworzyła nową organizację adwokacką. Nazywa się ona Kołem Adwokatów Rzeczypospolitej. Delegacja adwokatów z senatorami Boguckim i Paschalskim na czele przedstawiła się wczoraj ministrowi sprawiedliwości. Zjazd tej organizacji odbędzie się z początkiem marca. (w)

Z generalnej dyskusji nad ustrojem szkolnictwa

Warszawa, 4. 2. (Tel. wł.). — Dzisiaj w południe na posiedzeniu komisji oświatowej prowadzono dalej generalną dyskusję nad ustrojem szkolnictwa. Po przemówieniach posłanki Marcyńskiej oraz posła Pochmarskiego z B. B. przemawiała posłanka Balicka (Kl. Narod.), która podkreśliła niedocenienie walorów misjonarskich kół nauczycielstwa przez szkołę a wyrazem tych dążeń u „sanacji” są stosunki w harcerstwie. Po posle Pomianowskim (B. B.), który poruszył sprawę szkolnictwa, przemawiał pos. Lech z Klubu Narodowego, który poddał bardzo wyczerpującej krytyce projekt rządowy, dotyczący zwłaszcza

Oświadczenie

Z powodu ogłoszonych wczoraj komunikatów „Caritasu” oraz Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich w związku z doniesieniem „Rekordu Polskiego” o rzekomej defraudacji w poznańskim okręgu „Caritasu” oświadczył nam p. Aleksander Marchay, że od dnia 28-go stycznia br. nie jest już redaktorem wspomnianego pisma i nie odpowiada za jego doniesienie o „Caritasie”; redaktorem „Rekordu Polskiego” jest obecnie p. Leon Sobociński.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89 1/2 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.25 zł., gotówka 209.20 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.36 do 173.62 zł., gotówką 173.02 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 4. 2. 1932

Spędzono: wołów 63, buhai 135, krów 257, świń 1437, cieląt 444, owiec 102 razem 2438 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi)

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:
Ielnomiesiste wytuczzone nieoprzęgan... 60—66
Miesiste tuczone młodsze do lat 3... 54—58
Miesiste tuczone starsze... 40—44
Miernie odżywione... 30—40

Buhaje:
Wytuczzone pełnomiesiste... 52—58
Tuczone miesiste... 44—50
Nietuczzone dobrze odżywione starsze... 36—42
Miernie odżywione... 30—34

Krowy:
Wytuczzone pełnomiesiste... 60—66
Tuczone miesiste... 52—58
Nietuczzone dobrze odżywione Miernie odżywione... 24—28

Jałowice:
Wytuczzone pełnomiesiste... 62—66
Tuczone miesiste... 50—58
Nietuczzone dobrze odżywione Miernie odżywione... 30—38

Młodzież:
Dobrze odżywione... 30—38
Miernie odżywione... 28—30

Cielęta:
Najprzedsniejsze cielęta wytuczzone... 72—76
Tuczone cielęta... 66—70
Dobrze odżywione... 56—60
Miernie odżywione... 44—50

OWCE:

Wytuczzone pełnomiesiste jagnięta i młodsze skopy... 54—56
Tuczone starsze skopy i macior... 00—50
Dobrze odżywione... 00—60

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomiesiste od 120 do 150 kg żywej wagi... 82—84
Pełnomiesiste od 100 do 120 kg żywej wagi... 78—80
Pełnomiesiste od 80 do 100 kg żywej wagi... 74—76
Miesiste świnie ponad 80 kg żywej wagi... 68—72
Maciory i późne katastry... 68—72
Świnie bekonowe... 70—74
Świnie bekonowe loco stacja załadowania I k. 66—68, II k. 62—66.

Przebieg targu bardzo spokojny.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 4. 2. 1932.

Warunki: Handel hurtowy, parwet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.3 kg (127 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126 f w h.); 5) jęczmienia poznańskiego a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poznańskiego a) 64 do 66 kg., b) 68 kg. (74 f w h.).

Ceny orientacyjne

Zyto... 22.50—23.00
Usposobienie stałe... 23.00—23.75
Pszenica... 23.00—23.75
Usposobienie stałe... 19.25—20.25
Jęczmień a) 64—66 kg... 20.75—21.75
Jęczmień b) 68 kg... 23.00—24.00
Usposobienie spokojne... 19.50—20.00
Owies... 34.00—35.00
Usposobienie spokojne... 35.25—37.25
Usposobienie spokojne... 14.50—15.00
Otreby żytnie... 14.00—15.00
Otreby pszenne... 14.00—15.00

Otreby pszenne (grube)	15.00—16.00
Rzepak	32.00—33.00
Gorczyca	33.00—40.00
Wyka latowa	22.00—24.00
Peluszka	21.00—23.00
Groch Victoria	23.00—27.00
Groch Folgera	30.00—33.00
Lubin niebieski	12.50—13.50
Lubin złoty	15.50—16.50

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 15 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 4. 2. 1932.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany, również i kursy. Z papierów państwowych w dalszym ciągu większy popyt na 5% Pożyczkę konwersyjną po 39 1/4%, poza tem robiono tranzakcje 4% Pożyczką inwest po 82%. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 8% listy dol. stare po 74%, zaś 8% listy dol. amortyz. handlowano po 68% w tranzakcjach, jak również 4% listy zast. konwert. po 29% i 6% listy żytnie po 13.—.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych ofiarowano Bank Polski po 100.—, przyczem wymieniono kurs 98 w placeniu. W obrotach nieoficjalnych handlowano 4% Premjówki dolarowe po 44 w placeniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 39 1/4% P
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 74% P
8% listy dolarowe w zlocie amortyzacyjne 68% +
4% listy zastaw konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 29% +
(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13.— +
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 82.— +
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 4. 2. 1932.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.89; sp.: 8.91; kup.: 8.87.

Devizy:

	trans	sprzed	kup.
Gdańsk	173.60	174.03	173.17
Holandja	359.50	360.40	358.60
London	30.82	30.98	30.67
Nowy Jork czek	8.917	8.937	8.897
Nowy Jork kabel	8.923	8.943	8.903
Parvz	35.12	35.21	35.03
Szwajcaria	174.15	174.58	173.72
Berlin	211.25		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest... 84.25
5% poz. konw... 40.25
6% poz. dol... 56.00 56.50
4% prem. dol... 43.75
7% poz. stabil... 57.00 54.75

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski... 0.00—101.00
Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 4. 2. 1932.

Pszenica marci 75—76 kg. 239.00—241.00
Tendencja słabsza.
Zyto march 72—73 kg. 197.00—199.00
Tendencja spokojna.
Jęczmień brow 160.00—168.00
Tendencja cicha.
Jęczmień pastewny i przemysłowy 160.00—164.00
Tendencja cicha.
Owies march 138.00—146.00
Tendencja słabsza.
Maka pszenna 29.00—33.00
Tendencja cicha.
Maka żytnia 70% 27.25—29.50
Tendencja słabsza.
Ospa pszenna 9.60—10.00
Tendencja cicha.
Ospa żytnia 9.60—10.00
Tendencja cicha.
Groch Victoria 21.00—27.50
Groch drobny jadalny 21.00—23.50
Groch pastewny 15.00—17.00
Peluszka 16.00—18.00
Bób 14.00—16.00
Wyka 16.00—19.00
Lubin niebieski 10.00—12.00
Lubin złoty 14.50—16.00
Seradela no 23.00—29.00
Kuchy lniane 37% 11.20—11.30
Kuchy z orzecha ziemnego 12.40—12.50
Kuchy mielone (maczka) 12.20—11.30
Wytłoki suche parv Berlin 7.10—7.20
Ś.ót Soya ekstrahowany 46% loco Hambur 10.50—10.60
Śrót Scya ekstrahowany 46% loco Szczecin 11.60
Płatki ziemniaczane 12.50—12.60
Ziemniaki jadalne białe 1.50—1.60
Ziemniaki jadalne czerwone 1.70—1.90
Ziemniaki odenwaidzkie nieb 1.80—2.00
Ziemniaki inne złote bez nerkowych 2.10—2.30
Ziemniaki fabryczne w fg. za funt 8 1/4—9 1/4
Uwaga do ziemniaków: Towar eksportowy powyżej notowań.
Ogólna tendencja ospała.

O nowy ustrój szkolny

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Warszawa, 3 lutego.

W środę wznowiono po kilku dniach przerwy obrady komisji oświatowej nad przedłożeniem rządowemu o ustroju szkolnictwa. Po referacie sprawozdawcy, przemówieniu ministra oraz po wypowiedzeniu przez fachowców swych opinii komisja w środę przystąpiła do dyskusji generalnej.

Pierwszy zabrał w niej głos pos. Sommerstein (Kl. Żyd.): godzi się on na ogólne zasady projektu, a także na usunięcie dwu najniższych klas gimnazjalnych, natomiast uważa za niewskazany podział 6-letniego gimnazjum obecnego na 4-letnie gimnazjum i 2-letnie liceum. Przy takim bowiem podziale, młodzież będzie miała utrudniony dostęp do szkół wyższych, liceów będzie mniej, aniżeli gimnazjów. Chwali projektowany ustrój szkolnictwa zawodowego, dziwi go tylko wyjęcie szkół rolniczych z pod kompetencji ministra oświaty. Razi go również ramowość ustawy i szerokie pełnomocnictwa dla ministra w sprawie ustalania nawet zasad ustroju szkolnego. Razi go pominięcie uświadamiania o prawach obywatelskich. Brak jest również podkreślenia takich czynników wychowawczych, jak religia, rodzina, narodowość i tradycja. Jest przeciwnikiem etatyzacji dusz dziecięcych.

poseł Kornecki (Klub Nar.).

Podkreślił wielką doniosłość projektu, który ma zdecydować o rozwoju kultury narodowej na przyszłość. Wymaga to gruntownej rozprawy i zainteresowania się całego społeczeństwa. Tymczasem traktuje się sprawę z największym pośpiechem. Wprawdzie, zagadnienie ustroju szkolnictwa dyskutuje się w Polsce od lat kilkunastu, nie świadczy to jednak, żeby sprawa była już dojrzała.

O celach szkoły mówi wstęp do ustawy. Można by się nań zgodzić, gdyby przedłożenie rzeczywiście miało te cele realizować. Mamy atoli i co do wstępu zastrzeżenia. Mówi się tam, iż „szkoła ma zapewnić jak największe wyrobienie moralne” swoim wychowankom. Ale nie mówi się, jaka ma być ta moralność. Wychowanie narodu polskiego musi być oparte na moralności religijnej. Wynika to również z naszej konstytucji, która religię wprowadziła jako obowiązującą do szkół. Ustawa nie realizuje również zapowiedzi wstępu, że „zdolniejszym i dzielniejszym jednostkom ze wszelkich środowisk umożliwi się osiągnięcie najwyższych szczebli naukowo - zawodowego wykształcenia”. Wiąże się to z zagadnieniem ustroju szkolnictwa.

Ze decydujące są tutaj względy oszczędnościowe, dowodem są fakty: Budżet oświatowy w Polsce wzrastał stale do r. 1929/30. Wszystkie Sejmy uchwały nie tylko przedłożenia rządowe, ale nawet podwyższali kredyty na oświatę. Od r. 1930/31 jednak zaczyna się zmniejszanie budżetu oświatowego, a obecnie uchwalany preliminarz zamyka się sumą 348 milionów. Zmniejsza się etaty nauczycielskie mimo ogromnego przyrostu dzieci. Okólnik ministra oświaty z dn. 19. 3. 1931 wprowadził zasadnicze zmiany w organizacji szkolnictwa powszechnego wbrew obowiązującemu przepisom ustawy. Obecnie wiemy, iż budżet 2450 milj. jest nierealny i że musi być zmniejszony. Ofiarą dalszych oszczędności padnie także szkolnictwo. W takiej sytuacji rząd powinien w sprawie postawić szczerze i zmienić krępujące go ustawy. Tymczasem rząd przychodzi z przedłożeniem, które pod płaszczykiem wielkiej reformy ma umożliwić posunięcia oszczędnościowe.

Wbrew twierdzeniu referenta i ministra mówca twierdzi, że dodatnie postanowienia ustawy będą realizowane tylko w miastach i na G. Śląsku, a wieś będzie pokrzywdzona. Pokrzywdzenie to wynika z niewłaściwie przeprowadzonej zasady jednolitości. Opiera ona gimnazjum o szkołę powszechną drugiego szczebla (stopnia). Szkół takich na wsi będzie niewiele, 66 proc. dzieci wiejskich uczących się dzisiaj w szkołach jedno-, dwu- i trzyklasowych, będzie miało szkołę pierwszego stopnia, która do gimnazjum nie przygotowuje. Jest naszym obowiązkiem temi dziećmi szczególnie się interesować.

Zasadę jednolitości realizują na Zachodzie o wiele rozumniej, niż to czyni nasz projekt ustawy. Prusy zostawiły 9-letnie gimnazjum jako typ zasadniczy, równolegle jednak utworzyły 5-letnie szkoły średnie (Aufbauschule), a mają do nich dostęp wszyscy wychowankowie szkół powszechnych. Naj-

pos. Piotrowski (PPS.) wytykał pośpiech, z jakim się tak ważną ustawę przeprowadza w Sejmie. Ustawa postulatów demokratycznych nie zrealizuje. Minister miałby otrzymać pełnomocnictwa bardzo szerokie, które pozwolą na zredukowanie wydatków oświatowych. Organizacja szkoły powszechnej będzie obniżona, a szkoła średnia jest zagrożona, gdyż nie znamy programu, jaki się mieści w ramach ustawy. Stoi na stanowisku 5-letniego gimnazjum bez podziału na gimnazjum i liceum. W uzasadnieniu rząd powołuje się na przykłady Włoch i Sowieków. Stosowanie metod tych dwu państw antydemokratycznych widzimy w Polsce na każdym kroku, znajduje ono swój wyraz w formule t. zw. wychowania państwowego. P. P. S. nie może dać rządowi względnie ministrowi pełnomocnictw, zawartych w projekcie ustawy, nie dąży też ich ministrowi, z którymby współpracował, ze względu na doniosłość zagadnienia. W końcu pos. Piotrowski zgłosił wniosek formalny, by przed przystąpieniem do dyskusji szczegółowej dać możność wypowiedzenia opinii o projekcie uniwersytetom i Akademii Umiejętności.

Następnie wygłosił prawie dwugodzinne przemówienie

bardziej radykalny projekt francuski, ogłoszony niedawno, pozostawia 7-letnie gimnazjum.

I u nas należy tę rzecz rozstrzygnąć podobnie, jak w Prusach, aby dać możność wstępu dzieciom wiejskim do gimnazjum 8-letniego, względnie istniejącego równoległe 6-letniego, do którego można dodać nawet klasy wstępne. Jest bardzo ryzykowne opierać szkołę średnią tylko na drugim szczeblu szkoły powszechnej, zwłaszcza wobec warunków, w jakich obecnie szkoły powszechne się znajdują. Są one przepełnione, na jednego nauczyciela wypada już 62 dzieci, a w roku przyszłym przypadnie nań (przy obecnej ilości etatów) 73. Szkoły te nie mają urządzeń i pomocy naukowych, gdyż ich nie dają ani gminy, ani państwo.

Wprowadzenie projektowanego ustroju da niewątpliwie oszczędności, gdyż zmniejszy się o jeden rocznik ilość dzieci (ok. 400.000), co pozwoli zmniejszyć etaty nauczycielskie, odpadną dwie klasy gimnazjalne, zmniejszy się ilość obecnych klas 7 i 8 gimnazjalnych oraz co roku jedna klasa seminarjów nauczycielskich.

Korzystne postanowienia ustawy dla braku pieniędzy realizowane nie będą. Do nich trzeba zaliczyć projektowany ustrój szkolnictwa zawodowego. Identyfikacja projektu ustroju szkolnictwa zawodowego podał w r. 1925 min. Stan. Grabski i spotkał się z energicznym zwalczaniem go ze strony Związku Naucz. Szkół Powsz. Obecnie referent wiceprezes tegoż Związku zachwala ten projekt, widocznie więc życie wykazało jego racjonalność.

Nie można się zgodzić na zupełne skreślenie tym projektem szkolnictwa prywatnego, i będziemy się domagać usunięcia szkół prywatnych z tej ustawy. Naród polski ma wielkie tradycje w dziedzinie szkolnictwa prywatnego, i tylko szeroka swoboda na tem polu przy racjonalnej kontroli ze strony państwa da możność uzupełnić pracę państwa.

Dodatnie postanowienia, dotyczące dokształcania do lat 18 i oświaty pozaszkolnej nie będą realizowane, jeżeli i tu będą decydowały metody etatystyczne. I w tej dziedzinie inicjatywa społeczna musi być brana pod uwagę jako czynnik pierwszorzędny.

W drugiej części przemówienia pos. Kornecki omawiał projekt ze stanowiska politycznego. Ma on głębszą myśl polityczną. Minister oświaty ma otrzymać władzę dyktatorską. Wszystkie obowiązujące ustawy tracą moc i charakter ustaw, stać się mają tylko rozporządzeniami, które mogą być każdej chwili przez ministra zmieniane. Jest to niedopuszczalne, a nawet nieprzyzwyczajone. W państwach konstytucyjnych, o ustroju parlamentarnym, ustawa może być zmieniona tylko przez ustawę. Można by jeszcze zrozumieć kasowanie w drodze rozporządzeń przepisów z czasówaborczych, ale nieprzyzwyczajone jest traktowanie w ten sposób ustaw uchwalonych przez Sejm polski. Praw przedstawicielstwa narodu bronić musimy. Do tego zmierzają być nasza poprawki, a w razie ich odrzucenia, będziemy głosowali przeciwko ustawie.

W dalszym ciągu przemawiali posłowie: Szyszko, Stefaniak i Wawrzynowski ze stronnictwa rządowego. Zajęli się oni przede wszystkim polemiką z przemówieniami pp. Piotrowskiego i Korneckiego, nie wnosząc do dyskusji nic nowego, gdyż powtarzali argumenty referenta i ministra. M. in. p. Wawrzynowski wystąpił przeciwko wnioskowi o zaproszenie do wypowiedzenia się uniwersytetów i Akademii Umiejętności w sprawie projektu: twierdził, że profesorowie uniwersytetu byłiby napewno reformie przeciwni.

Z kolei dłuższe przemówienie wygłosił pos. ks. Szydelski. Krytykował

pos. Stefan Dąbrowski (Kl. Nar.)

Jednolita szkoła nie jest o tyle nowością, że była ona przedmiotem walki w Prusach i na wschodzie, w Sowiecie. Zanim tedy wprowadzimy ją od 1 lipca b. r., jak tego chce ustawa, należy się przyrzec, jak urzeczywistniono ją u naszych sąsiadów.

W Prusach z 7-jej klasy szkoły powszechnej jest przejście do 6-kl. jednolitego gimnazjum, tak, że dziecko przebywa w szkole 13 lat, zanim przejdzie na studia wyższe. Zachowane równocześnie jednak zostały klasyczne i realne typy 9-kl. gimnazjów, do których dziecko wstępuje po 4 latach szkoły powszechnej, a zatem także przebywa w szkole lat 13. U nas ma być skasowane zupełnie gimnazjum 8-letnie i utworzone 4-letnie gimnazjum humanistyczne z 2-letnim liceum po 6 kl. szkoły powszechnej. Czyż nie należy uwzględnić doświadczeń pruskich i zachować również 8-klasowego gimnazjum, aby we współzawodnictwie z zachodnim naszym sąsiadem nie okazać się w niższości?

W Sowiecie jednolita szkoła pracy, wedle ustawy z r. 1918, właściwie nigdy nie została zrealizowana. Prof. Hessen, znakomity pedagog w swoim studium o 10-leciu szkoły sowieckiej, stwierdza, że w okresie NEP-u, kiedy się otworzyły perspektywy urzeczywistnienia programu jednolitej szkoły pracy, programu tego partja zaniechała. Dostosowała ona szkołę ustawą z r. 1923 do potrzeb państwowego kapitalizmu i dyktatury partji.

Obecnie w Rosji istnieje 4-letnia szkoła, obejmująca różne stare typy rozmaitych szkół powszechnych, do których uczęszczało w r. 1926 8 milj. dzieci. Szkoła powszechna drugiego typu upada z każdym rokiem i obejmuje tylko 4 proc. młodzieży szkolnej. Siedmioklasówka obejmuje pierwszy „koncentr” formalnej ustawy i odpowiada dawnej wyższej szkole początkowej, obciętej o jedną klasę. Szkół takich było 4934, a uczęszczało do nich 1.800.000 młodzieży. Wreszcie 9-ciolatka, która odpowiada dawnym 8-klasowym gimnazjom ze szkołą przygotowawczą.

I tam formalnie każdy ma otwartą drogę do wyższego typu szkoły. Ale w rzeczywistości on jest raczej zamknięty: z 4-letniej szkoły do starszych klas 7-letniej lub 9-letniej szkoły przejście jest bardzo utrudnione z powodu przepełnienia szkoły, która nie może przyjąć większej ilości nowych uczniów z 4-latkami. Tylko 3 do 4 proc. kończących niższą szkołę początkową idzie wyżej, reszta poziom 4-letki wiejskiej jest niższy od poziomu odpowiednich początkowych klas miejskich szkół 7-letnich lub 9-letnich, które w rzeczywistości są niższymi klasami dawnych gimnazjów z obcięty programem. Ta różnica poziomu utrudnia przejście z jednego do drugiego typu szkoły. W ten sposób szkoła sowiecka, założona jako jednolita, po 10-latach przestała nią być: nie daje każdemu możności pójść na wyższy stopień wykształcenia, zależnie od jego upodobań i zdolności, lecz ustala trzy drogi wykształcenia, przyczem olbrzymia większość ludności musi zadowalać się 4-letnią szkołą początkową.

Jeżeli pos. Kornecki przewidywał, że projektowana ustawa będzie upośledzeniem ludności wiejskiej, na której masy jest rzekomo obliczona, a uprzywilejowaniem ludności miejskiej, to doświadczenie potwierdzenie tego poglądu znajdujemy w historii jednolitej szkoły w Sowiecie.

Ustawa ma na celu w zasadzie udostępnienie możliwie wielkiej ilości młodzieży szkół wyższych. W rzeczywistości ilość liceów ma być znacznie mniejsza, niż dotychczasowych gimnazjów. Czyli faktycznie ustawa ma na celu utrudnienie dopływu młodzieży do szkół akademickich. Prawda, że szkoły akademickie są przepełnione, ale troska o ich budżet jest niewielka. W r. b. zmniejszono go o 35 proc. Jeżeli tworzymy ustawę ograniczną o jednolitem szkolnictwie, to należałoby raczej upo-

Cukierki KANDYS zawierają skoncentrowane owoce południowe

nr 5400

bowiem ustawę, a w szczególności bronił 8-letniego gimnazjum, a z drugiej strony przyznawał, że projekt jest do brze przemyślany z troską o przyszłość. Nie razita go szeroka swoboda ministra w wydawaniu rozporządzeń, zmieniających istniejące ustawodawstwo szkolne, uważa bowiem, że jest to potrzebne przy budowie szkolnictwa.

Ostatecznie zabrał głos

sażyć lepiej szkolnictwo wyższe, zamiast utrudniać doń dostęp. Wstęp do ustawy nie określa istoty wychowania człowieka. Dlatego raczej winien być skreślony. Pozostawienie go nadaje ustawie piętno laicyzmu. Szerokie pełnomocnictwa dla ministra robią wrażenie braku głębszego opracowania, uchylenia się od odpowiedzialności oraz niepożądanego dla społeczeństwa i rodzin monopolu wychowania młodzieży przez państwo.

Jutro, w czwartek, zrana dalszy ciąg dyskusji ogólnej.

Wiadomości z zagłębia węglowego

Warszawa, 4. 2. (Tel. wł.). — Doniesienia, napływające z Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego, stwierdzają, że na froncie walki o zarobki zapanował całkowity chaos. Na ostatnich kongresach przywódcy związków prowadzili ze sobą bardzo niemiłe dyskusje i krytykowali się wzajemnie. Ta walka związków przeniosła się obecnie pomiędzy załogi robotnicze. Na zebraniach załogowych dyskusje przybierają charakter tak burzliwy, że kończą się często bez powzięcia jakichkolwiek uchwał.

Wczoraj był jednodniowy strajk demonstracyjny u Gieschego. W zakładach Modrzejewskich w Sosnowcu komisarz demobilizacyjny, a obecny dyrektor Gallot wprowadził na wzór robotniczych marek kontrolnych automaty, który kontroluje godzinę i minutę przybycia do biura urzędników. Którykolwiek z urzędników spóźni się trzy razy bez względu na powód, zostaje zwolniony z pracy. (w)

Traktat handlowy z Brazylią

Rio de Janeiro, 4. 2. (PAT). — Podpisano tu traktat handlowy między Brazylią a Polską.

HARTUJĄ GARDŁO

przeciw przeziębieniu, leczą zapalenie gardła ŁAGODZĄ KASZEL

DRAŻETKI BENGALSKIE KARPINSKIEGO.

Tw 813

nr 5398

DZIAŁ GOSPODARCZY

Komplikacje maślane

Ni mniej ni więcej, tylko 170 RM. — wyraźnie sto siedemdziesiąt reichsmarek — cła przywozowego nałożyli Niemcy na masło, któreby miało ocho- te przyjsć do nich z Polski, Australji lub Kanady po 23 ub. m. Te trzy kra- je bowiem nie mają z Rzeszą niemiec- ką traktatów handlowych, zaliczono je zatem do kategorii nieuprzywilejowa- nych dostawców. Różnica między na- mi a tamtymi krajami jest taka, że np. Polska w roku ubiegłym dostar- czyła do Niemiec 72 422 kwintali ma- sła, co stanowi 57 proc. naszego wywozu w tym artykule, Australia do- wiozła na rynek niemiecki 8 956 q, t. j. niewiele ponad 1 proc. całego jej eksportu (do Anglii dostarczyła w r. 1931 — 1 558 638 cwt. = 79 267 tonn ma- sła), Kanada zaś wogóle rzadko kiedy ma nadwyżki eksportowe (sera tylko sporo wywozi) a do Niemiec w roku omawianym dostarczyła masła okra- gle zero tonn. Jak widzimy dwuznac- nie celny cios maślanej Notverord- nung, grozi specjalnie nam „knock downem“ jeśli nie „knock autem“, dla Australji będzie lekkiem musień- ciem komara, dla Kanady zaś kiwnię- ciem niemieckiego palca w niem. bu- cie. A jak się ma rzecz z „handelsver- träglich“ uprzywilejowanymi? Ci dzie- lą się na dwie kategorie. Szesnaście krajów ma za każdy kwintal ponad 5 000 tonn (kontyngent jaki ma być dozwolony w r. 1932 do przywozu dla uprzywilejowanych po dawnej stawce 50 Rmk) płacić 100 Rmk. cła. Tu mię- dzy innymi wchodzi Holandia z eks- portem zeszłorocznym do Niemiec 17 tys. tonn, Lotwa — 11 902 t., Rosja — 6 700 t., Estonia — 6 213 t., ale i dwa- naście innych krajów z importem zero (Jugosławia), 4 t. (Francja), 41 t. (Gdańsk) itd. aż do Austrii z 1 268 tonnami i Litwy z 4332 tonnami. Cze- tyry kraje przekraczające zatem kontyn- gentową wolność i dwanaście takich, które nie będą mogły swego uprzywi- lejowania lege artis tj. własną pro- dukcję eksportową wyzyskać. Chyba reeksportem cudzego produktu z po- daniem go za własny.

Druga kategoria — to kraje z trak- tatami, które jednak miały nieostro- żność porzucenia waluty złotej, a więc kraje skandynawskie z Danją, Finn- landją, Nowozelandją i Argentyną. Ci dostawcy oprócz 100 Rmk. cła za- sadniczego mają płacić wyrównawczy „Valutazuschlag“ czyli razem 136 Rmk. cła z dodatkiem. Notabene dodatek ten według komentarza rozporządze- nia stanowić ma 15 proc. wyrównania walutowego ad valorem. Z kontyngen- tów korzystać będą mogły i te kraje, z opłatą 86 Rmk. cła.

Tak się przedstawia merytoryczna strona reformy taryfy celnej dla ma- sła. Dodać należy, że ów przyniany a właściwie projektowany kontyngent 5 000 tonn z niższem ocenieniem będzie: 1) przyznawany po indywidualnych pertraktacjach z krajami poszczegół- nemi i prawdopodobnie będą przetem tarcz o ekwiwalenty handlowo-wy- mienne; 2) będzie go wolno wykorzy- stać nie wtedy kiedy sam dostawca zechce, ale kiedy pozwolą na to Niem- cy, a więc przy konjunkturze dla nich odpowiedniej.

Powstaje pytanie, jakie będą wyni- ki takich zarządzeń. Rzecz jasna, iż celnicy niemieccy nie wiele będą mieli pracy z inkasowaniem cła 136-marko- wego a nawet 100 markowego, bo przy takiej stawce żadne masło nie da się opłacać wywieźć. Ocenie zaś nasze- go masła po 170 Rmk. przy dzisiej- szem notowaniu Berlina 100 Rmk. za beczkę dałoby cenę netto 32 groszy za funt masła, co nie wymaga kome- ntarzy. Poważny organ berliński handlu maślarskiego „Butter- u. Fettwaren- verkehr“ zastanawiając się nad no- wem położeniem przynajmniej, że masło z Polski, Australji i Kanady nie będzie mogło być wogóle dostarczone z racji tej stawki celnej. A w dalszych rozwa- żaniach swych zastanawia się organ ten nad pytaniem, ile masła przyjdzie do Niemiec w tym roku, przyczem oblicza częściowo bardzo optymistycz- nie w sposób następujący...

Cztery kraje, mianowicie Rosja, Ho- landja, Lotwa i Estonia, które w u- biegłym roku dostarczyły 41 829 tonn dostarczą tylko 20 tys. tonn kontyn- gentowych, gdyż żaden z nich nie be- dzie chciał ani mógł płacić 100 Rmk. cła. Dwanaście innych krajów tejez kategorii, które dostarczyły w r. 1931 — 7356 tonn mają według „But- u. F- verk.“ dać w tym roku 27 356. Dla- czego tak ma być trudno „się domy-

śleć, gdyż żaden z tych krajów nie ma podstaw do wydatnego zwiększenia własnego eksportu. Chyba zatem prze- widuje się szmugiel cudzem masłem takiego np. Gdańska, który jakoby ma mieć prawo do kontyngentu według organu berlińskiego. Od krajów nie mających złotej waluty i spłacających kontyngent cłem 86 Rmk. spodziewa się „B. u. F.“ uzyskać 18 tys. tonn za- miast dostarczanych dotąd (r. 1931) 42 180. W sumie bilans układa się w imporcie na 65 355 tonn w najlepszym razie. Import Niemiec z r. 1930 był — 133 tys. (i mało co większy w 1929), w roku zaś 1931 spadł na 100 tysięcy tonn wskutek przedewszystkiem zmniejszonej konsumcji. „B. u. F.“ pociesza się, że w roku bieżącym konsumcja spadnie jeszcze bardziej i potrzeba większego importu wydaje mu się b. wątpliwa. Do tego dodać można uwagę, iż wątpliwem też jest, aby kraje wspomnianej wyżej grupy drugiej, do której wchodzi np. Luxem- burg, Gdańsk, Węgry, Szwajcaria, Cze- chy i inne, zdobyły się na wyzyskanie „kontyngentów“ własnem masłem, skoro tego w roku ubiegłym nie uczyni- ły bez potrzeby starania się o kontyn- gent i dostarczając, kiedy im się po- dobało, niezależnie od żadnej aprobaty poza rynkową, popytem wywołaną. Dwadzieścia tonn plusu, których się organ berliński z tego źródła spodzie- wa może być także bardzo wątpliwe. Poza to masło jest tylko do pewnego punktu artykułem luksusowym, na pewnym zaś poziomie konsumcji jest ono niezbędnym artykułem pierwszej potrzeby, liczyć zatem na bardzo po- kazy spadek konsumcji kraju można chyba tylko wtedy, jeśli się liczy rów- nocześnie na anormalnie wysoką pod- wyżkę ceny, która szerokie masy po- bawi zupełnie masła i zagna do mar-

KRONIKA GOSPODARCZA

Oznaczanie przedsiębiorstw na zewnątrz.

Izba przemysłowo-handlowa przypomi- na zainteresowanym o obowiązku ozna- czania przedsiębiorstw na zewnątrz zgo- dnie z prawem. W szczególności w myśl art. 33 rozporządzenia Prezydenta R. P. o prawie przemysłowem: „Prowadzący prze- mysł winien oznaczyć na zewnątrz w od- powiedni sposób swoje przedsiębiorstwo przemysłowe. W zewnętrznym oznaczeniu należy uwidocznic dokładnie i czytelnie imię i nazwisko lub firmę przemysłowca oraz rodzaj prowadzonego przemysłu i to w sposób, wykluczający wszelką wątpli- wość, czy chodzi o przemysł wytwórczy, handlowy lub usługowy. Uwidocznione imiona i nazwiska muszą się zgadzać z imionami i nazwiskiem, podanymi w zło- żeniu przemysłu, w podaniu o udzielenie koncesji, lub też w wpisie firmy do reje- stru handlowego. Przedsiębiorstwa, pro- wadzone przez osoby prawne, należy ozna- czyć na zewnątrz przez uwidocznienie za- rejestrowanej firmy“.

Jeśli więc chodzi o przedsiębiorstwo, które prowadzi jedna osoba, należy za- wsze podać pełne imię i nazwisko. Oznacze- nie fikcyjne, jak „Jupiter“, „Chrobaczka“ — „Mody paryskie“ itd., nie czyni zadość wymienionym wyżej przepisom, które zo- stały wydane ze względu na interes pu- bliczności i mają na celu umożliwienie oczywistego stwierdzenia, kto jest właści- cielcem przedsiębiorstwa. Izba przemysło- wo-handlowa, zwracając uwagę na po- wyższe przepisy, zauważa jednocześnie, że niezgodne z przepisami prawnymi oznaczenie przedsiębiorstwa może spowo- dować oprócz ukarania przez władze prze- mysłowe, także odpowiedzialności cywil- no-prawną, wynikającą z postanowień ko- deksu cywilnego w wypadku wprowadze- nia w błąd publiczności.

Izba zaznacza, że niezależnie od gene- ralnego postanowienia prawa przemysło- wego, niektóre ustawy specjalne zawiera- ją również postanowienia w tej kwestji, w szczególności ustawa bankowa, ustawo- dawstwo o monopolu spirytusowym i inne.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulgą celna na jabłka.** W związku z rozporządzeniem z dnia 19 grudnia 1931 r. (Dz. U. R. P. nr. 112/32) w myśl którego przynano niektórym towarom przywożo- nym przez porty polskie ulgi celne, Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu ko- munikuje, że narazie otrzymać mogą za- kwalifikowani importerzy owoców po- zwolenia na ulgową odprawę celną jabłek, o ile sprowadzane będą przez polskie por- ty w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia rb. Wnioski o wydanie pozwoleń powyż- szych należy składać w Izbach przemys- łowo-handlowych. O pozwolenie mogą ubiegać się firmy, które wykupiły świa- dectwo przemysłowe I lub II kat. handlo- wej, o ile firmy te trubiły się importem owoców w latach 1930 i 1931. Nowo pow- stałe firmy będą mogły uzyskać pozwo-

Reumatyzm znikł — jak gdyby stał się cud!

Reumatyzm, podagra i pokrewne niedomagania mają, jak wiadomo, za przyczynę nagromadze- nie się kwasu moczowego w organizmie ludz- kim. Kwas moczowy zaś stanowią ostate, jak igiełki drobne kryształki, które sadzając się w mięśniach, lub w innych częściach ciała, wy- wolujać czestokroć już przy najmniejszym ru- chu straszliwe bóle. Szczególnie w stawach mo- ga te ostre kryształki wywołać niebezpieczne za- burzenia czyniąc z chorego nieszcześliwego ka- lekę, który dręczony uporczywymi bólami stop- nowo traci władzę w członkach. Również p. A Szpet, blacharz we Lwowie ul. Pilsudskiego 14 cierpi od szeregu lat na ciężki reumatyzm. „Byłem już kilka razy w Lubieniu“ pisze on nam m. in. „i oprócz tego leczyłem się wszel- kimi możliwymi środkami nie wylaczając bo- lesnych zastrzyków — lecz nie pomagało to wie- le a ostatnio z osłabienia niezdołny już byłem do pracy. Wówczas zwrócono mi uwagę na To-

gal i po zażyciu pierwszej rurki, stał się cud: bóle zupełnie znikły i mogłem znowu pracować“. Podobnie świadczy wiele tysięcy cierpiących, którzy przyjmowali tabletki Togał przy reuma- tyzmie, podagrze rwaniu w stawach łamanu w kościach bólach nerwowych i głowy grywie, przebiegach i pokrewnych cierpieniach. Nie- szkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Togał nie tylko usmierza bóle, lecz zwalcza w za- rodku te niedomagania powstrzymując nagro- madzanie się kwasu moczowego. Dlategoż na- wet w chronicznych przypadkach, gdy inne środki zawiodły osiągnięto przy pomocy To- gału nadspodziewanie pomyślne rezultaty. Jeśli ponadto tysiące lekarzy Togał zaleca to prze- cież każdy z zaufaniem zakupić go może. We wszystkich aptekach. Spróbujcie więc sami dziś jeszcze lecz żądajcie we własnym interesie tylko Togał — niema bowiem nic lepszego! nw 8399

garyny. Należy też wziąć pod uwagę, że swoim posunięciem polityczno-go- spodarczem Niemcy wytwarzają poło- żenie wyjątkowo ciężkie, gdyż unie- możliwiają zbyt dla poważnej ilości — zgorą miliona beczek — masła ekspor- tem światowemu.

Nic też dziwnego, że stutysięczny związek duńskich rolników katego- rycznie domaga się zerwania traktatu z Niemcami, gdyż zamiast zeszłorocz- nych 600 000 beczek będzie Danja mo- gła wywieźć teraz do Niemiec nie wię- cej niż 100 tysięcy. A za nią pójdą i inne kraje, jak np. Holandia, po- krzywdzona o zbyt 240 000 beczek itd.

Najgroźniej przedstawia się położe- nie nasze, gdyż musimy szukać nowe- go ujścia dla 144 000 beczek, które stanowią prawie 60 proc. naszego eks- portu. Tylko wielkie wysiłki, bardzo silna koncentracja handlowa, bardzo zdecydowany zwrot w orientacji ku Anglii i usilna poprawa jakości pro- dukcji mogą nas z tej nagłej opresji wyratować. Gorzej zaś byłoby, gdyby- śmy zamiast obrania takiej drogi ze- chcieli ulec presji i dla ratowania bar- dzo wątpliwego w opłacalności kon- tyngentu 5 000 tonn, uwarunkowanego przykreimi restrykcjami, dążyli do- skuszynowania traktatowego z naszym sąsiadem zachodnim. Dixi.

Z chwili

Po konferencji porozumiewawczej

Pierwszy kongres izb przemysłowo- handlowych, odbyty we Lwowie, w dniach 3 i 4 września 1930 r., stwierdza, iż

„ze względu na znaczenie należytego stosowania ustaw podatkowych w praktyce wymiarowej i na konieczność stworzenia u nas warunków sprzyjających krzewieniu moralności podatkowej pożądanym jest pogłę- bienie zakresu i metod w spółpracy izb p. - h. z władzami skarbowymi“

do czego — zdaniem kongresu — pro- wadzą w pierwszej linii:

„zbiorowe konferencje informacyjne władz skarbowych centralnych i lokalnych z przedstawicielami izb p. h. celem wyja- śnienia bieżących kwestyj wątpliwych lub spornych i ustalenia poglądu na sytuację gospodarczą“.

Mieliśmy ostatnio sposobność prze- konania się, że zalecona przez kon- gres lwowski współpraca władz skar- bowych z izbami p.-h. wychodzi na dobro jednej i drugiej strony. To wra- żenie odnieśliśmy po zapoznaniu się z rezultatem porozumiewawczej konfe- rencji, odbytej między p. prezesem Wielkopolskiej Izby Skarbowej i przed- stawicielami poznańskiej Izby Prze- mysłowo-Handlowej.

Jak wynika z ogłoszonego przez nas komunikatu Izby P.-H., konferen- cja ta dotyczyła całego szeregu kwe- styj z zakresu interpretacji i wyko- nania ustaw podatkowych i — za nie- licznymi wyjątkami — doprowadziła do porozumienia między przedsta- wicielami władzy skarbowej i płatników. Znaczenie konferencji porozumiewaw- czej przejawia się zresztą w całej pełni wówczas, gdy zrealizowane zostaną zalecenia, jakie p. prezes Świtalski przyrzekł wydać podwładnym urzę- dom, w wyniku wspomnianej konfe- rencji.

Nie zachodzi potrzeba streszczania tutaj rezultatów rozmowy pp. preze- sów izby skarbowej i przemysłowo- handlowej, bo komunikat izbowy jas- no i wyczerpująco sprawy te przed- stawia. Natomiast pragniemy ze swej strony położyć szczególny nacisk na konieczność uprzedzenia podatnika o grożącej mu egzekucji. Wprawdzie p. prezes Świtalski przyrzekł wydać odpowiednie dyspozycje, nakazujące awizowanie płatnika o terminie egze- kucji jednak w praktyce odnośne in- strukcje mogą być nieraz przekraczane, choćby z uwagi na to, że zdaniem p. prezesa izby skarbowej władze nie są zobowiązane do przestrzegania skąd- inąd pożądaney praktyki awizowania podatnika o egzekucji.

Otóż, jak doświadczenie uczy, rzad- ko co oburza płatników tak bardzo, jak właśnie nagła (nieraz nieuzasad- niona) egzekucja. To też, jeśli się pragnie stworzyć między urzędami skarbowymi i podatnikami atmosfę- rę „pokojową“, to koniecznie należy, usunąć zarzewie nienawistnych spo- rów, jakim właśnie są nieawizowane egzekucje.

Wogóle zaś: trzeba uczynić wszyst- ko, aby stworzyć wzajemne zrozumie- nie między klientami i „domownikami“ urzędów skarbowych!

Z KRAJU

(k) **Zjazd przedstawicieli Komunalnych Kas Oszczędności w Grudziądzu.** W sobo- tę, dnia 6 lutego rb. odbędzie się w Gru- dziądzu w sali Teatru Miejskiego Ogólny Zjazd przedstawicieli komunalnych kas oszczędności Wielkopolski i Pomorza, zwolany w celu omówienia aktualnych problemów dot. działalności kas. Zjazd za- gai o godz. 10 przed poł. Prezes Komunal- nego Związku Kredytowego w Poznaniu p. Cyryl Ratajski, poczem wygłosił refe- raty pp. T. Adamczewski, dyr. Komunal- nego Banku Kredytowego, dr. Wł. Dalbor, dyr. Biura Samorządowego, Wł. Gawiński, dyr. MKKO. w Gdyni i M. Moczyński, dyr. PKKO. w Chełmnie. Po referatach ode- będzie się dyskusja. Na zjazd zaproszeni zo- stali przedstawiciele władzy nadzorczej oraz banków publicznych. Uczestnicy zja- zdu otrzymają w drodze powrotnej 50 proc. zniżkę kolejową.

Z ZAGRANICY

(z) **Olbryzmia pożyczka dla New Yorku.** „Berliner Börsen-Courier“ donosi, że mia- sto New York otrzymało, pod warun- kiem znacznego ograniczenia budżetu, od syndykatu banków amerykańskich, po- pożyczkę w wysokości 350 milionów dola- rów. Z powyższej sumy 150 milj. dol. sta- nowi długoterminowy kredyt, który be- dzie odnowiany co pewien czas, 100 milj. kredyt średnioterminowy, platny po 3 i 5 latach, wreszcie 100 milj. kredyt krótko- terminowy, który wypłacony będzie mia- stu w razie potrzeby.

(z) **Plan robót publicznych w Europie.** Odbyło się w Genewie zebranie komite- tu współpracę europejskiej, na którym wy- rażono aprobatę dla wielkiego planu ro- bót publicznych, przewidującego rozbud-

owę sieci komunikacyjnej w krajach Eu- ropy środkowej i wschodniej, w szczegó- łności budowę szos i kanałów. Komitet proponuje, aby rządy zaprosiły Ligę Na- rodów do zajęcia się tą sprawą i podkre- śla doniosłość robót publicznych dla wal- ki z bezrobociem, kryzysem rolniczym i ogólnym kryzysem gospodarczym. Duża część proponowanych robót dokonana by- łaby w Polsce. Sprawa ta zajęły się odpo- wiednie ministerstwa. jako wynik, posta- nowiono przedłożyć Komitetowi Ekono- micznemu rady ministrów szczegółowy plan robót publicznych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Trzy wypadki śmierci

Przygnieciony drzewem — Spadła ze schodów — Runął z rusztowania

Podczas spuszczenia drzew w Krzyżankach (pow. gostyński) padająca toполя przytłoczyła mieszkankę Krzyżanek p. Piotra Jamrożego. Obrażenia były tak ciężkie, że nieszczęśliwy wyzionął ducha na miejscu.

W Łobzowcu (pow. jarociński), wskutek nieostrożności spadła ze schodów p. Agnieszka Pawlakowa i poniosła śmierć na miejscu.

W Łubowie (pow. gnieźnieński) nieletni syn rolnika Manthey Manfred, wszedł w stodołę na zbudowane tam specjalnie rusztowanie. W pewnej chwili mały Manfred stracił równowagę i spadł ponosząc na miejscu śmierć. (k)

„Przyjaciół” reemigrantów

Aresztowanie sprytnego oszusta, Żyda

Władze śledcze osadziły w więzieniu Żyda z Otwocka Moszka Goldsteina mieszkającego tam przy ul. Paderewskiego 3. Goldstein był prawdziwą plagą powracających z Francji do Polski reemigrantów. Grasował on na linii kolejowej pomiędzy Poznaniem a Zbąszynem, przyczem głównym miejscem jego postoju był Zbąszyn.

Podczas podróży w wagonach i na dworcach w poczekalniach zawierał znajomości z reemigrantami i w niezwykle chytry sposób dowiadywał się o wszystkich ich przejściach oraz utraceniach. W czasie podróży względnie

kilka godzin po wypadku wskutek wstrząsu mózgu.

Niezwykły wypadek wrzucił do głębi wszystkich mieszkańców naszego miasteczka, Sp. Zmarły był człowiekiem spokojnym i ogólnie lubianym. Osierocił żonę i dwoje małoletnich dzieci.

KALENDARZYK

Czwartek, 4 lutego 1932.

Słońce: wschód 7,32 — zachód 16,42 — długość dnia 9 godzin 10 min.
Księżyc: wschód 7,01 — zachód 13,43 — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Unii Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 3 st. Cels. i wiatr północno-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 3 st. Cels., najniższa plus 1 st. Cels.

Przepowiednia pogody na piątek: Chłodniej, pochmurno i wietrzno, miejscami opady.

Kal. rzk.: Ansgary B. — jutro Agata P. Kal. słow.: Witosław B. — Dobrochna.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem”, Stary Rynek 75 — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76 — Apteka „Pod Eskulapem”, plac Wolności 13

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Pocha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickie-

przy ul. Głównej 115. P. Józwiak, st. sierżant 58 p. p., jako uczestnik Powstania Wlkp. jest gorliwym członkiem Tow. Powst. i Wojaków. Poza tem jubilaci wielką życzliwością otaczają miejscową drużynę harcerską. Uroczystą mszę św. na intencję jubilatów odprawił w dniu jubileuszu ks. Pawlicki w kościele paraf. w Głównej.

ZEBRANIA, ZJAZDY

Poznańskie Towarzystwo Ogrodnicze zawiadamia swych członków, że w niedzielę, dnia 7 bm. o godzinie 15 w lokalu przy ulicy Franciszka Ratajczaka 10, odbędzie się zebranie miesięczne.

Wielkopolskie Koło Chyliczanek. Zebranie odbędzie się w piątek 5 bm. o godzinie 16 w mieszkaniu p. Szumskiej, ul. Chelmońskiego 9.

Wielkopolski Związek Towarzystw Ogrodniczych zawiadamia, że walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 28 lutego rb. o godzinie 11 w lokalu p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Zebranie konstytucyjne. Dziś o godzinie 20 odbędzie się w salce ratuszowej zebranie konstytucyjne celem ponownego założenia Stowarzyszenia Porządku Publicznego (S. P. P.) na dzielnicę śródmieście. Wobec rozwoju stowarzyszenia, okazuje się konieczność powołania do życia tej pożytecznej placówki także w śródmieściu. W zast. prezesa grodzkiego Ludwik Kaczmarek, komendant.

Związek Hallerczyków Chorągiew Wielkopolska. Roczny walny zjazd delegatów Chorągiew Chorągiew odbędzie się 7 bm. o godzinie 11 przed południem na salce p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej 8 a.

ZYCIE SOKOLE

Żeńsk, gniazdo XVI. Jeżyce. Zebranie miesięczne odbędzie się w piątek, 5 bm. o godz. 20 w salce Domu P. K. E., ul. Słowackiego 19. Ze względu na bardzo ciekawy referat przybycie wszystkich druhen wskazane.

Tow. Ginnast. „Sokół” Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godz. 19 na salce zebrań. O liczny udział członków prosi Zarząd.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karawalowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnych przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale w dziale „Kronika towarzyska”. Punktualne zamieszczenie ich poręczymy możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnosnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

WYSTAWY

Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych. W kwietniu odbędzie się Jubileuszowa Wystawa obrazów profesora Leona Wyczółkowskiego w Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych, urządzona staraniem Zarządu Tow. oraz specjalnego Komitetu Honorowego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

„Ciągnięcie loterii Komitetu zjednoczonych organizacji przeciwalkoholowych m. Poznania” odbędzie się już w piątek 5 bm. o godz. 19,30. Kto jeszcze losu nie kupił, może je nabyć jeszcze dziś, w czwartek i jutro w piątek w Składnicy Abstynenckiej przy Al. Marcinkowskiego nr. 26, II dom ogrodu, I piętro. Wydawanie wygranych fantów odbędzie się tamże w niedzielę 7 bm. o godz. 14-18.

Żywy Różaniec Panien przy paraf. Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu urządziła w niedzielę 7 bm. na sali p. Przybylskiego przy Rynku Łazarskim 18 „Wieczornicę” z bardzo urozmaiconym programem. Początek o godz. 18.

Klub Sportowy „Blask” Poznań. Starołęka urządziła dnia 21 bm. wieczorek, na którym zespół amatorów odegrał dramat ludowy w 5 aktach ze śpiewami i tańcami p. t. „Chata za wsią”.

KRONIKA WYPADKÓW

Najechnany przez samochód. Na ul. Wjazdowej na szynach tramwajowych samochód P Z 12084 najechnał na czyszciciela szyn p. Władysława Majchrzaka z Naramowic, który odniósł dotkliwe okaleczenia na głowie. (k)

Wypadek z tramwajem. Na ulicy Półwiejskiej róg pl. Świętokrzyskiego uderzył tramwaj p. Stanisława Kuzicką, mieszkającą przy ul. Długiej 11. Z powodu okaleczeń opatrzone ją w szpitalu miejskim. Kontuzje jednak były lekkie, to też p. Kuzicka udała się o własnych siłach do domu. (k)

W chorobach krwi, skórnych i nerwowych osiągamy przy stosowaniu naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” regularne funkcjonowanie narządów trawiennych. Zadać w aptekach i drogerji. nw 8397

Usiłowane samobójstwo. Wieczorem usiłowała wskoczyć do Cybiny w celu samobójstwa 54-letnia Marja N., mieszkanka Śródky; przeszkodził jej jednak przechodnie, ratując ją od niechybnej śmierci. (k)

KRONIKA POLICYJNA

Złosiwy wybrzyk złodziei żarówek. W nocy na niedzielę jacyś nieznani złoczyńcy powykręcali w Dębcu przy kilku dziesięciu domach żarówki przy lampach orientacyjnych i potłukli przytem matorwane szyby lamp. W licznych miejscach, nie mogąc latarni otworzyć, poniszczili numery, względnie nawet całe lampy, by móc wykręcić żarówki. Ciekawem jest, że wykreciono tylko żarówki węglowe (które są droższe od zwykłych), inne pozostawiono w spokoju. Mimo iż służbę w nocy pełniło dwóch policjantów, zadane nie napotkał złoczyńców. Obywatelstwo jest bardzo wzburzone tym wybrykiem.

Ujawnienie sprawców kradzieży i paserów. W dochodzeniach w sprawie kradzieży u p. Bronisława Nadolnego przy al. Marcinkowskiego 21 wykryto złodziei. Są nimi: Czesław Bulczyński i Fryderyk Gruening, obaj bez stałego mieszkania. Obu aresztowano, a skradzioną odzież, znalezioną u nich, zwrócono p. Nadolnemu. — Również wykryto sprawców kradzieży u p. Erwina Weiserta przy ul. Wolnyńskiej 14; są to: Jan Wolynski (ul. Śniadeckich 4), Leon Lipiński (ul. Szkolna 20), Czesław Muszyński (ul. Młyn 17) i Jan Budziński (Wielkie Garbary 20); jako paserów ujęto Ignacego Zakon-skiego (ul. Zielona 7) i Marię Wolynską, mieszkającą przy ul. Śniadeckich 4. Znalezione też skradzione przedmioty, które zwrócono p. Weisertowi. Oprócz Wolynskiej aresztowano wszystkich i osadzono w więzieniu sądowym. — Wyświetlono również sprawę kradzieży u p. Konstantego Sokołowskiego na Chwaliszewie 58 i przytrzymał Antoniego Nowaczka oraz Romana Ungurana, mieszkających przy ul. Wyspiańskiego 35. Znalezione u nich skradzione piły i deski. (k)

Żyto na komisariacie. Policja w Głównej odebrała pewnej kobiecie 2 centnary żyta, które wzięła na wózku ręcznym. Żyło zatrzymano, gdyż jest podejrzenie, że zostało skradzione. (k)

Policja ujęła Kazimierza Pożęgę (ul. Żydowska 25), który w swoim czasie zbiegł z Zakładu przymusowego wychowania w Cerekwicy. (k)

KRONIKA SĄDOWA

Za napad rabunkowy. Latem ubiegłego roku napadło trzech uzbrojonych i zamaskowanych opryszków na mieszkanie rolnika Schlera w Piaskach pod Grudziądem. Bandyci skrepowali małżonków S., zatknęli im usta i zadali kilka ciężkich ciosów bagnetem w pierś, poczem zabrali się do plondorowania mieszkania. W ręce bandytów dostało się 370 zł gotówki, zegarek kieszonkowy, garderoba i bielizna, łącznej wartości około 600 zł. Ciężko rannych S. odwieziono do szpitala w Grudziądzu. Mimo opieki lekarskiej Schlerowa zmarła wskutek strasznych przeżyć, a mąż jej stracił jedno oko. Sprawców napadu, Matczaka, Pileckiego i Chojckiego, wykryto i ujęto krótko po wypadku. Aresztowany Matczak zmarł w więzieniu, a jego towarzysze stanęli przed kratkami sądu okręgowego w Grudziądzu. Sąd uznał obu winnych napadu rabunkowego z wynikiem śmiertelnym i skazał ich na 6 wzgl. 5 lat ciężkiego więzienia. (ski)

Skazanie defraudanta. Sąd apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę b. rendanta kasy w Murowaniej Goślinie Józefa Dobrowolskiego, który z tytułu swego urzędu popełniał systematyczne sprzeniewierzenia na łączną sumę 14 tysięcy złotych. Manipulacja Dobrowolskiego polegała na tem, że zebrane od podatników pieniądze częściowo przywłaszczał sobie. Oczywiście, że w związku z tem musiał fałszować różne pozycje w księgach. Nieuczciwy urzędnik w ten sposób narażał miasto i skarbu państwa na poważne straty. Nadużycia Dobrowolskiego z biegiem czasu ujawniono. Sąd okręgowy wymierzył mu karę więzienia przez 8 miesięcy. Na skutek wniesionej apelacji, sprawa była ponownie rozważana. Rewizor ksiąg i rzeczoznawca p. St. Jeliński stwierdził, że wysokość zdefraudowanych sum wynosi 14020 zł. Przeprowadzona rozprawa wykażała winę oskarżonego, to też sąd zatwierdził wyrok pierwszej instancji. (z)

JARMARKI
— **Jaraczew.** We wtorek, dnia 9 bm. odbędzie się jarmark na konie i bydło. — Spęd bydła na nowem targowisku.
— **Osieczna.** Jarmark na konie, bydło, świnie, produkty rolne i towary kramne odbędzie się we wtorek dnia 9-go lutego r. b.
— **Lwówek.** Jarmark odbędzie się w tym dniu 17 bm. na konie, bydło i towary kramne

Jak wygląda w Chinach

Dokładną i szczegółową mapę z terenów działań japońskich oraz szereg ostatnich fotografii.

Rowerem przez Saharę

Interesującą korespondencję i liczne fotografie od naszego rodaka, podróżującego po Afryce.

Klejnoty Barbary Radziwiłłówny

Ciekawe rezultaty najnowszych badań nad klejnotami, znalezionymi w grobach królewskich w Wilnie

w najnowszym (6-tym) numerze tygodnika „Ilustracji Polskiej“

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych w kioskach dworcowych „Ruchu” w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 150 zł kwartalnie 4— zł bez kosztów przesyłki — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcin 70).

na postój w Zbąszyniu Goldstein ofiarował reemigrantom swe usługi zwłaszcza przy nabywaniu obcej waluty na polską. Zamieniał franki francuskie na złote i w licznych bardzo wypadkach nabrał nieznających się na różnych subtelnościach kursów giełdowych reemigrantów. (k)

Tragiczny zgon

Śmiertelny finał wybryków młodych ludzi

Nasz korespondent z Nowego Miasta nad Wartą (an) pisze:

W dniu 2 lutego wieczorem — w przeddzień ślubu p. Anieli Zawadowskiej, zamieszkałej przy ul. Poznańskiej, poczęła się gromadzić młodzież, urządzając t. zw. „polterabend”, rzucając bez końca szkło, stare puszki, blachy itp.

Zdenerwowany trzaskiem wyszedł z domu szwagier p. Z. Władysław Giewowski — woźny magistracki, by poskromić i rozprężyć hałaśliwych młodzieńców. Ze szpicrutą w ręku począł ich gonić. O jakie 80 mtr. za domem dostał p. G. przez niewyjaśnionego dotąd opryska butelką w głowę tak nieszczęśliwie, że osunął się nieprzytomny na ziemię. Udzielił mu natychmiast pomocy lekarskiej p. dr. Podwyszyński, lecz zabiegi były daremne i p. G. zmarł w

wicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską”, ul. Dąbrowskiego 76. W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze

KRONIKA KOŚCIELNA

Sodaliczka Pań Akademickich w Poznaniu. Nabożeństwo sodalicyjne odbędzie się w niedzielę 7 bm. o godz. 9 w kaplicy p. Zółtowskiej, ul. Zielona 2. — Walne zebranie o godz. 11 w lokalu Katol. Związku Polek, św. Marcin 68 II.

Porządek nabożeństw w kościele Karmelitanek Bosych, Poznań, ul. Niegołdskich 23. Dnia 4 bm. w czwartek o godzinie 17 jako przygotowanie do I Piątku wystawienie Najśw. Sakramentu i kazanie. Dnia 5 bm. w I Piątek całodzienną wystawienie Najśw. Sakramentu. — Msze św. o godz. 6, 7, 9; o godz. 17 kazanie i repozycja. Dnia 7 bm. w niedzielę całodzienną wystawienie Najśw. Sakramentu. Msze św. o 7, 9, 10; o 17.30 repozycja. — W dniach 8 i 9 bm., w poniedziałek i we wtorek całodzienną wystawienie Najśw. Sakramentu. Msze św. o godz. 6.30 i 9. Repozycja o godzinie 17.30.

OSOBISTE

„Srebrne gody małżeńskie” obchodzą dnia 9 bm. p. Jan Grządziński z małżonką Martą z d. Radune, Szkoła Wydziałowa, ul. Działońskich 5. Na intencję jubilatów odprawi się msza św. o godzinie 10 w kościele parafialnym św. Wojciecha. Jubilatowi szczęść Boże!

„Srebrne gody małżeńskie” obchodzą dnia 3 bm. pp. Stanisław i Jadwiga z Jadłowskich Józwiakowie, zamieszkali

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Wydział Lekarski Tow. Przyjaciół Nauk wspólnie z Sekcją Poznańską Tow. Patologów Polskich odbędzie posiedzenie w piątek, dnia 5 lutego o godz. 20 m. 15 w Zakładzie Anatomji Patologicznej U. P., ul. Kozia 9. Na porządku obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy. 3. Komunikaty: I. Dr. Konkolewski: a) Przebieg zserowalnych gruczołów chłonnych do przeliku i oskrzela, b) Przypadek oskrzela tchawiczego wraz z oddzielnym płatem płuca prawego, c) Mnogie uchyłki żołądka i jelita grubego, d) Torbiel opony miękkiej, e) Przypadek wągrow opoń miękkich i prawej komory mózgowej. II. Dr. J. Zeyland: a) Sclerosis endocardii fibrosis myocardi u dziecka 17 miesięcznego, b) T. zw. broniocoma świnek morskich, c) Mięsień gładki w opłucnej świnek morskich. III. Dr. Stasińska i dr. Stojalowski: „Śródbłonak złośliwej spojówki”. IV. Dr. J. Alkiewicz: „Przypadek piaszczaka skóry głowy (Psamoma)”.
Wileńskie Tow. Pedjatryczne odbyło posiedzenie z odczytami dr. E. Czarneckiego pt. „Odruchy warunkowe a odporność” i dr. J. Zienkiewicza pt. „Omówienie przyczyn ograniczonego zapalenia opon mózgowych po nasłonecznieniu”.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Najbliższa wystawa. W Tow. Przyj. Sztuk Pięknych będzie otwarta dnia 7 lutego wystawa prac pp. Wacława Taranczewskiego i Karola Larischa. Taranczewski jest poznańczykiem, p. Larisch krakowianinem, obaj są uczniami prof. Felicjana Kowarskiego, do niedawna profesora krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, obecnie wykładającego w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych, jednego z laureatów obecnego Salonu Zimowego w Warszawie. P. Taranczewski został był zaproszony do ścisłego konkursu na plafony wawelskie.

LITERATURA

Zniesienie nagród państwowych. Nagroda literacka państwowa wynosiła zrazu 15.000, w ostatnim roku 20.000, w tym przyznane będzie 10.000. Nagroda muzyczna wynosiła co roku 15.000, obecnie laureat otrzyma 5.000. Jury znacznie niedługo obrać.

NIEZNANY PORTRET MICKIEWICZA

Ze Lwowa piszą nam:

Nielada odkrycie przyniosł „Kurjer lwowski” w swym ostatnim dodatku literackim „W goście do Muz”. Jest to nieznaną ikonografom mickiewiczowskim portret poety, reprodukcja rysunku, jaki wykonała swagierka Mickiewicza, Zofia Szymanowska, później Teofilowa Lenartowiczowa, przyrodna siostra Celiny Mickiewiczowej. Pochodzi ten rysunek ze sztabucha Zofii a powstał najprawdopodobniej w okresie towianizmu, wtedy bowiem Zofia bawiła w domu Mickiewiczów, zajęta wychowaniem Maryni Mickiewiczówny.

Sztambuch Zofii Szymanowskiej-Lenartowiczowej znajduje się w zbiorach naszego Ossolineum i stamtąd został rysunek przejęty do reprodukcji. Przedstawia on popiersie poety, odbiegające znacznie w wyrazie twarzy od znanych portretów. Wygląd jest młodszy, młodzieńczy niemal, wzrok spokojny i jasny.

MUZYKA

Muzyka symfoniczna w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Na koncercie we Filharmonji Warszawskiej wystąpił jako dyrygent Fabjan Sewicki. Orkiestra pod jego batutą odegrała Suitę F-dur Alberta Roussela, złożoną z trzech części, pierwszą symfonię c-moll Brahmsa i dwa symfoniczne utwory współczesnych kompozytorów amerykańskich: „Prerja” A. Sherpherda i „Taniec amerykański” Leo Sowerby'ego. Solistą koncertu był znakomity skrzypek Henri Marteau, który przy akompaniamencie orkiestry odegrał koncert skrzypcowy D-dur Beethovena oraz na bis Preludium ze suity E-dur J. Seb. Bacha na skrzypce solo. (n. mj.)

TEATR

„Szczęście od jutra”. Z Warszawy piszą nam: Taki tytuł nosi nowa sztuka p. Kiedrzyńskiego. Treścią jej są losy czterdziestoletniej pani Teresy, niegdyś aktorki, teraz żony przemysłowca-spekulanta, w której zakończył się narzeczony jej córki. Wydawałoby się, że konflikt zakończy się rozwodem Teresy z mężem, który ją opuścił i małżeństwem z odtwórcą narzeczoną, lecz w ostatnim akcie chłopak wraca do córki, a matka pojedna się z mężem. Co do budowy wygląda to „Szczęście od jutra” na najstaranniej może skonstruowaną sztukę Kiedrzyńskiego, treść budzi wątpliwości niejednym epizodem, a i rozwiązanie węzła nie wygląda w swych motywach nazbyt sympatycznie. Wystawił tę sztukę szymonowski Teatr Mały jako pierwszą z rzędu zapowiadanych polskich premier. Grali pp.: Milla Kamińska, Gryf-Olszewska, Zelferowicz (starego aktora Szedłowicza) i in. (tw)

W SALONIE ZIMOWYM

Warszawa, 3 lutego.

„Salon Zimowy” to trzysta nieomal dzieł plastycznych, to sto pięćdziesiąt bezmała więcej lub mniej ważnych firm artystycznych. Dla orientacji dość wymienić najgłośniejsze z nich. A więc: Borowski, Boruciński, Karpiński, Kowarski, Tamara Lempicka, Rafał Małczewski, Pronaszko, Pruszkowski, Roguski, Slendziński, Witkowski, Kuna. Ile nazwisk, tyle indywidualności artystycznych, tyle, rzecz możnaby, kierunków, szkół,izmów. Proszę zwrócić uwagę chociażby na takie zestawienie nazwisk jak n. p. Boruciński a Witkowski. Tu wyceelowana, klasycyzująca kompozycja, tam „czysta” konstrukcja barw formująca kształt, dodajmy, w sposób niezwykle przekonywający. O co więc szło organizatorom „Salonu” a zwłaszcza Skoczylasowi, prezesowi Instytutu Propagandy Sztuki? Jakiem kierowali się założeniem, jakie mieli wytyczne, zbierając pokąźną liczbę najróżnorodniejszych eksponatów?

Komitet miał jeden cel na względzie: dać wystawę na możliwie najwyższym poziomie artystycznym. Cel ten został w zupełności osiągnięty. Wszystkie eksponaty mają jedną wspólną cechę: wysokie zrozumienie i opanowanie rzemiosła plastycznego.

Tu natrafiamy na najistotniejszą różnicę między „Salonem Zimowym” a „Salonami Zachęty”. W „Zachęcie”, w której decydujący głos mieli „młośnicy”, kwitował dyletantyzm i dezerjentował zwiedzających co do wartości wystawionych prac. Poważni artyści długo walczyli o zmianę regaminów Zachęty, wreszcie dali za wygraną i poczęli Zachęte bojkotować, ale sami nie mieli się gdzie podziąć. Artyści krakowscy mieli więcej szczęścia. Już kilka lat temu uporali się z hegemonją „młośników” w Pałacu Sztuki. I od tej pory wystawy w „Pałacu Krakowskim” stanęły na najwyższym w Polsce poziomie.

Wreszcie artystom warszawskim udało się postawić własny pawilon. — Skończyło się tułactwo po salonikach prywatnych, kramach kunsthändlerkich, kuchniach królewskich w Łazienkach, czy kinie Colosseum. Pawilon Instytutu Propagandy Sztuki — o którym była już tu mowa parę razy — szczęśliwie położony (przy ul. Królewskiej) rozbudowany praktycznie i znakomicie oświetlony spełni zadanie jako reprezentacyjny salon stolicy, jak niemożna lepiej. Krakowskiemu Pałacowi Sztuki przybywa w salonie warszawskim groźny współzawodnik, jeśli idzie o reprezentowanie plastyki polskiej. Wogóle być może, że Kraków, dotychczasowa stolica naszej plastyki będzie musiała ustąpić Warszawie. Choć sprawa ta wcale jeszcze nie jest przesądzona. Kraków nie zrezygnuje tak łatwo ze swych dotychczasowych praw.

I tu zwraca uwagę charakterystyczny fakt. W obecnym „Salonie Zimowym”, prócz artystów warszawskich wystawiają przedstawicieli najważniejszych urupowań artystycznych z całego kraju a nawet polskiej kolonji artystycznej z Paryża. Brak natomiast dzieł członków najstarszego w Polsce zrzeszenia artystów-plastyków „Sztuka”. Ale ustalono już, że po zamknięciu „Salonu Zimowego” cały pawilon Instytutu Propagandy Sztuki zajmie właśnie „Sztuka”. Naprzeciw Skoczylasów, Pruszkowskich, Kowarskich, Witkowskich staną Mehofferzy, Dunikowscy, Sichulscy, Weissowie, Axentowicze, Jaroccy i Pautsche, cała falanga, która w poprzednim okresie przez tyle lat, we wszystkich niemal centrach Europy reprezentowała godnie sztukę polską. Nie lada turniej zapowiada się na terenie pawilonu warszawskiego, jako drugi z rzędu epizod w jego tak świetnie rozpoczętej czynności reprezentacyjnej.

Marjan Turwid.

Książki nadesłane

Joseph Conrad: „Falk” (wspomnienie) Amy Foester. Tłomaczyła z angielskiego Aniela Zagórska. Warszawa 1932. Dom Książki Polskiej, Spółka akcyjna. Pisma zbiorowe Josepha Conrada (Konrada Korzeniowskiego) z przedmową Stefana Żeromskiego. Tom VIII.

Juliusz Verpe: „Hektor Servadac. Podróż wśród gwiazd i planet układu słonecznego”. Spolszczył Włodzimierz Topoliński. Lwów. Warszawa. Książnica-Atlas Zjednoczone Zakłady Kartograficzne i wydawnicze Tow. Nauk. Szkół Średn. i Wyższych S. A. 1931.

FILOMACI I FILADELFIŚCI

(Romantyzm a Oświecenie)

Pokolenie Mickiewicza — „Oświecenie” na gruncie polskim — Jak powstał Filomaci — Między romantyzmem a racjonalizmem — „Oda do młodości” uznana za głupstwo — Romantyzm zwycięża — Wilno i Warszawa.

Ideologią i poczynaniami mickiewiczowskiego pokolenia młodzieży wileńskiej zajmują się nasi poloniści albo w związku z Mickiewiczem, albo pod kątem analizy romantyzmu jako kierunku czysto literackiego. Z natury rzeczy pada przy tem skąpe tylko światło na istotę i znaczenie wileńskich związków młodzieży jako całości. Zajęła się niemi p. Zofja Jabłońska-Erdmanowa w rozprawie „Oświecenie i Romantyzm w stowarzyszeniach młodzieży wileńskiej na początku XIX. wieku” pod kątem historycznej analizy, aby wykazać wpływy Oświecenia i romantyzmu, jako prądów kulturalnych, jako czynników twórczych wreszcie jako skrytalizowanych światopoglądów młodzieży wileńskiej pierwszej ćwierci XIX stulecia.

Autorka w pracy, odznaczającej się przejrzystą budową, przeprowadza logicznie i konsekwentnie naczelne zagadnienie. Wychodzi od charakterystyki polskiego Oświecenia, od określenia jego stosunku do oświecenia zachodu Europy, wykazując pewną szcztynność Oświecenia na gruncie polskim, jako prądu mało odpowiadającego polskiemu typowi psychicznemu, i przez pierwsze związki młodzieży wileńskiej z lat 1805-6, wychowanej już na racjonalistycznych programach komisji edukacyjnej, prowadzi nas ku Zanom, Mickiewiczom, Jeżowskim, Małczewskim. Ubodzy ci młodzieńcy, odczuwając „brak serdeczno-rodziny” w stosunkach... braterskiej atmosfery koleżeństwa szkolnego... zawiązują komórkę filomacką z istotnym celem „kultywowania i utrwalania zakwitającej na ich serdecznej pustyni przyjaźni”. Śledzimy falowanie oświecenia: ugruntowanie go w psychice Filomatów, zwłaszcza w Jeżowskim, czystej wody racjonalistce, potem degenerację oraz niewystarczalność dla ekspansyjnej, napezczniałej uczuciem młodzieży. Filomaci oscylują pomiędzy dwoma prądami: między wszczepionym im przez wychowanie i wykształcenie racjonalizmem, oraz między romantyzmem, „co podświadomie przenikał wszystkimi porami w głąb życia duchowego młodzieży”. Dwa te pierwastki: racjonalistyczny i romantyczny będą się zmagać w psychikach filomackich. Zależnie od chwilowej przewagi jednego lub drugiego, Filomaci i związki im pokrewne będą się nachylały ku kształceniu umysłu i serca przez naukę dla własnej i ogólnej pomyślności wraz z rozszerzaniem oświaty w narodzie polskim — albo będą chcieli za pomocą poezji, drogą imaginacji, dotrzeć przez serce do umysłu, oraz rwać się będą do działalności czynnej, zdążając w ten sposób od oświeconego patriotyzmu ku romantycznemu zamiarom niepodległościowym.

Ten ostatni kierunek zostanie im narzucony, zresztą tylko chwilowo, przez czynniki zewnętrzne, przez ogólne nastroje społeczeństwa oraz przez szczególną misję Ogińskiego, członka Towarzystwa Patriotycznego do Filomatów. Lecz wloty te zawsze będą paraliżowane pierwiastkiem oświeceniowym. W tem przeciwieństwie między oświeceniem a romantyzmem, autorka widzi motor powstania Towarzystwa Filomatów, a później przyczynę jego upadku. Sprowadza też rolę Mickiewicza wobec Towarzystwa do właściwej proporcji. Dowiadujemy się, że Mickiewiczowska Oda do młodości nie budzi najmniejszego entuzjazmu wśród Filomatów, wywołuje jedynie dyskusję literacko-estetyczną. Zan i Czeczot uznali ją za arcygłupią. Dopiero Filadelfiści, młodzież nowa, zorganizowana w roku 1822-23 na gruncach filomatemu będzie par excellence romantyczną, wchłania filomackie pierwastki romantyczne i wywyższając wysoko sztańdar romantyzmu. — Racjonalistycznemu intelektualizmowi i pożyteczności przeciwstawia hasła ofiary, poświęcenia, bohaterstwa. Przeciw racjonalistycznemu dążeniu do niepodległości wyłącznie przez pra-

cę kulturalną, pracę nad oświeceniem opinii, wysuwa dążność do natychmiastowej działalności politycznej. — P. Jabłońska-Erdmanowa uważa ideologię tego pierwszego, filomackiego pokolenia za wyższą. Odrzuca też G. N. Millera surową ocenę Filomatów. (G. N. Miller: „Przewycięcenie filomatemu przez Mickiewicza”, „Przegląd Warszawski”, Nr. 23. VIII. 1923), którzy wyrzuca filomatom przyziemność lotu, literwsky partykularizm, ich ideowość określa jako coś ubożego i bezpłodnego na tle epoki, która dla hasła filomackich ma jedynie „uśmiech politowania”.

W ostatnim, IX rozdziale, zatytułowanym „Konstelacja filomacka, a związki współistniejące”, powierzchownie nieco potraktowanym, wylicza autorka związki warszawskiej młodzieży uniwersyteckiej i stwierdza za Askenazym, że poziom młodzieży warszawskiej był niższy niż wileńskiej. Mówiąc nawiasem, trzeba by przystąpić do głębszej, wybierającej poza ogólniki, analizy ideologii warszawskiej młodzieży. Trzeba rozpatrzyć bliżej to zagadnienie, które jest potrzebne nie ze względu na możliwość zmiany określenia wartości młodzieży obu środowisk, gdyż twierdzenia o wyższości poziomu młodzieży wileńskiej, jest nieomal pewnikiem, ale ze względu na potrzebę wydobycia czynników, pozwalających zrozumieć indywidualne i zbiorowe poczynania emigracji po-listopadowej, która wychodząc zagranicę unosi ze sobą to, na czym się wykształciła i czem żyła za młodu. Nie można emigracji oglądać jedynie w orbicie wpływów współczesnych jej prądów społeczno-politycznych zachodu Europy.

Wnikliwa praca p. Jabłońskiej-Erdmanowej jest napisana stylem ozdobnym i bujnym, przechodzącym wszakże miejscami w nadmierną metaforyczność literacką, że przytoczę jeden przykład z wielu: „a dekadencja (mowa o dekadencji oświecenia) jak każdy zachód wydłuża wszelkie, zaledwie dostrzegalne pod pionowymi promieniami południa cienie — i polami oświecenia, po jego stupniach pszenicznych ścierniach, pociągnęły od świeżo złożonych stert tu i ówdzie smugi zmroku, znacząc przedewszystkiem starsze społeczeństwo, które zrosnięte z epoką, razem z nią ustępowało z pola. Pojęciem, które złocąc się na lanie jego w snopkach coraz głębszy cień odrzucać, stał się na Litwie oświecony patriotyzm”. Praca ta oparta w głównym swym zrębie na bogatej korespondencji Filomatów i na rękopiśmiennych tekstach Filadelfistów budzi głębsze refleksje i jest nie tylko pożytecznym dziełem dla historyka i socjologa, ale także ciekawą książką dla inteligentnego czytelnika. Interesującego się polską kulturą. — Szkoda tylko, że brak jej wstępu, względnie krótkiej bodaj, charakterystyki źródeł i literatury.

Dr. Helena Łuczak
Kórnik.

Pisma nadesłane

„Ochrona Zabytków Sztuki”. Zesz. 1-4. Cz. II. Treść: J. Wojciechowski: „Co zrobiono w Polsce w zakresie odbudowy, restauracji i konserwacji zabytków sztuki w latach 1919-1929”. — Kronika konserwatorska. — R.: Zjazd konserwatorów w Warszawie w 1927 r.” — J. Remer: „Muzealnictwo a konserwatorstwo”. — M. Walicki: „Drewniany kościół - muzeum”. — J. Rutkowski: „Zasadnicze uwagi o konserwacji malowideł”. — A. Karczewski: „Uwagi o mierzeniu zabytków”. — S. Tomkowicz: „Znaczenie i zadania inwentaryzacji zabytków w Polsce”. — J. Remer: „Program inwentaryzacji zabytków sztuki w Polsce”. — T. Szydłowski: „Inwentaryzacja pow. nowotarskiego”. — M. Walicki: „Inwentaryzacja pow. sieradzkiego”. — J. Przeworska: „Problem geografii zabytków sztuki”. — W. Antoniewicz: „Ochrona zabytków w krajach bałtyckich”. — K. Michałowski: „Konserwacja Partenonu”. — M. Walicki: „Biologiczna metoda określania związków składników w dawnym malarstwie”. — A. Lauterbach: „Międzynarodowa konferencja w Rzymie w sprawie naukowych metod badania i konserwacji dzieł sztuki”. — Adr. Red. Warszawa, Al. Szucha 25. Gmach Min. W. R. i O. P.

*) Zofja Jabłońska - Erdmanowa: „Oświecenie i romantyzm w stowarzyszeniach młodzieży wileńskiej na początku XIX wieku”. Rozprawy wydawnictwa III. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Wilno 1931.

Introdukcja ks. kanonika Schulza

Katolicka i polska Bydgoszcz zebrała się w święto Matki Boskiej Gromnicznej pod murami starej kolegiaty farniej, by wziąć udział w introdukcji nowego pasterza farnego ks. kanonika Schulza i w powitaniu najdostojniejszego arcy-pasterza ks. biskupa Laubitz.

Około godz. 10 stanęła wzdłuż ul. Farniej kompania honorowa 62 p. p. z pocztą sztandarową oraz sztab miejscowej dywizji z generałem Thommą na czele. U bramy wjazdowej do ogródka kościelnego zebrało się duchowieństwo wszystkich parafii bydgoskich, przedstawiciele patronatu kościoła farnego, przedstawiciele władz państwowych i komunalnych, oraz liczne delegacje bractw, organizacji i towarzystw ze sztandarami.

W kilka minut po godz. 10 przyjechał przed prezentującą broń kompanię J. E. ks. biskup Laubitz. Z dzwonnicy zagrzmiły wszystkie dzwony, poczem poczęli witać dostojnego gościa delegaci. W imieniu patronatu przemawiał wiceprezydent dr. Chmielarski, poczem w imieniu duchowieństwa powitał czcigodnego arcybiskupa ks. prob. Skonieczny. Po przebraniu się stanął do stojny gość pod baldachimem z pastorałem w ręku i infule biskupiej. Następnie ruszył pochód ku drzwiom wejściowym fary. Przed baldachimem kroczył prezydent miasta, niosąc na białej atlasowej poduszce klucze świętyni, następnie postępował nowy duszpasterz ks. kanonik Schulz, dalej pod baldachimem J. E. ks. biskup, a następnie prezydent rady miejskiej, przedstawiciele

władz państwowych, dozór kościelny, wojsko i tłumy wiernych.

Po przepisanych modłach u drzwi świątyni dokonał J. E. wręczenia kluczy ks. kanonikowi, wprowadzając go do świątyni, wypełnionej szczerze przez kilkutyśięcny tłum. Ze stopni ołtarza wygłosił ks. biskup potężne w treści przemówienie, wykazujące głęboką troskę o duszę i przyszłość narodu polskiego, oraz wykreślające drogi pracy dla nowego duszpasterza parafii farniej. Gorącymi życzeniami błogosławieństwa Bożego zakończył ks. biskup Laubitz swe ojcowskie przemówienie. W odpowiedzi zabrał głos ks. kan. Schulz, który podziękował za słowa otuchy na nowej drodze, zapewniając, że dołoży wszelkich sił, aby sprostać włożonym nań obowiązkom.

Następnie odprawił ks. kanonik uroczystą mszę św. w asyście ks. Baranowskiego i ks. Wojciechowskiego, a podniosłe kazanie wygłosił znany kaznodzieja, dyrektor szkoły społecznej ks. dr. Kozłowski z Poznania. Uroczystego błogosławieństwa arcybiskupskiego udzielił po mszy św. ks. Schulzowi oraz wszystkim parafianom J. E. ks. Biskup.

Po uroczystościach w świątyni udał się J. Eksceleńcja w asyście szwadronu honorowego 16 pułku ułanów na ul. Libelta na obiad do ks. kan. Schulza.

Dzień introdukcji był jednym z największych dni Bydgoszczy. Gościła ona u siebie umiłowanego przez siebie arcybiskupa, a równocześnie obchodziła moment wprowadzenia w urząd nowego proboszcza, najstarszej świątyni bydgoskiej.

Wykradanie dziewcząt w Ameryce

Od pewnego czasu handel żywym towarem na gruncie Stanów Zjednoczonych szerzy się w sposób spotęgowany. Złoczyńcy, uprowadzający kobiety, postępują z całą bezczelnością i nieopisaną wprost brutalnością.

W przeciągu sześciu tygodni zginęło w samym San Francisco jedenaście młodych dziewcząt. Poza tem znaleziono w Hollywood ciało kobiety, której tożsamości nie stwierdzono dotychczas, mimo najenergiczniejszych poszukiwań. Młode kobiety w wieku między 18 a 22 rokiem życia nie są pewne nawet za jasnego dnia i na najożywniejszych ulicach. Pewna młoda mężatka wracała z wizyty z sąsiedztwa o szarej godzinie. Nagle przytrzymał ją barczysty mężczyzna i gwałtem chciał wprowadzić do stojącego w pobliżu auta. Na rozpaczliwy krzyk kobiety przybiegli mąż i kilku sąsiadów. W ten sposób uratowano ją od niechybnego uprowadzenia. Pewna szesnastoletnia gimnazjalka opowiadała rodzicom, że kiedy idzie rano do szkoły, jedzie za nią od dłuższego czasu auto w pewnej odległości. Rodzice zlekceważyli opowiadanie, a biedna dziewczyna po kilku dniach zginęła na zawsze. Ostatnio kilku drabów napadło młode dziewczę na jasno oświetlonej ulicy i załadowało do samochodu. Policjant spostrzegł to w ostatniej chwili, wsiadł do dorożki i popędził za rozbójnikami, ale samochód ich jechał w takim tempie, że niebawem zniknął w ciemnościach nocy i udaremnił dalszy pościg. Po uprowadzonych niema dotąd śladu, czyli że w tym wypadku działa dobrze zorganizowana szajka żywym towarem. (wuk)

Listonosze wiedeńscy uzbrojeni w pałki gumowe

W Wiedniu wydarzały się często w ostatnich czasach napady na listonoszów, odnoszących pieniądze. W związku z tem, dyrekcja poczty postanowiła zaopatrzyć wszystkich listonoszów w pałki gumowe i gwizdki alarmowe. Jednocześnie zaś listonosze przechodzą kurs dżiu-dżitsu, aby wyćwiczyć się w chwytach obronnych w razie napadów.

Ne godzin spędzają radjoduchowcy przy aparacie?

W dziesięciu miastach Stanów Zjednoczonych przeprowadzono ankietę wśród radjoduchowców, aby stwierdzić, ile też godzin dziennie spędzają oni przy aparacie odbiorczym. Odpowiedzi nadeszły 121.888. z treści których wynika, iż radjoduchowcy amerykańscy spędzają przeciętnie 3,04 godziny przy aparacie.

Czy wiecie, że...

— W Wiedniu znajduje się 2.515 krawców narodowości czeskiej, co stanowi zgórą 50 proc. liczby ogólnej wszystkich krawców w stolicy Austrii.

— 2 kwietnia na Kapitolu rzymskim odbędzie się we włoskiej akademii sztuk uroczysty obchód ku czci Goethego.

— W senacie amerykańskim wniesiono projekt obłożenia bokserów i zapasników obokrajowców podatkiem specjalnym, który ma wynosić 65 proc. od ich dochodów.

Kościół a Tydzień Propagandy Trzeźwości

Rzecz zrozumiała, iż sprawą trzeźwości, sięgającej tak głęboko w dziedzinę religijno-moralną, żywo się interesuje rokrocznie duchowieństwo katolickie z arcybiskupami naszymi na czele. Dostojny protektor Tygodnia przyrzekł swe przybycie i przemówienie na specjalnej akademii w Poznaniu. Przeważna część kuryj biskupich zarządziła kazania o alkoholizmie, np. w diecezjach gnieźnieńskiej i poznańskiej, włocławskiej, sandomierskiej, śląskiej, przemyskiej, lwowskiej i wileńskiej. Niewątpliwie w najbliższych dniach nadejdą podobne wiadomości także z innych diecezji. Bez wątpienia na takie dowody zainteresowania ze strony duchowieństwa staną do pracy ochotczy także katolicy świeccy, rozumiejący, co znaczy dla szczęścia jednostek, rodzin i narodu całego trzeźwość.

Z komitetu bezrobocia

Komunikat

W myśl instrukcji Naczelnego Komitetu dla spraw bezrobocia przy Prezesie Rady Ministrów w Warszawie podajemy wszystkim Dyrekcjom i urzędnikom instytucji państwowych i samorządowych itp. w obrębie miasta Poznania do wiadomości, że składki zbierane i zadeklarowane na rzecz bezrobotnych przesyłać należy nie do Komitetu Wojewódzkiego tylko do Komitetu dla spraw bezrobocia na m. Poznań P. K. O. 213.005, centralne biuro Nowy Rynek 13.

Wojewódzki Komitet do spraw bezrobocia.

Wyjaśnienie

Na liczne zapytania ze strony bezrobotnych zainteresowanych, donosi komitet do spraw bezrobocia na m. Poznań, że cukier ofiarowany przez Związek Przemysłu Cukrowniczego nie jest przeznaczony dla bezrobotnych lecz dla dzieci bezrobotnych na przygotowanie potraw w ośrodkach dożywiania dzieci.

Komitet do spraw bezrobocia na m. Poznań

RADJO

Programy radjofoniczne:

Piątek, dnia 5 lutego 1932 r.

Poznań (395 m) godz. 11.45 Warszawa; godz. 13.05 koncert zyczeń gramofonowych; godz. 14.00 notowania giełdy i komunikaty; godz. 17.10 transmisja z Wilna; godz. 17.35 koncert popołudniowy z Warszawy; godz. 19.15 lekcja jęz. włoskiego; godz. 19.30 „Tydzień Propagandy Trzeźwości” (odczyt pt. „Do młodych Polek” (wygl. p. M. Niesiołowska, redaktorka „Młodej Polki”); godzina 19.45 Prasowy Dziennik z Warszawy; godz. 20.00 pogadanka muzyczna z Warszawy; godzina 20.15 koncert symfoniczny z Warszawy; godz. 22.40 dodatek prasowy z Warszawy; godz. 22.45 „Z nad krawędzi” (81 pogadanka Brata Cezarego); godz. 23.00 sygnał czasu komunikaty sport i policj.; godzina 23.15 muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 i 14.45 płyty gramofonowe; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla nauczycieli — „Synowie Jagielly” — prof. Oskar Halecki; godz. 15.45 giełda pien. i kom. centr. B. Hydr. dla żegluga i rybaków; godz. 15.50 płyty gramofonowe; godz. 16.20 „Porównanie zagadnienia z higieny społecznej w Polsce, Ameryce i Anglii” — dr. Aleksander Polak (Kraków); godz. 16.44 lekcja języka angielskiego; godzina 17.10 „Duchy i stolik” — p. J. Ostrowski; godz. 17.35 muzyka lekka w wyk. ork. A. Golda i J. Petersburskiego. Refreny śpiewa p. Jerzy Czaplicki; godz. 19.15 przegląd prasy zagranicznej (Wilno); godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty gramofonowe; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 pogadanka muzyczna p. Karola Stromengera; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filh. Warsz.; w przerwie felieton literacki pt. „Czy trudniej dzień dobrze przeżyć niż napisać książkę” — Marja Kuncewiczowa; godz. 22.40 dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. 22.50 muzyka taneczna z dancingu „Georges”.

Programy zagraniczne. Paryż (1724 m) 21.00 koncert; Koenigswusterhausen (1635 m) 19.30 tr. koncertu z Lipska; **Budapeszt** (550 m) 18.30 koncert ork. wojskowej, 21.45 muzyka cygańska; **Monachjum** (533 m) i **Norymbergja** (239 m) 20.05 tr. koncertu, 21.30 „Pan i pani Denis” opera komiczna w 1 akcie Offenbacha; **Ryga** (524 m) 19.05 „Frasquita” operetka Lehara; **Wiedeń** (516 m) 20.15 słuchowisko; **Bruksela** (509 m) 21.00 festiwal muzyki polskiej, ork. pod dyr. Grzegorza Fitelberga z udziałem Zb. Drzewieckiego; **Rzym** (441 m) 21.00 „Maskota” opt. w 3 aktach Audranta; **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert ork. z udziałem solisty skrzypka Juan Manen; **Bukareszt** (394 m) 19.40 „Tristan i Izolda” op. Wagnera; **Brno** (341 m) 20.00 pieśni słowackie; **Morawska Ostrawa** (263 m) 19.35 koncert popularny.

KRONIKA TOWARZYSKA

Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Chwali-szewo Śródka zaprasza wszystkie druchny, druhow i gości wraz z rodziną na „Podko-ziołek”, uroczysty różnemi niespodziankami, który się odbędzie we wtorek, dnia 9 lutego 1932 r. już o godz. 6-tej w sali „Boulevard”, pl. Nowomiejski 5. Bilety wstępu: dla druchien i druhow 1 zł, dla gości 1,50 zł. Zarząd. zw 13 221/2

Doroczny Bał Koła Leśników Stud. U. P. odbędzie się w niedzielę, dnia 7 lutego 1932 r. w salach Bazaru. Początek o godzinie 22-giej. zw 13 061

Stowarzyszenie Pań Mił. św. Wincen-tego na Jeżycach urządza w niedzielę, dn. 7 lutego, o godz. 16-tej, w sali Domu Amaran-towego przy ul. Słowackiego 19, **Pod-wieczorek** połączony z koncertem, popisa-ni amatorskimi i własnym, suto zaopa-trzonym bufetem. O liczny udział upra-sza. Zarząd. zw 13 210

Zarząd Związku Polaków Kresów Wschodnich urządza **Wieczorek** pod protektorem księżną Zdzisławowej Czartoryskiej i Wojewodziny hrabin Raczyń-skiej, 5 lutego w sali Domu Rzemieślni-czego, Wały Zygmunta Starego 9 naroż-nik Ratajczaka. Początek o godzinie 9-tej strój wyzywoty. Cel dobroczynny. Pierw-szorządna orkiestra, doborowy zespół go-spodarzy i dobrze zorganizowany komi-тет, zapewnią wesołą zabawę. Zaprosze-nia można otrzymać w Biurze Kresowem, Ratajczaka 11a, 6 wejście, w godzinach od 12 do 14 i od 16 do 18. zw 13 201

Popularna „Harcerska Drużyna Wil-ków Morskich” w Poznaniu, uprzejmie za-prasza na „Tradycyjny Podkoziołek”, „Wil-ków”, który odbędzie się we wtorek, dnia 9 lutego 1932 r., w salach Philipsa, ul. Piekary 17. Początek punktualnie o godz. 19-tej. Wstęp zł 1,50. Wstęp tylko za oka-zaniem zaproszenia, które można nabyć u członków Drużyny. zw 13 206

Wieczorek taneczny połączony z różne-mi niespodziankami, urządza **Sokolice** ruchliwego gniazda **Poznań - Śródmieście** w sali „Boulevard” przy pl. Nowomiejskim w dniu 7. b. m., na który wszystkich sympatyków zaprasza uprzejmie. Po-czątek o godz. 20-tej. Zarząd. zw 13 207

Samorząd Czeladniczek. Wieczorek karnawałowy, poprzedzany częścią mu-zykalko - wokalną, odbędzie się dnia 6 lutego, o godz. 19,30 punktualnie w Do-mu Rzemieślniczym, sala 27, ul. Fr. Ra-tajczaka. O jaknajliczniejszy udział człon-kin prosi Zarząd. Wprowadzeni goście mile widziani. zw 13 205

Dziecięca orkiestra Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, której członkowie liczą od 3—8 lat, a która wy-stępem swym w czasie ostatnich świąt Boż. Narodzenia wywalczyła bojem ogrom-ne powodzenie, urządza dnia 7 lutego r. b. **zabawę dla swych współrodzeńników** w salach Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej przy ul. Ratajczaka 36, II p. Początek zabawy o godz. 3-ciej, wstęp 50 gr. Na liście pospodyni i gospodarzy figurują nasi milusińscy, a atrakcją zabawy będą tańce, gry oraz podwieczorek: czekolada z pianką, kawa ze śmietanką, faworki, paczki, ciastka. Niema wątpliwości, że publiczność małoletnia tłumnie pospieszy, aby mile się zabawić w gronie swych rówieśników. zw 13 203/4

Sokół Poznań XIII. urządza w sobotę, 6 lutego **zabawę taneczną** uroczystą różnemi niespodziankami. Początek o go-dzinie 20-tej u drh. Zawadki, Górna Wilda 75. zw 13 208/9

Wieczór karnawałowy „Bratniej Pomo-cy” Stud. W. S. H. W nadchodzącą sobotę, ostatnią w tegorocznym karnawale, urzą-dza „Bratnia Pomoc” Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu wieczór karnawałowy w salach Bazaru.

Jest rzeczą powszechnie znaną, iż im-prezy towarzyskie Bratniaków W. S. H. są zawsze udane. Spodziewać się więc na-leży, że i ten wieczór zgromadzi liczne rzesze nie tylko młodzieży akademickiej, ale i starszego społeczeństwa.

W sympatycznej atmosferze można tu spędzić miłe chwile, popierając w ten sposób godziwy cel. Kto więc ma ochotę zabawić się i mieć wspomnienia z tego-rocznego przykrótkiego karnawału, niech przyjdzie na wieczór Bratniej Pomocy Stud. W. S. H. zw 13 229

Herbatka taneczna w „ADRJI”. Towarzystwo Wydawnicze „Polska Armja Błękitna” urządza w niedzielę, dnia 7 lutego r. b. 4-tą z kolei w bieżącym sezonie herbatkę towarzyską z tańcami i występami w lokalach restauracji „Adrja”. Początek „Herbatki” o godz. 16,30. zw 13 228

Ślub. W sobotę, dnia 16 stycznia r. b., o godz. 6-tej wiecz. został pobłogosławio-ny w kościele parafialnym w Kostrzynie związek małżeński między p. Stanisławem Oksza-Strzeleckim, kupcem z Poznania, a p. Zbigniewą Szczepką, córką znanego chlubnie obywatela w Kostrzynie, właściciela młyna parowego, p. Walentego Szczepkiego i Czesławy ze Złotowiczów. Obrzędowi zaślubin dokonał miejscowy proboszcz ks. Henryk Fischbach. Młodej parze szczęść Boże. zw 13 226

Z różnych stron Polski

Na gościnnych występach w Sosnowcu i na Śląsku.

Dwaj mieszkancy Skarżyska (pow. Radomski) Wacław Dereziński, lat 24 oraz Marjan Półtorak, lat 22, chcąc dojść do pieniędzy, wpadli na pomysłowy sposób oszustwa. W Jędrzejowie i Kielcach zakupili sobie 6 książeczek oszczędności-owych P. K. O., wpłacając na każdą z nich po 2 złote. Manipulację taką udało im się łatwo przeprowadzić, ponieważ przy wykupywaniu książeczki nikt nie żąda dowodu osobistego.

Po otrzymaniu książeczek oszuści weszli w kontakt z woźnym D. K. P. w Radomiu Bronisławem Chorbaczem, który dostarczył im niewypełnione legitymacje pracowników kolejowych ze stemplem i podpisem inż. Rogozińskiego, kierownika dyrekcji. Kombinatorzy powpisywali na fałszywych dowodach nazwiska Jan Kot i Jan Róg, następnie przy pomocy chemikałji w książeczkach wpłacone sumy i wstawili większe od 350 do 500 złotych. Otrzymali oni ponadto od woźnego bez-płatne bilety kolejowe III klasy, które wypisali również na fałszywe nazwiska.

W tych dniach przyjechali do Sosnowca gdzie w urzędzie pocztowym podjęli 100 zł. Taką samą manipulację chcieli prze-prowadzić w urzędzie pocztowym w Szopienicach, gdzie jednak powinęła im się noga. Urzędnik podejrzewając oszustwo zawiadomił Wydział śledczy w Katowicach i oszustów zaarrestowano. W domu aresztowanych, w Skarżysku, znaleziono cały warsztat fałszerski. Datowniki, stemple urzędów pocztowych Kielc, Radomia, Jędrzejowa, matryce do pierwszej strony legitymacji kolejarskich, pieczątki wyrobione z drzewa — stanowiły najlep-sze dowody przestępstwa. Ojciec Półtora-ka był w ub. roku sołtysiem w Szydłowcu, z czego pomysłowy jego synalek skorzy-stał w ten sposób, iż skradł kilkanaście blankietów z pieczętkami gminy. Blan-kiety te schował sobie na przyszłość.

Przy zaarrestowanych znaleziono 100 zł, które przekazano urzędowi pocztowemu w Sosnowcu.

Wielki proces o nadużycia przemysłowe-celne

Po trzydniowej rozprawie sądowej zakończył się w Warszawie wielki proces o olbrzymie nadużycia przemysłowo - celne na szkodę państwa, w którym odegrało rolę kilka firm żydowskich, a poza tem nie-sieły także kilkunastu urzędników cła. Ka-ry nałożone wyrokiem sądowym są w tym wypadku niezwykle wysokie, mianowicie skazani zostali kupcy żydowscy: Wiktor Goldstein na 3 lata więzienia i na grzywnę 2 milionów 435 tys. zł., Chaim Turkieltaub na 2 lata więzienia i 1 milj. 780 tys. zł. grzywny, Wolf Czarny 1 rok więzienia i 157 tys. zł. grzywny, Awigdor Turkieltaub pół roku więzienia, Rena Goldstein 241 tys. zł. grzywny. Ponadto skazani zostali urzędnicy: Paweł Jesionowski na 2 lata więzienia i 241 tys. zł. grzywny, Czesław Kubicki — 2 lata i 241 tys. zł. grzywny, Aleksander Białak — 3 lata więzienia i 241 tys. grzywny, Wiktor Jastrzębski 2 l. więzienia i 241 tys. zł. grzywny, Eugeniusz Róg — 2 lata więzienia i 241 tys. zł. grzywny, Józef Stupicki — 1 i pół roku więzienia i 241 tys. zł. grzywny, Michał Welke na pół-tora roku i Antoni Kubik również na pół-tora roku więzienia.

Czem są dla zdrowia kuracje odtłuszczające?

A więc o temacie tak ciekawym i interesującym wiele osób płci obojczy mówić będzie asystent Uniw. Poznańskiego p. dr. Fr. Witaszek, w piątek, 5 lutego o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus Uniw. Pozn. Wały Wazów 26.

Kto więc pragnie skorzystać ze sposobów leczenia, jakie poda prelegent, kto pragnie ustrzec się przed zbytnią własną wagą — a więc wszyscy popiechają chętnie na 8 z rzędu wykład powszechny T. C. L. tembardziej, że wejście na salę dla starszych tylko 20 gr., dla młodzieży 10 gr., a bezrobotni mają wstęp wolny.

SPORT

Lekka atletyka

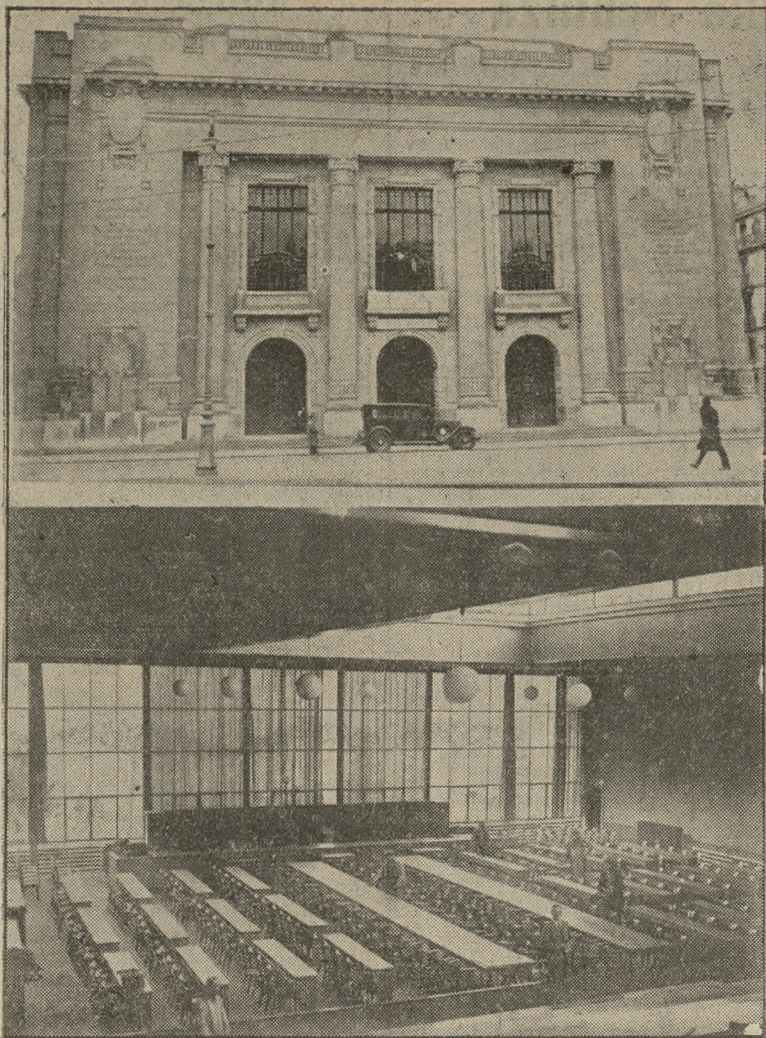
Do zawodów okręgowych w hali, otwartych tylko dla zaproszonych, a urządzonych przez „Wartę” w niedzielę, zostali zaproszeni: — oprócz czołowych zawodników „Warty” — do skoku o tyczce — Zakrzewski i Klemczak (AZS), do skoku w wyż: — Wesper (AZS) i Drzycimski (Sokół), do pchnięcia kulą: — Tilgner i Drzycimski (Sokół); poza tem startują sztafety 1000 — 400 — 100 m „Sokół”, „AZS” i „SMP”. Występy tych czołowych zawodników Poznania, obramowanych jeszcze dalszymi konkurencjami przy udziale młodszych sił, zapowiadają prawdziwą ucztę sportową.

Pięściarstwo

„Goplanja” i „Skra” (Warszawa) 6:8. Mecz odbył się w Inowrocławiu, przyczem gospodarze wystąpili z pięciu rezerwowymi, wykazując naogół dobrą formę, pomimo fatalnych warunków treningowych. Wyniki techniczne poszczególnych spotkań (od muszej do półciężkiej) są następujące: Zyg (S) mistrz młodzików Warszawy pokonał na pkt. Nickla (G), przyczem o zwycięstwie zdecydowało drugie koło. — Wódkowski (S) zwyciężył nieznacznie na pkt. po walce w zwarcu Marnieckiego (G). — Walkowski (G) bije na pkt. Nadera (S). — Wichliński (S) wygrywa wysoko na pkt. z nowicjuszem Stachurskim (G), który nie może jeszcze występować w zawodach międzyklubowych. — Głowacki (S) zwycięża przez techn. k. o. w drugim kole Soltysia (G). — Józwiak (G), zastępujący niedysponowanego Zielińskiego I bije w pierwszym kole przez k. o. Gagę (S), wykazując duże walory. — Zieliński II (G) pokonał przez k. o. w pierwszym starciu wicemistrza stolicy Murawę (S). Pod względem organizacyjnym zawody szwankowały; odbyły się one z poważnym opóźnieniem, a ponadto urządzano zbyt wielkie przerwy między walkami. Sędziował w ringu p. Kotkowski, na pkt. pp. por. Łapiński i Dolata.

Piłka nożna

Walne zebranie P. K. S., było obeślane przez przedstawicieli wszystkich 12 O. K. S. Na początku zebrania zdarzył się incydent, niespotykany dotychczas w dziejach spor-

Zdjęcie powyższe przedstawia gmach i salę obrad zapoczątkowanej obecnie konferencji rozbrojeniowej w Genewie.

towych Polski, iż delegacja Poznania w osobach pp. Rosali i Nawrockiego odmówiła prezesowi O. K. S., p. R. Tomaszewskiemu prawa przemawiania i głosu w imieniu Poznańskiego OKS. Naskutek tego niezwykle stanowiska swoich kolegów p. Tomaszewski złożył mandat prezesa OKS i przemawiał tylko w charakterze członka kom. rew. PKS. Wyrażamy nadzieję, iż miejscowe nasze władze sędziów piłkarskich zechcą zająć się tą przykrą sprawą, zwłaszcza, że wchodzi tu w grę osoba członka honorowego poznańskiego OKS i sam sposób postępowania był co najmniej — niezwykle. Sprawozdanie zarządu PKS było krótkie i rzeczowe. Niektóre krytyczne choć słuszne zwroty nie podobały się pewnym delegatom, dlatego też zabierali często głos, wprowadzając niejednokrotnie dyskusję na tory osobiste. Jest znamiennym faktem, iż w dwóch sprawach dotyczących członków Poznańskiego OKS jeden z jego delegatów zajmował nieprzychylnie stanowisko i spraw tych bronili delegaci z Warszawy. Mimo dość ostrej dyskusji wybrano — jak już donosiliśmy — zarząd PKS w dotychczasowym składzie.

Życie organizacyjne

Walne zebranie oddziału tenisowego Kl. Sp. H. Cegielski odbędzie się 12 b. m. o godz. 16.30 w sali posiedzeń fir. H. Cegielski Sp. Akc., Górna Wilda 136. Porządek dzienny wywieszono na tablicach ogłoszeń obok portierni.

Walne zebranie Kl. Atl. - Sp. „Zbyszko” odbędzie się w sobotę w lokalu p. Binertowej przy moście Chwaliszewskim. Początek o godz. 20.

Roczne walne zebranie Kl. Sp. „Warta” odbędzie się — przypominamy w ostatniej chwili — dziś o godz. 19 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. Fr. Ratajczaka. Zarząd prosi członków o liczny udział.

Z prawdziwego zdarzenia.

Wracam do domu, jak zwykle, na obiad, spieszę się, gdyż jestem głodny, przytem mam żonie radosną wiadomość do zakomunikowania o odbytej pomyślnie transakcji, — co wszystko razem sprawia, że nie idę, lecz pędzę. Nareszcie już jestem blisko, już drzwi mieszkania. Dzwonię. Dzwonię mocno, coraz mocniej — nikt nie

otwiera. W rezultacie trochę zaniepokojony i zirytyowany przypominam sobie że mam klucze w kieszeni. Wchodzę. Nie spotykam nikogo, ni żony, ni dzieci. Nie słysząc też się gdzieś zapodziała. Co jest? Minąłem pokój jeden, drugi, zaglądam do trzeciego i raptem staje, jak wryty. Robi się tu coś czego narazie zrozumieć nie mogę. Panuje w pokoju jakiś dziwny nieład: wszystkie meble są zarzucone bielezną, koronkami, chusteczkami. Gdzie spojrzę: serwetki, ręczniki, pończochy — a pośród tych wszystkich rzeczy biegnie rozgorączkowana moja żona, kręci się służąca, a dzieci w niezwykłych szpiczastych czapkach skaczą po pokoju. Są wszyscy tak przejęci, że nie spostrzegają mego wejścia, ja zaś coraz mniej rozumiem z tego, co widzę.

— Co się tu dzieje? Co to wszystko znaczy?

— Tatusiu, to „Kraina Czarów”! — krzyczy mały Staś.

— To „Krasnoludki”! — woła Zosia.

— To „Biały Tydzień”! — Kalamajskiego! — dodaje z śmiechem żona, wskazując na rozrzucone przedmioty.

Nareszcie zrozumiałem!

Ale w następnej chwili ogarnął mnie niepokój! Ileż to pieniędzy żona wydać musiała, by nabyć to wszystko! Lecz ona w lot zrozumiała mą zasępioną minę i z radością poczyniła rozkładać nocne koszulki, kombinacje, dziecięcą bielezną, koronki, pończochy i te wszystkie nabyte cuda, wskazując jednocześnie ceny. Zdumiałem! Coś niesłychanego! Takich niskich cen nie spotykałem dotychczas.

— No, no, kręciłem głową.

Istotnie muszę sam ten „Biały Tydzień” pójść obejrzeć.

I poszedłem. Nowa niespodzianka, nowy zachwyt. Słusznie Staś powiedział, że to „Kraina Czarów”, inaczej tych pięknych dekoracji nazwać nie można. Zewsząd zwisają girlandy kwieciste barwne a krasnoludki wyprawiają harce. Ten jedzie na żółciu, ów goni zająca, inny znów strzela z luku, a dalej cała gromadka krasnoludków urządziła pranie. Jest i królewna w złocistej karocy, ciągniętej przez kruki i orkiestra żab i tyle, tyle śliczności, że nic dziwnego, iż dzieciarnia staje tam w zachwycie z otwartymi buźkami, skoro i ja patrzyłem na to z upodobaniem.

Tłoczno też i około wielkiego muchomora, który wyrósł niespodziewanie do ogromnych rozmiarów na składzie. Tłoczą się koło niego mali milusińscy, wówczas, gdy ich mamusie z równym zachwytem oglądają towary. Bo i jakże się tu nie zachwycić? I wybór wielki i ceny tak niskie, że choć już jestem przyzwyczajony do podobnych imprez, lecz obecnie wszystko to przeszło moje oczekiwania.

Miło jest patrzeć na te rozradowane twarze dorosłych i dzieci, miło też jest stwierdzić fakt, że dzięki pomysłowości p. Kalamajskiego — nawet przy obecnych ciężkich czasach, można dać ludziom możliwość poczynienia większych nawet zakupów za minimalne sumy, przy jednocześnie dużej przyjemności, jaką się osiąga, zwiedzając skład. zw 13 211/2

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Przewielebnemu Duchowieństwu, pp. Lekarzom i czeigodnem Siostram Zakładu „Przemienienia Pańskiego”, dalej Korporacji studenckiej „Lechja” oraz wszystkim Krewnym, Przyjaciolom i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę nieodżałowanemu mojemu mężowi i naszemu jednemu najdroższemu synowi, ś. p.

Edwardowi Maciejewskiemu

oraz za bardzo liczne dowody współczucia i wieńce składamy na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

zw 13 220

Żona i rodzice.

Dnia 1 lutego 1932 r., o godz. 3,30 rano zmarł nagle, wskutek tragicznego wypadku mój mąż, ś. p.

Stefan Górski

kupiec

w 41 roku życia. Pogrzeb odbędzie się dziś, w czwartek, 4. b. m., w Katowicach. Msza św. za spój Jego duszy odbędzie się w sobotę, o godzinie 8,30 w kościele św. Marcina. zw 13 215

Poznań, Półwiejska 34.

Zona.

27% = 70

udziałów Fabryki Papieru Czerwona

sprzedam natychmiast

zw 13227

B. KUJAT, ul. Młyńska 9, telefon 59-74.

Dnia 3 lutego 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, ś. p.

Marya z Bielawskich Adamczewska

Eksportacja z domu żaloby, Aleje Marcinkowskiego 2 do kościoła św. Wojciecha odbędzie się w sobotę, 6. b. m., o godz. 10-tej, tamże nabożeństwo żałobne, poczem ciche złożenie zwłok do grobowca w Dolsku.

dw 2700

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, brat i rodzina.

Poznań, 4. 2. 1932 r.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak. Poznań Plac Nowomiejski 10. tel. 1046.

Dnia 3. b. m., o godz. 20-tej zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Aniela Zdzier

przeżywszy lat 46. Msza św. odbędzie się w sobotę, 6. b. m., o godz. 9-tej w kościele św. Marcina. Pogrzeb tego samego dnia, o godz. 15-tej z kaplicy szpitala wojsk., Wały Jana III. na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. dw 2703

Poznań.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak. Poznań. Plac Nowomiejski 10. tel. 1046.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę, s. p.

Joannie Rejowiczowej

w szczególności Przewielebnemu Duchowieństwu, gronu Nauczycielskiemu P. W. S. B. M. i E. Przyjaciółom i Znajomym, za wieniec i szczere współczucie składają serdeczne

podziękowanie

maż i rodzina.

zw 13 223

Otworzyłem

kancelarię adwokacką

w Śremie, Rynek 4.

Kazimierz Bartz, adwokat

Telefon 54. zw 13 200

Wróciłem

Dr. med. Brodniewicz

Górna Wilda 80. Telefon nr. 79-67

zw 13 203

Śniadania i Probiernia

Poznań, ul. Klasztorna 6

obok ul. Wodnej.

Zawiadamiam niniejszem o przejęciu Śniadalni i Probierni dawniej W. Dąbrowski i L. Szyłke.

Równocześnie urządzam dziś w czwartek, 4 b. m.

wieprzobicie

połączone z koncertem, na które Szan. Gości i Sympatyków uprzejmie zapraszam.

zw 13 217

Henryk Koczorowski.

Łokal otwarty dzień i noc — ceny rewelacyjnie niskie.

Majątek ziemski

przedam, 225,75 ha bon. 676 talarów, zabudowania dobre i kompletnym, bardzo dobrym żywym i martwym inwentarzem, ziemia w wysokiej kulturze, pyszne położenie przy mieście powiatowym z wszelkimi uciechami, słynne polowanie. Do objęcia potrzeba 100 000 zł. Oferty Kurjer Poznański pod zw 13 180

5 pokojowe mieszkanie

duże komfortowe, weranda, na I. piętrze wynajmiej od 1. 3. 1932. Pw 10 804-5,45

Aleksy Lissowski, ulica Pocztowa 23.

Generalne przedstawicielstwo

przynoszące bardzo znaczne dochody do oddania. Samodzielna, przyjemna praca. Potrzebny kapitał w wys. 5 000. Zgł. szenia pod: „I F. 6854“ do Rudolf Mosse, Berlin SW 100. Tw 841

Rutynowanego

książkowego i korespondenta

możliwie piszącego na maszynie, z językiem niemieckim, poszukuje się zaraz. Wyższe wykształcenie pożądane. Odpisy świadectw, referencjami i podaniem skromnych warunków do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 13 213

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

MAM inhalator

niezawodny

przy katarze, zaflegmieniu, chrypcie, astmie i innych dolegliwościach

W aptekach i drogeriach

Laboratorium MAM

Poznań, św. Wojciech 28

dw 2 702

Żalobne

Kapelusze

po niższych cenach poleca

T. Ludwiig

Poznań, Szkolna 9

Pw 10 229-2,81

Dwutygodnik literacko-artystyczny który zapięcie wychodzi w Poznaniu od 1 kwietnia. poszukuje

współredaktora,

obeznanego z sprawami artystycznymi, szczególnie na obszarze Wielkopolski. Dokładne curriculum vitae z podaniem dotychczasowej działalności redaktorskiej i literacko-artystycznej do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 13 198

Poszukuje się

nadmłynarza

polskiego obywatela, obeznanego z prowadzeniem wielkiego młynarskiego i żytniego o urządzeniu najnowszej konstrukcji, wybitnego fachowca o długoletnim doświadczeniu, absolwenta wyższej szkoły młynarskiej. Znajomość języka polskiego i niemieckiego pożądana. Żądana pensja należy podać. Oferty z odpisami świadectw i fotografią należy skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 214

Radjatorów

580 oraz 1080 dwustopniowych ewtl. piec centralnego ogrzewania 4,5 m² używanych w dobrym stanie oraz formę dla rur cementowych Ø 15 cm. kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 224

Unieważnienie.

Unieważniamy czternaście weksli kaucyjnych po 500 zł na łączną sumę 7 000 zł (słownie siedem tysięcy złotych), wystawionych przez nas jako akceptanta i wystawce i wydanych im blanco w dniu 19. II. 1930 p. Bolesławowi Łyskowskiemu, Poznań, św. Marcina 52/53, z powodu niewydanego — mimo zapłacenia komornego — weksli stanowiących jedynie zabezpieczenie w myśl kontraktu najmu z dnia 19 lutego 1930 i przestrzegamy przed nabyciem tych weksli, jak i ich lombardowaniem przez instytucje bankowe.

Poznań, dnia 5 lutego 1932.

Franciszek Gatz, Rozalja Gatz, św. Marcina 52/53.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Wielki wybór! **10 tanich dni!** Niskie ceny!

Moje znane z niskich cen i doborowej jakości

Obuwie - Męskie - Damskie - Dziecięce

ręcznej pracy w modnych fasonach obniżyłam jeszcze o dalsze 10%

J. Łuczak, plac Wolności 10

Telef. 4139 Magazyn obuwia. Telef. 4139

dw 2701 Korzystna okazja zakupu taniego obuwia.

RHODOID

Nieźrównany materiał plastyczny w arkuszach niepalny

do wyrobu

ABAŻURÓW

KWIATÓW FANTAZYJNYCH

WIENCÓW

GALANTERJI

SZYLDÓW SWIETLNYCH

oraz **DEKORACJI WNĘTRZ, SKLEPÓW I WYSTAW**

Oferty i wzory dla pracowni i odsprzedawców wysyła

Gen. Przedstaw. DR. E. PAULIN Sp. z o. o.

WARSZAWA,

Królewska 29 a. Telefon 632-17. nw 8 401

ODZIEŻ

balową

wieczorową

czyści chemicznie w 24 godz.

„BARWA“

Kałamajskiego.

Pw 9 959 60-2 16

Siatki na płoty

Okucia do drzwi

Okucia do okien

Blacha cynkowa

Blach mosiężna

Gwoździe i łanuchy

Sruby i nitki

Drut do orasowania słomy

Artykuły rolnicze

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

tel. 35-18 i 35-43

Pw 10 818-5,48

Kupię

dla siebie domek, najchętniej Jarocin lub okolica, przy wpłacie 1 000 zł. Oferty Ordynik zd 25 056

Najskuteczniejsze i najtańsze

środki lecznicze — to

Zioła lecznicze Dr. Breyera

Zatwierdzone przez Min. Zdrowia, odznaczone złotymi medalami w Nicei i Brukseli skuteczne w chorobach:

Zaflegmienie płuc, gruźlica, astma, katar, wszelkiego rodzaju kaszle, reumatyzm, artretyzm, nerwobóle, skrofle, wszelkie zanieczyszczenia krwi, nieczystość cery, wypłytki skórne, katar żołądkowo-kiszkowy, hen, croidy, zatwardzenia biegunka, żółtaczka, wszelkie choroby wątroby i nerek, bóle głowy, otępienie, zwapnienie tętnic i t. d. Można nabywać niemal w każdej aptece lub składzie aptecznym — albo w wytwórni

Polherba S-ka z o. o. Kraków-Podgórze

Kto chce leczyć się ziołami — niech zażąda darmo w wytwórni — broszurki „Jak odzyskać zdrowie“.

nw 8 402

Przykrawacz

siła pierwszorzędna, wyłącznie na dobrą miarówkę z pewnym krojem, najlepszymi referencjami, do większego specjalnego magazynu garderoby męskiej w Poznaniu, od 1 marca 1932 r. **poszukiwany.** Zgłoszenia z podaniem wieku, żądanej pensji oraz referencji do Kurjera Poznańskiego pod **dw 2693**

Większa kamienica w Poznaniu

nadająca się na biura, hurtownię i fabrykę na sprzedaż lub od 1. 10. 1932 r. w całości wzgl. częściowo do wydzierżawienia. Budynek jak nowy z kotłem parowym, elektrycznością, gazem, wodą, kanalizacją, przy przystanku tramwajowym. Oferty uprasza do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 4,126.

Pw 10 550-4,126

1 SPRZEDAŻE

Parcele od 50 gr

dowóz materiałów budowlanych bezpłatny. Każdy może otrzymać 6% w łącznej amortyzacji długoterminowa pożyczka. Aleje Marcinkowskiego 13. De Ka Ha. Pw 10 224-2,44

Parcele

od 40 groszy za m² kredyt budowlany 6% „Osadopol“ Rzeszypolitej 9. Pw 10 231-2,82

Cukiernia w śródmieściu

znana z dobrego smaku wyrobów poleca niezrównanej jakości owoce w cukrze Mieczysław Weber. Nowa 4. zw 23 135

Dla księży

obrze, waliza lampa Oferty Kurjer Poznański zdp 24 604

Biały Tydzień

koronki 5 gr. koszula damska 90 gr. płótno 68 gr. Ogłoszenie małe, zato ceny najniższe. Proszę się przekonać. Rymanowicz. Półwiejska 5. zw 24 524

Ultradyna

7 lampkowa antena w ładnej dekoracyjnej szafie wszystko schowane korzystnie sprzedam również 5 lampkowa neutrodyna, obejrzyć od 1.—17. Maleckiego 8, mieszkanie 2. zw 24 671

Mebel

tanio wprost ze składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wenejańska 1 — Most Chwaliszewski przy krzyżu zw 21 012

Mebel w Swarzędzu

najkorzystniejsze źródło zakupu właściciel Wiktor Nowacki. Dwor. średnicy wykluczeń. Adres wskazać Kurjer Poznański zdp 25 074

Czysty odbiór

osiągniesz, kupując wszelkie przybory w firmie „Emka“ w. M. Włodarczyk, Poznań, ul. Wrocławska 30, Tel. 36-83. Zakłady Radjo-techniczne — Fotografia — Gramofony i Płyty. — Dogodne warunki spłat. Najtańsze i najlepsze anodówki „Emka“ — 150 wolt — 17,90, 120 wolt 13,90, 100 wolt 11,25, 90 wolt 10, — 60 wolt 7,40 zł. Pw 10 803-3,26

Willa

9 pokojowa garaż, w najpiękniejszej części miasta z Teatrem Wielkim na sprzedaż. Cena 125 tys. zł. tylko za gotówkę. Pośrednicy wykluczeni. Adres wskazać Kurjer Poznański zdp 25 074

Grzyby

suszone borowiki

1 kg tylko 5,50 zł (najmniej 5 kg) dostarcza J. Winicki, Grodno, Magistralna 11. zw 23 444

Mebel kuchenne

bajecznie tanio sprzedaje Konecki, Piaskowa 3, Stalarnia Mebli Kuchennych. zw 23 857

Jadalnię

sypialnię ładnie tanio sprzedam. Stalarnia, Kwiatowa 6. zw 24 201

„Centrala mebli“

Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór Pw 9 814-5-30,32/5

Bufet

kredens nowe 6 000. Szamarzewskiego 1, m. 5. zw 25 144

W biały tydzień

białą porcelanę

tanio sprzedaje

wyłączanie

tylko. Hurtownia Porcelany — Wroniecka 24 podwórce. Tamże prezenty alpakowe — mosiężne — srebrzone — porcelanowe — szklane — majolikowe — zupełnie tanio. zw 25 359

Wieszka

lustrem barwan reflektor wystawowy, krzesła fotele, garnitury poczekalni okazują tanio sprzeda Grien, Fredry 3, godz. 10—1. zw 25 294

Warsztat

ślusarsko-mechaniczny z zapleciem motorym zarzą na sprzedaż ewtl. okazja ożenku z córką właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdp 25 315

Jadalnię

elegancka jak nowa 1 650 sprzedam. Telefon 63-54. zw 25 233

Fotograficzny

aparat 13x18, mahoni, podwójny anastygmat w komputerze, jak nowy, sprzedam. Granwalizka 42, I. zw 25 274

Singera

wpuszczana 5 szufladowa sprzedam Druzbicki 1, mieszkanie 4. zw 25 279/80

Kanarki

piłne śpiewaki i samicek z klatkami do legu wyprzedaje tanio. Wierzbicze 33, mieszkanie 9. zw 25 298

Biureczko

biblioteczka stół rozkładany tanio. Stalarnia Kwiatowa 6. zw 25 281

Zakład fryzjerski

dobrze zaprowadzony, przyległym mieszkaniem odpłatnie zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 289

Doberman

1/2 roczny sprzedam. Kreta 24. mieszkanie 2. zdw 25 284

Skład

pobliżu Starego Rynku z urządzeniem tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 25 250

Skład

nadający się na każdą branżę — św. Marcin. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 248

Firany

tiulowe woalowe madrasowe koldry na wacie i welnie własnej fabrykacji już od 14 50 — Welna chemicznie czyszczona na koldry kg od 12 zł. Wata od 2 zł. kg. W. Grodzkiej w Poznaniu ul. Wrocławska nr. 3. Hurtownie i detalicznie. Pw 10 233 3 36

Maszyny do pisania

z gwarancją pierwszorzędne nowe z 690 a używane z gwarancją i prawem zamiany od 95. Skóra i Sko. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. S. 10

Dekoracyjna

porcelana: wazon, talerz, szklane figurki, filiżanki, kryształ, inne. Okazyjnie. Antykwarna. Marcinkowski 28. Pw 10 461 3 117

S/ Chenard - Walcker

traktery do 30 tonn. Dostawa części zapasowych do wszystkich samochodów francuskich. D/H. Zohowski Warszawa Pl. Napoleona 5. Pw 10 641 6 27

Szafę

dębowa lustrem i lustro sprzedam. Wierzbicice 28. mieszkanie 1. zdw 25 033

2 cylindrowa

lokomobile Lanza 90 koni, 12 atmosfer z kondensacją, na przegrzaną parę sprzedam. Cena 25 tys. Gross Katowice, Ligonia 20 zdw 25 318

Dywan

oryginalny „Horosan“ perski. 3/4 4/6, tanio sprzedam. Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 276

Okazja dla hodowców psów. — Białego wilka

(suka) zamienię na buldoga angielskiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 135

Meble kuchenne

bajecznie tanio sprzedaje Jan Koniński. Piaskowa 3. Wytworzenia mebli kuchennych. zdw 99 825

Siostry Streich**teraz Gwarna 15****Robótki**

rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 821

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. telefon 24 42. Pw 9812 1 65

Zamienię

dom o dwóch sklepach w mieście powiatowym tuż przy rynku na mniejszy dom z wielkim ogrodem. Wyższe uczelnie na miejscu. Dochód roczny 3 000 zł. Wpłaty 7 000 — 10 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 105

Wille

siedmiopokojowa, komfortowa, — sucha, słoneczna, centrum Łazarza blisko Wilsona, minuta tramwaj wyjeżdżając, sprzeda dogodnie właściciel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 066

Urządzenie

olejarni nowoczesnej za bezcen na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 008

Kapę

dwa łóżka sprzedam 3 x 2 m. ręczna praca richelieu. Adres Kurjer Poznański zdw 24 960

Za minimalna

cena sprzedam suknie wieczorowa, balowa, płaszcz, radio, Plac Bernardyński 4. Blachaczek. zdw 24 962

Bezkonkurencyjny

skład rybno - delikatesowy, mieszkaniem okazjnie tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 24 970

Dla dzieci

krzesło, łóżko, wanna kąpielowa, garderoba, Polna 14 mieszkanie 4. zdw 25 031

Meble stylowe

Z powodu przeniesienia składnicy sprzedam bardzo tanio pokoje meble i jadalnię. A. Szczaniecki, Piaskowa 3. zdw 25 051

Samochód

limuzyna w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż Piaskowa 2. mieszkanie 6. zdw 25 050

Egzystencje

dobry wraz mieszkaniem samochodem, składnicą, telefonem — sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 047

Okazja

Z powodu zmiany stosunków korzystnie sprzedam nieruchomości pod Poznaniem, dom 10 pokoi, 5 mórg ogrodu 10 mórg roli z łakami. Cena 35 000 Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 300 Pośrednictwo wykluczone.

Jadalnię

pięknie rzeźbiona bardzo tanio. Stolarska Bukowska 9 zdw 24 955

Pianino

zagraniczne Kochanowskiego 5. mieszkanie 7. zdw 25 353

Gramofon

półszafkowy, nowy, elektryczny, prąd zmienny okazjnie z 300. — sprzedam. Wielka 18. mieszkanie 12 a. zdw 25 335

Trykoty

damskie znanej marki „Paw“ — oraz wszelkie trykoty także męskie i dziecięce oraz bieliznę własnego wyrobu poleca po cenach najniższych „Towary Krótkie“ — Wodna 25. Za przedłożeniem gazet 5% rabatu. Pw 9852 53 1 58 59

Dom

dwupiętrowy nowoczesny na prowincji. dochód roczny 4 740. cena 28 000. wpłaty 18 000 Zgłoszenia Wąły Królowej Jadwigi 2. m. 2. zdw 24 893 94

Gościniec

salka 32 morgi ziemi bez konkurencji. wpłata 8 000. sprzedaż. Popiełski. Piękary 18. zdw 24 899

Domek

11 80 x 5 20 w reglówce, pokój i warsztat zaraz do przedstawienia na sprzedaż Wojciech Paetz Poznań, Przemysłowa 23 tel. 7412. zdw 24 086

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędza gdyż tam najniższe ceny. Pw 9825 6 45 68

Gramofony — Płyty

najkorzystniejsze źródło zakupu. P. Balań Wozna 12. Pw 9802 3 52 21 2

Sypialnie

sprzedaje tanio Stolarska Rybak 15. nw 7371

Skład

spożywczy tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 25 199

Skład

papierni (zamażpójście) tanio. — Chwaliszewo 9. zdw 25 218

Króliki

sprzedaje masowo bez skóry. — Skóry wygarbowane dostarczam również na zamówienia. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 25 234

Lustro

szafę. Półwiejska 17. podwórce. prawo. II. zdw 25 240

Kiosk

sprzedam. Górna Wilda 94. zdw 25 096

Wózek

dziecięcy. Klimczak. Wąły Zygmunt Augusta 2. mieszkanie 23. w podwórzu. zdw 25 261

Skład

kolonialny pokój kuchnia sprzedam powodu wyjazdu. Adres Kurjer Poznański zdw 25 189 90

Bernardyna

1/2 rocznego sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 161

Leżankę

sprzedam. Zórawia 5. mieszkanie 4. zdw 25 173

Tanio sprzedam

urządzenie piekarskie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 057

Rolwage

do rozwożenia wody i piwa mało używaną sprzedam. Fredry 3. m. 4. zdw 25 056

Urządzenie

składowe na sprzedaż tanio. — Adres Kurjer Poznański zdw 25 037

Dziesięć

stołów fabrycznych, pięćdziesiąt stołów. Świerczyński. Maleckie zdw 25 140

Z

likwidowanego mieszkania sprzedam tanio mało używane meble. Górna Wilda 26 mieszkanie 3. zdw 25 152

60

morgowa gospodarka, młyn wodny ogrodnictwo masowy, na Śląsku sprzedam, wpłata 8 — 10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 4394

Sprzedam

winda nadająca się do restauracji, hotelu, cukierni itd. oraz żebra do centralnego ogrzewania Czartoria 2. zdw 25 035

Sypialkę

biurko, leżankę, mało używaną. Górna Wilda 26 mieszkanie 3. zdw 25 151

Gramofon

szafkowy tanio sprzedam. Słowackiego 43. mieszkanie 6. jw 24 92 3

Radjoaparat

5 lampkowy korzystnie sprzedam. — Piękary 13 b. mieszkanie 10. zdw 25 254

Zakład

fryzjerski, od 23 lat dobrze zaprowadzony, centrum Poznania, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 4 393

Dobra egzystencja

Specjalny skład hurtowy, istniejący 26 lat, w mieście garnizonowym, z pierwszorzędna klientelą, sprzedam włącznie z 4-pokojowym mieszkaniem. Oferty do „Słowa Pomorskiego“, Toruń, pod d 1.000. nw 8 403

Niebywała okazja

na przedmieściu Gdyni dom masywny, dwa pokoje kuchnia sklep kolonialno-spożywczy, restauracja, zaraz do objęcia, cena 12 000 zł. Gdyni. Informator, kiosk przy dworcu. nw 8 405

Skład

towarów krótkich, artykułów męskich w powiatowym mieście, przy rynku, istniejący od lat 10, z powodu choroby natychmiast sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 8 404

Kasę

rejestracyjną „National“ oraz partię rogów tanio sprzedam. — Mylna 1. II. rw 4 387

Skład

z urządzeniem fryzjerskim lub bez sprzedam lub wydzierżawie. Wilemowski. Wielka 22. rw 4 389

Restaurację

z pełnym wyposażeniem, obrotu miesięcznie 5 000 sprzedam za 4 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 334

Ładna

modną jak nowa jadalnię tanio sprzedam powodu wyprowadzki. Zgłoszenia ul. Łukaszewicza 24. mieszkanie 7. zdw 25 329

Pianino

zagraniczne dobrze utrzymane sprzedam bardzo tanio św. Marcin 5. m. 13. zdw 25 242

5 KUPNA

Kupię motocykl do 250 cm³. Oferty oceną i dokładnymi danymi Kurjer Poznański zdw 24 817

Kupię

2 razy balkonowe. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdw 25 200

Poszukuję

kupna wille lub kamienicy w Poznaniu dobrze rentującej. Wpłata 20—30 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 104

Majeranek

kruszony opróbkowany. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 101

Wille

kupię w Poznaniu 15 000 wpłate. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 100

Kupię

tanio kilka starych ram rowerowych. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 24 967

Gospodarstwo

50—80 mórg w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 991

Limuzynę

elegancka 4 osobowa zamienię na 2 tonnowa ciężarówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 046

Pianino

spieszenie kupię. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 25 217

Parcele

500 m² kupię od właściciela. Łazarz, przy tramwaju. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 25 277

Wannę

dużą kupię. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 197

Dom

lub wille 5 pokoi, łazienka, z dużym ogrodem, blisko Poznania kupię zaraz. Prowizji nie daje. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 213

Wózki

dziecięce używane kupuję. Razer, Szewska 11. zdw 25 170

Kupię

gramofon walizkowy zaraz. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 171

Repozytorjum

oszkłone, stół z gablotką kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 362

Kupię

kolonialkę dobrze zaprowadzoną z mieszkaniem Piechocki Maleckiego 5. zdw 25 155

Kupię

dom lub wille, jednak tylko wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 024 5

Stopnie

granitowe, używane, kupię za gotówkę. Leitgeber, Naramowicka 25. Telefon 50-81. zdw 25 265

Kupię

gramofon w dobrym stanie. — Oferty z ceną do Kurjera Poznański zdw 25 233

Umywalnię

marmur tanio kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 351

Kupuję

stary papier. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 278

Poszukuję

mlyna, domu lub majątku, kupno natychmiast — Sieracki, Bydgoszcz, Gdańska 46. Pw 10 554 63 37

Gospodarstwo

małe, dobre zabudowania możliwe kolonialka, wieś kościelna, kolej kupię, wpłata 3 000. Hoffmann, Bożacin, poczta Rogowo. zdw 25 311

Wózek

reczny kupię. Piekarnia, Maleckiego 12. zdw 25 067

Motor

1/2 — 1 KM 220 zmienny kupię. „Haftopis“ Stary Rynek 10. zdw 25 325

Kamienicę

dobrze procentującą się kupię w Poznaniu lub w okolicy. Wpłaty 10 do 15 tys. zł. Oferty do „Gazety Bydgoskiej“, Bydgoszcz pod D. 1932. nw 8408

6 KAMIENICE**Kamienica**

czteropiętrowa z reżnietwem korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 533

Dom

nowy Łazarz 2 x 3 pokoje kuchnia ogród przy tramwaju 28 000. wpłaty 16 000. Kossmann Fredry 6. zdw 25 305

Kamienicę

sprzedam dobrze oprocentowaną za 35 000 w Gnieźnie. Roczny dochód 6 000 zł lub zamienie na Poznań z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 215

Kamienica

w górnej części miasta dochód 15 000. — cena 125 000. — Centrala Handlowa Poznań 27 Grudnia 5. zdw 25 245

Kamienicę

w Poznaniu, Śródka, tanio sprzedam. — Strzałkowski, Ostrówek 10/11. rw 4 395

Sprzedam

resztówkę 130 mórg, cudownie położoną, woda Ziemia tylko burczana inwentarze nadkomplement wielkiej kulturze. Gnieźnie. wpłaty 50 tysięcy lub zamiana realność poznańska. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 260

Kamienicę

centrum Poznania składami i większymi mieszkaniami w dobrym stanie dochód 17 000. cena 150 000 amortyzacji 50 000 wpłaty do umowy Oferty Kurjer Poznański zdw 25 349

Wille

sprzedam 60 000 wpłaty 30 000 hipoteki amortyzacyjnej 15 000. — Malecki Poznań, Rybak 20 a. zdw 25 231

Kamienicę

komfortowa śródmieście dochód 17 000. cena 130 000 wpłaty 60 do 80 000 reszta amortyzacja sprzeda „Krakus“, Poznań. Półwiejska 30. zdw 25 225

Dom

rodzaju wille, ogrodem owocowym, dochód roczny 12 500 zł na sprzedaż. Cena według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 292

Dom

dobrze się rentujący kupię, wpłata 25 000 Zgłoszenia wprost od gospodarzy do Kurjera Poznańskiego zdw 24 150

Kamienica

masywna składy, czynsz 9 000. cena 73 000 wpłaty 35 000 amortyzacji 20 000 Ratajczak, Masztalarska 7 a. III. zdw 25 354

7 PIENIADZ

5 000 — 6 000 zł poszukuje na I. hipotekę pierwszorzędno 70 morgowego gospodarstwa. Procent podług urody. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 563

12—15 000 poszukuje na I. hipotekę kamienicy. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 825

Sprzedam hipotekę 14 00

Zupełnie
niekierujący z klaki schodowej
dla sytuowanej. Piekary 24. m. 2.
zdw 25 348

Pokój
1-2 osobowy niekierujący sło-
necznym. Kanałowa 7. II.
zdw 25 367

Pokój
frontowy, elektryczność Łakowa
1a mieszkanie 13.
zdw 25 365

Pokój
Rera 1. m. 6.
zdw 25 360

12 SZUKA POKOJU

Przyjezdny
pan poszukuje pokoju 4 razy
miesięcznie. Wchód z klaki
schodowej. Oferty z ceną Ku-
rjera Poznańskiego zdw 25 120

Panienka
niekierująca, pokoju. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 115

Pokoju
wejście z klaki. Cena Kurjer Po-
znański zdw 25 097

Pani
szuka pokoju niekierującego za-
raz. Cena 40 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdw 25 068

Starszy
pan poszukuje pokoju umeblowa-
nego od 1 marca u starszej oso-
by lub rodziny gdzie czułby się
jak w domu. okolica Rynek Je-
żyki do ulicy Jasnej. Zgłoszenia
do Kurjera Poznańskiego
zdw 25 153

Pokoju
umeblowanego używaniem kuch-
ni blisko Rynku Wileckiego po-
szukuje zaraz spokojne małże-
ństwo z dzieckiem (10-letnie). Oferty
podaniem ostatecznych warun-
ków Kurjer Poznański zdw 24 984

Pokoik
jednosobowy, bezwzględnie nie-
kierujący, dla pana potrzebny
zaz. nadchodzącej klatki scho-
dowej, możliwe centrum, nie
wyżej 30 zł. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 25 196

Pokoiku
poszukuje zaraz 15 zł. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 207

Próżny
pokój, śródmieście, do drugiego
pietra, przyzwoitym domu, moż-
liwe osobom wiejskim, dla zle-
miania poszukiwany. Zgłosze-
nia: „Biuro Agrarne”. Plac Wol-
ności 9.
zdw 25 244

13 LOKALE

Dwie
ubikacje parterowe, wejście z po-
dwozra nawięzła handlowe, na-
tychmiast do wynajęcia. Wod-
na 3. H. Walter. zdw 24 959

Skład
wolny blisko Mostu Teatralnego.
Dąbrowskiego 4. gospodarz.
zdw 22 593

Pokój
biuro zaraz wynajme. Skarbo-
wa 18. m. 4.
zdw 25 130

Wynajmę
zaraz bez jakiegokolwiek odstę-
pnego obszerny 4 pokojowy lokal
handlowy na I. piętrze w śród-
mieściu (nar. ul. Rzeczypospolitej)
nadający się wybornie na
biuro handlowe lub kancelarię
adwokacką z powodu bliskości
Sądu Grodzkiego. — Zgłoszenia
przyjmie właściciel domu ul.
Rzeczypospolitej 5 I. piętro.
zdw 25 018

Szukam
składu nadającego się na pralnie.
prawnie Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 042

Obszerne
suche piwnice natychmiast do
wynajęcia. cena miesięcznie 50 zł
Adres wskazać Kurjer Poznański
zdw 25 065

Ubikacje
parterowe na każdej branzie. wita
światło zaraz do wynajęcia. —
Wiadomość: Kanałowa 13. portier
rw 4379

14 DZIERZAWY

Zakład dentystyczny
dobrze zaprowadzony, z urządze-
niem sprzedam lub wydzierżawię.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 25 172

Szukam
dzierżawy składu ewentl. miesz-
kaniem Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 119

Skład
przy ul. Słusarskiej wydzierżawie
Wilanowski Wielka 22.
rw 4390

Skład próżny
z mieszkaniem 2 pokoje przy ul.
Kraszewskiego blisko Rynku Je-
życkiego do wynajęcia. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 129

15 UZDROWISKA

Hel
Pensjonat. Restauracja do wy-
najęcia zaraz z powodu choroby.
Dobry punkt położenia, przy bu-
dowie nowego portu. Hel. —
„Marsylenka”
zdw 24 971

Krynica
centrum, Aleja Lipowa, pensjo-
nat Dr. Łazarskiej, pokoje
cieple z wykwintnym utrzyma-
niem 10 zł.

Wypoczynek na wsi
zima i latem we dworze, miejsce-
wość bardzo zdrowa sucha, od-
dalona o 1 1/2 godz. kol. od Pozn.
konie do dyspozycji pokoje cie-
ple, kościół na miejscu, kuchnia
zdrowa, posiłki dla większej swo-
dzoj podaje się w pokoju. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 25 314

16 OSOBISTE

Nr. 4711
List z Redakcją pod numerem
niniejszego ogłoszenia. zdw 25 156

Al....
Proszę o adres pod numerem niniejszego ogłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 147

Panią
która wyznaczyła mi listownie
rendez-vous 30 stycznia o godzinie
5 po południu przed Wielko-
polską, proszę o adres do Ku-
rjera pod numerem niniejszego o-
głoszenia zdw 25 146

Za
dluzi mojej byłej żony Marii z
domu Musiał nie odpowiadam.
Pankowski Józef, Poznań.
zdw 25 102

Kaziu
zamiast na balo, spędzimy w so-
botę wieczór w milej i wesołej
kawiarni Woźna 7/8. Wieprzobi-
cie koncert separatki. tancerki.
zdw 25 014

Detektyw
obserwacje, wywiady, dochodze-
nia, dyskrecja gwarantowana —
Oferty Kurjer Poznański zdw 24 998

Zainteresowani
podróża naokoło świata racza łaskawie swe oferty złożyć Kurjer
Poznański pod zdw 25 208

Unieważniam
wykaz osobisty zgubiony dnia 30.
I 32 na nazwisko Józef Kłoczek.
zdw 25 122/3

Franku
z Focha. Nie byłem na przy-
stanku, proszę jutro 5. To samo
miejsce czas. — Bal Podoficerski.
Framia z Alei Marcinkowskiego.
zdw 25 259

Droga Walde L.
Wróciłem z zagranicy, czekam
ostatecznego słowa. Stesknioty
Rys.
zdw 25 355

Wierzbicę 16
Na wysłane słowa 24. pod nr.
21 403 proszę zamieścić o laskaw-
ną bliższą wiadomość Kurjer
Poznański zdw 25 384

21 ZGUBY

Zgubiono
3 lutego złoty zegarek bransolet-
kowy w łazienkach wileckich.
Uczciwego znalazcę upraszam o
zwrot za wynagrodzeniem. Ulica
Skarbowa 15. m. 16.
zdw 25 174

22 ROZMAITE

Bieliznę męską trykotową
podług miary, łagodna dla ciała,
któ wykonuje. Adresy: uprasza
Kurjer Poznański zdw 24 453

Maskowe
kostjumy przepiękne modele dla
pań towarzyskie. — „Rémina”.
Fredry 3.
zdw 24 909

Obiady
kresowe smaczne Wały Zygmun-
ta Augusta 1 mieszkanie 8
zdw 18 263

Kostjumy maskowe
wypożyczam Olszańska, św. Ma-
ria 38, pierwsze podwoje prawo
IV.
Pw 10 774-5-2

Dziecko
na wychowanie lepszej rodziny
przyjmie, jednorazowe wynagro-
dzenie. Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 084

Pomocy
naukach gry na fortepianie. Pa-
trona Jackowskiego 25. mieszka-
nie 6.
zdw 24 209

Fryzjerka
przyjmuje. Wrocławska 14. I. pię-
tro. w podwozu, wprost.
zdw 24 989

Przyjmuje
szytwe prasowanie tania. Wro-
cławska 22 miesz. 5. zdw 25 026

Podróżujacy
samochód (ewentualnie bez), pra-
wo jazdy, gwarancja, kaucja,
poszukuje zastępcę poważnej
finny, lub innej propozycji.
Oferty Kurjer Poznański zdw 25 204

Krawcowa
rutynowana, dziennie 3.50. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 187

Chłopca
3-letniego oddam na własne bez
wynagrodzenia. Piechocka, wieś
Bytkowa, poczta Rokietnica.
zdw 25 266

Introligator
do hurtownej oprawy książek
może się zgłosić. — Woźna 12.
„Książka Antykwarjat”.
zdw 25 227

Wózki
dziecięce i budki pociąga cerata,
reparuje, maluje — kółka, gumy
na składzie. Razer, Szewska 11
zdw 25 169

Maszynę
damską wpuszczaną zamienie na
lustro. Chwaliszewo 29.30. mie-
szkanie 15.
zdw 25 056

Gramofon
szafka nowy z płytami zamie-
nie na radio ewentl. sprzedam.
Chwaliszewo 29/30 mieszkanie 15
zdw 25 059

Oddam
dziecko dwuletnie na własne. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 064

Gluchota
szum, ciekawie uszu nieczajne.
Zadajcie bezpłatnie pouczającej
broszury. Adres: Bufonia. Lieszki.
zdw 25 339-10

Naprawy
i przeróbki radioaparatury usku-
tecznia fachowo i tania. Pie-
kary 13 b. mieszkanie 10.
zdw 25 253

Woźna 16
Nowy Dom Komisowy sprzeda-
je, kupuje meble używane, gar-
derobe, różne inne przedmioty.
Pw 10 623-53-283

Jasnowidz
Mobot, metapsychografolog, roz-
wiązuje najtrudniejsze sprawy
przeszłości — przyszłości, wskazu-
jąc środki. Św. Marcin 52.53.
zdw 25 263

Chiromantka
przyjeżdżna, przeprowadza przy-
szłość, teraźniejszość przeszłość,
dobrze z rak kart Romana Szy-
mańskiego 8. podwoje, parter,
lewo, przy Placu Świętokrzyskim
zdw 25 323

23 OZENKI

Panna
młoda przystojna, wykształcona
z wyprawą i posagiem 15 000 szu-
ka męża. Panowie na odpowied-
nie stanowiskich oraz kupcy sa-
modzielnici racza złożyć oferty Ku-
rjer Poznański zdw 24 980

Panna
z dobrej rodziny lat 37, wykształ-
cona posiadająca 24 000 zł chci-
łaby wyjść zamaż za sedego lub
oficera w dowódce nie wykluczo-
ny Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 25 077

Kawaler
na samodzielnej posiadzie szuka
pani inteligentnej z gotówką do
lat 28. Cel matrymonijalny. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 052

Brunetka
lat 22, blondynka 23, bledne
pragną wyjść zamaż, wiek obo-
jętny. Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 308

Poważny
kawaler — kupiec zaangażuje
do zyskownego przedsiębiorstwa
wspólniczkę z gotówką około
3.000 zł. Cel matrymonijalny. —
Oferty Kurjer Poznański zdw 25 302

Córka
gospodarska mniejszy posag wy-
jdzie zamaż za dobrego rzemieś-
nika lub kolejarza. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 25 350

Wdowiec
zamożny w średnim wieku ożeni
się z panną lub bezdzietną wdo-
wą w wieku od 30 do 38 lat. Dla
wspólnego dobra majątek pożada-
ny. Oferty tylko poważne z foto-
grafią którą się zwraca do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 25 223

Urzednik
państwowy VII stop. Wielkopo-
lanin przystojny, lat 34, na sa-
modzielnej i stałej posiadzie w
Krynicy szuka odpowiedniej par-
ty Laskawe zgłoszenia możliwie
z dołączeniem fotografii przyjmuj-
je Kurjer Poznański pod
zdw 25 316

24 NAUKA

Poznańskie
Kursy budownictwa
Kraszewskiego 17 m 15. Począ-
tek kursów 4 lutego 1932.
Pw 10 765-53-261

Ola Antoszeńska
Nowe kursy tańców Rumba. —
Lekcje prywatne. Zielona 3.
Pw 10 464-4-60

Antoszeńskiego
Szkoła Tańca
Zielona 3. Ceny zniżone.
Pw 10 245-4-54

Student
poważny energiczny, udzieli ko-
repetycji w zakresie 5 klas gim-
nazjum Specjalność: łacina gre-
cki francuski, niemiecki, polski
ewentualnie za pokój i utrzyma-
nie. Także poza Poznaniem. Oferty
Kurjer Poznański zdw 24 164

Kursy
stenoграфии, pisanie maszyna, —
księgowości. Tyran-Zaworskiej,
Strzelecka 33.
zdw 21 382

Kursy
stenoграфии pisanie na maszy-
nach rozpoczynam 4 lutego. Kan-
taka i II. piętro.
zdw 20 515

Angielskiego
w czterech miesiącach! Gwarancja!
Miesięcznie dziesięć złotych!
Zgłoszenia u sekretarki Gabrieli
Płucinskiej, Działuńskich 6. godz.
1-2.
zdw 23 525

Tłumaczenia
na francuskie, angielskie, nie-
mieckie polskie wykonuje prze-
pisuje na maszynie, lekcje. Span-
dowska, Aleja Marcinkowskiego
24. m. 31. od 3.30-5. nw 7341

Kursy kroju
Kazimierz Kazubowski
Świętokrzyski 3
Rozpoczynam kurs 12 lutego.
zdw 25 181/82

Szkoła Tańców
Mikołajczak - Kledecka
Pocztowa 29. Nowy kurs 5 lute-
go 10 zł. Pw 10 585-4-122

Maturzysta
rutynowany korepetytor udzieli
lekcyj łaciny, matematyki, fran-
cuskiego, godziną złoty. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 830

Student
z 2 letnią praktyką udzieli lek-
cyj. Specjalność: matematyka,
fizyka do matury — reszta do
6 kl. Na wyjazd — lub na
miejscu za pokój. Wymagania
minimalne. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 25 127

Kto
pomocze dziewczynce w lekcjach
szkolnych, jakie warunki. Oferty
do Kurjera Poznańskiego
zdw 25 117

Korepetytor
potrzebny specjal. fizyki, mate-
matyki ucznia VI kl. gimn. Te-
lefon 77-16. godz. tylko 1.30-2.30
zdw 25 069

Dla gimnazjastów
pokój całonocnym dobrem u-
trzymaniem, troskliwą opieką za-
raz lub później. Ulica Długa 16,
parter, prawo, mieszkanie 2.
zdw 25 136

Kto
przygotuje do egzaminu włoskie-
go? Oferty warunkami Kurjer
Poznański zdw 25 048

Kto
przygotuje do egzaminu z fizyki
doświadczalnej? Oferty ceną Ku-
rjer Poznański zdw 25 045

Kto
udziela lekcji z teorii równań
różniczkowych? Oferty ceną Ku-
rjer Poznański zdw 25 044

Kursy Tańców
„Rumba”, „Szczurkówny”
Akademikom niższa. Rzeczypos-
politej 9. I. piętro. zdw 25 034

Ważne dla promocij
Uczennice
potrzebujące fachowej pomocy.
dozoru nauce, przyjmują codzien-
nie na popołudniu pensjonat. Ale-
ja Marcinkowskiego 19. II. Opła-
ta niska.
zdw 25 261

Wyuczamy
księgowości, stenoграфии, pisanie
maszyna tania. Ulgowy kurs roz-
poczynamy 9 Wpisz codziennie.
Postępie. Plac Sapieżyński 2 a.
zdw 25 078-9

Pomocy
dzieciom w lekcjach udzieli.
Oferty Kurjer Poznański zdw 24 391

Panie
i panowie, lekcje kroju rozpocz-
nie 8 lutego wieczór 7-9. Salon
Méd. Szymański. Waiy Jana 9.
zdw 25 346

English lessons
Leçons de français
M. Dołgowa, Kreta 24 II. lewo.
Zgłoszenia 6-8 wieczorem.
zdw 25 330

25 MUZYKA

Gruntownej
systematycznej gry fortepiano-
wej, łatwa, umiejętna metoda
udzielać tania, szybko kawalerki,
także poza domem. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 24 595

Skrzypek
dobry niedrogi lub kwintet, sek-
stet poszukuje 1 marca lepszej
placówki. Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 071

Marian Perzyński
nauczyciel muzyki, Staszica 4 II.
piętro, mieszkanie 6. Udzielam
gry na skrzypcach, fortepianie,
mandolinie w domu i poza domem.
Fortepian do ćwiczeń na miejscu.
zdw 24 993

27 SZUKA PRACY

Chemik
mydlarz, znający wyroby wszel-
kich mydeł i proszków mydla-
nych jak również perfumowanie
mydeł toaletowych szuka posady.
Oferty A. Przodówna, Wieleń
n. Not. ul. Nowe Miasto 38. m. 3
nw 8375

Szukam
posady w biurze celem dalszej
praktyki za małym wynagrodze-
niem. Znam księgowość i ma-
szynę Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 665

Ekspedjentka
szuka posady. Laskawe zgłosze-
nia Róża Małacka Leszno Ła-
ziebna 6
zdw 24 573

Ogrodnik
kawaler po wojskowości, dobrymi
świadectwami, znający swój za-
wód, poszukuje posady. Laskawe
zgłoszenia: Ogrodnik „AG” Wa-
sowo. pow. Nowy Tomysł.
zdw 24 949

Fryzjerski
pomocnik dzielna siła poszukuje
posady, miejscowość obojętna.
— Laskawe oferty Kurjer Poznański
zdw 24 879

Ślusarz
dobrymi świadectwami, samo-
dzielnie gotowaniem, pieczeniem
poszukuje posady zaraz. Miejsco-
wość obojętna. Oferty Kurjer
Poznański zdw 25 027

Rządca
kawaler, z 11 letnią praktyką,
dobry, zamiłowany rolnik-hodow-
ca, dobre świadectwa, zna księ-
kowość, kasę, sołectwo, poszukuje
posady. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 24 497

Polecam
moja dobra dziewczyna z gotowa-
niem, praniem, Generala Pra-
dzyńskiego 49. m. 15. zdw 24 992

Służąca
do wszystkiego z praniem posu-
szkuje posady zaraz lub 15. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 113

Poszukuje
posady do dwójga osób z gotowa-
niem i wszelkich prac domowych.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 24 412

Dziewczyna
poszukuje posługi na pół dnia.
Najchętniej u państwa niemie-
ckiego. Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 134

Kulturalna
sympatyczna pani kresowianka
poszukuje samodzielnego zarzą-
du domem, zna kuchnię, pie-
legnie chorych, kosmetykę, za-
opiekuje się dziećmi. — Wiel-
średni Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 131

Szofer
poszukuje posady dobre swia-
dectwa na żądanie kaucja. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 126

Młody zbożowiec
z gimnazjalnym wykształceniem
szuka jakiegokolwiek posady. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 118

Ogrodnik
z kilkoletnią praktyką w wiek-
szych zakładach handlowych po-
szukuje posady samodzielną
kawaler zaraz lub 15. II. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 116

Młoda
służąca z prowincji szuka zaraz
posady do wszystkiego. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 111

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi
przed lub po południu. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 085

Starsza
wiejska służąca poszukuje posady
z samodzielnym gotowaniem. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 082

Dyktandem
biegle pisać maszynistka posu-
kuje posady. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 25 080

Piekarz
samodzielny z dobrymi świadec-
twami poszukuje posady. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 25 060

Pokojuowa
czysta, uczciwa, pragnie otrzy-
mać posadę zaraz ewentualnie od
15. Oferty Kurjer Poznański
zdw 25 061

Panna
uczciwa poszukuje posługi. Oferty
Kurjer Poznański zdw 25 139

Dnia 6 lutego w Belwederze

REDUTA CZERWONEGO KRZYŻA

Reduta — to koniec kryzysu. Zabawa gwarantująca wszystkim dobry humor.

zw 13 225

Dziewczyna

lat 22, poszukuje posady z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 271

Uczniwa

dziewczyna z dobrym gotowaniem poszukuje samodzielnej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 267

Krawcowa

z dobrym krojem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 307

Młoda

skromna panienka szuka posady jako uczennica, początkująca biuralistka lub tem podobne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 043

Pomocnik mleczarski

obeznany z wyrobem masła eksportowego oraz wyrobem serów i prowadzeniem nowoczesnych maszyn poszukuje posady od 1 III. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 039

Dziewczyna

z skromnym gotowaniem, kochająca dzieci, poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 25 264

Pracznia

zawodowa, uczniwa, szuka prania, 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 262

Polecam

starsza wiejska dziewczyna, dobrane gotuje, pierze, umie szyc. Adres wskaże Kurjer Poznański. Jeżyce jw 2490

Sierota

poszukuje posady do państwa, którym zależy na uczniwej i pilnej osobie od 15. 2. lub 1. 3. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 25 340

Sierota

lat 21 poszukuje posady do wszystkich 15. 2. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 25 343

Służąca

do wszelkiej pracy domowej z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 333

Ogrodnik

kawaler, lat 29, dobry fachowiec z długoletnią praktyką ogrodniczą, obecnie kierownik ogrodu, obznajmiony we wszystkich działach ogrodniczych, przyjmie stałą i samodzielną posadę w majątku lub w innych zakładach ogrodniczych. Posadę obejmie od 15. 2. lub później. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować pod adr.: M. Sobieszycki, Wełherowo, św. Józefa 10 u p. Endzaka, zdw 25 317

Służąca

dobrymi świadectwami szuka posady zaraz lub 15. gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 326

Kucharka

czysta, dobrymi świadectwami szuka posady zaraz lub piętnastego. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 235

Osoba

starsza szuka posady do małych dzieci lub do zarządu domem. Oferty proszę do Kurjera Pozn. zdw 25 229

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Światła wielkiego miasta”.

Aurora: „Obrońca Kobiet”.

Colosseum: „Pokusy Europy”.

Corso: „Djabełski pazur”.

Muza (dawn. Harfa): „Tajemnica cytaeli w Dęblinie”.

Metropolis: „Jej Eksceleńcja — Miłość”.

Nowości: „Tajemnica Pani Mar” na scenie rewja karnawałowa p. t. „Pod Maską?”.

Odeon: „W siłach kłamstwa”.

Orzel: „Cyrylowcy”.

Renaissance: „Dwa piekielne dni”.

Rox: „Łowca Pasagowy”.

Słońce: „Pod Kuratela”.

Stinks: „Impresario Buster Keaton”.

Ramon Novaro.

Tęcza: „Policmajster Taglew”.

Wilsona: „Ulubienica Maharadzy”.

Posługaczka

uczniwa szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 237

Służąca

uczniwa z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 236

Starsza

dziewczyna gotowaniem poszukuje posady zaraz — później. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 230

Sierota

szuka posady z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 291

Kucharka

bardzo dobrze gotuje uczniwa i sumienna z dłuższą praktyką i dobrymi świadectwami, zna wszelką pracę domową poszukuje posady w lepszym domu, tylko do Poznania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 364

Dziewczyna

dobrem gotowaniem i zaprawą do wszelkich prac szuka posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 363

Uczeń

kupiecki pragnie wyuczyć się pracy biurowej ma 3 klasy szkoły wydziałowej i rok Miejskiej Szkoły Handlowej. Oferty Kurjer Poznański jw 2488

Szwajcar

uczniwy, chętny do pracy, cichego usposobienia, poszukuje posady. Stasiak, Grudzielec, pow. Pleszewski, zdw 24 785

Dziewczyna

ze wsi uczniwa pracownia dobrze pocięta poszukuje posady zaraz. M. Focha 61, miesz. 2, zdw 24 786

Posługaczka

poszukuje sprzątania biura, składu po południu. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 794

Dziewczyna

poszukuje posługi prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 881

Dziewczyna

z cokołkolwiek gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 750

Dziewczyna

ze szcieniem pracownia poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 749

Młoda

dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 610

Czysta

uczniwa dziewczyna poszukuje jakiegokolwiek posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 809

Nauczycielka

wychowawczyni długoletnia praktyka, bardzo dobre świadectwa szuka posady najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 812

Kasjerka

książkowa, obeznana wszelkimi pracami sołectwami biurowymi, samodzielną korespondentką piszącą na maszynie szuka posady w majątku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 813

Sierota

do wszystkiego, zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 24 821

Małopolanka

uczniwa, pracowita, znająca wszelkie prace domowe, szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 819

Lokata kapitału!

Wielkopańska willa, 14 pokoi, w środku miasta do oddania lub wydzierżawienia. Uwzględnia się tylko poważnych refleksantów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zw 13 113

Krawcowa

biegle, elegancko szyje po domach. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 815

Służąca

samodzielną gotowanie, własną pościel szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 837

Pomocnik

piekarski dobra siła poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 848

Dziewczyna

poszukuje p sady. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 874

Młoda

posługaczka poszukuje pracy zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 880

Dziewczyna

szuka posady od 15 lutego lub zaraz do wszystkiego lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 944

Dziewczyna

z prowincji młodsza poszukuje posady do wszystkiego kochająca także dzieci władająca także językiem niemieckim. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 935

Wychowawczyni

kochająca dzieci z praktyką poszukuje posady zaimie się także dziećmi u wdowa gdzie brak matki. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 925

Posługi

poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 922

Młynarz

kawaler, dzielny, energiczny, samodzielną poszukuje posady. Świadectwa dobre. Zgłoszenia St. Czekala, Gulcz, powiat Czarnków, zdw 24 975

Dziewczyna

wiejska do wszystkiego z długoletnimi świadectwami poszukuje posady zaraz za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 916

Sierota

pokojuowa, do wszelkich prac domowych do skromnego domu, zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 915

Kucharka

z dobrym poleceniem i świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 806

Dziewczyna

starsza poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 341

Panienska

inteligentna, znająca dobre gotowanie oraz wszelką pracę domową, mogąca zastąpić panią domu poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 859

Dziewczyna

nawskroś uczniwa, czysta, z dobrym gotowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 871

28 WOLNE MIEJSCA

Dla chętnych pracy**niema bezrobocia!**

Każdy może kilkaset złotych miesięcznie zarobić sprzedawając na sze bardzo kupne artykuły gumowe domowego użytku. Klientela nasza zasilana będzie stale innymi patentowanymi nowościami. Żądajcie prospektów. Firma Krain i Fesser Katowice Kołanowskiego 4. T w 809

Ogrodnik

rzadca kawaler potrzebny Specjalności warzywa i kwiaty chryzantemy. Warszawa Niecała 3. Jurski, zdw 24 632

Gospodyni

samodzielną na wsi do samotnego pana, znająca się na kuchni, chowie drobiu i prasowaniu, w średnim wieku milej powierzchowności, potrzebna zaraz na zaufania. Oferty kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 25 149

Parkietówki

potrzebne, Restauracja, Woźna 1/8, zdw 25 018

Urzędnik gospodarczy

kawaler z skromnymi wyznaczeniami, potrzebny od 1 marca rb. Majetność Głuchowo, pow. poznański zdw 24 873

Młodsza panienska

znająca język niemiecki znajdzie zajęcie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 964

Chłopca

silnego do lat 18 potrzebuje, Nowacki, ul. Spichrzowa, zdw 24 936

Gospodyni

samodzielną zdrową i silną z dobrym gotowaniem, znajomością gospodarstwa domowego i wiejskiego, potrzebna na probostwo. Powiada, pow. Gniezno, zdw 2698

Parkietówki

od zaraz potrzebne „Broadway” Starościńska 1, zdw 25 301

Poszukuje

zaraz dzielnego starszego chłopaka do posyłek i kasowania pieniędzy. Kaucja 250 zł. Posada stała. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 162

Stała

egzystencja i miesięczny dochód do 600 zł i więcej proponujemy kilku inteligentnym, wymownym i dobrze reprezentującym się paniom. Wiadomości fachowe nie wymagane. Zgłoszenia z dokumentami od godz 10-13. Ul. Wajana III nr 12, parter, lewo, zdw 25 154

Szofer

na autobus „Chevrolet” z gwarancją 300 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 072

Chcesz

otrzymać posadę? Wyucz się księgowości, stenografii, pisania maszyną, Kurs ulgowy 9. Postępow. Plac Sapieżyński 2a, zdw 25 075/6

Egzystencję

dam posiadającemu 3 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 106

Pomocnik ogrodnicy

po wojskowej doświadczonej na inspekta, ioniczkowe, warzywa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 137

Służąca

młoda do wszystkiego, z własną pościelą, potrzebna zaraz. Grunwaldzka 25, parter, prawa, Od 17-ej, zdw 25 133

Służąca

do wszystkiego z gotowaniem potrzebna. Kurowska Szamarszewska 11, zdw 25 150

Posługaczka

potrzebna, Tomaszewska, Śniadeckich 28, m. 10, zdw 25 175

Dziewczyna

z dobrymi świadectwami do wszystkiego gotowaniem potrzebna zaraz, Dąbrowskiego 57, skład 2, zdw 25 252

Pań

Panów do lekkiego podróżywania na nowości bezkonkurencyjne, 100 proc. prowizja, zdolnym pensja, karta kolejowa, Al. Marcinkowskiego 16, miesz. 16, zdw 25 299

Agenci

na stały, pewny zarobek poszukiwani, artykuły bezkonkurencyjne. Zgłoszenia Metalist, Gdańsk, Poczta polska, zdw 25 319

Dziewczyna

samodzielną potrzebną, Grotzka 13, mieszkanie 13, zdw 25 321

Fryzjerka

potrzebna, Matejki 7, zdw 25 342

Potrzebna

dziewczyna kochająca dzieci, do dobrego gotowania potrzebna, Poznańska 8/10, Piłkarska jw 2491

Młynarza

samotnego na wyjazd jako kłownik, równika filii, z kancją 700-800, poszukuje ewtl. może przystąpić jako wspólnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 312

Dzielną ekspedientką

może się zgłosić tylko z brzością, tajczaka 32, zdw 25 346

Kilka pań

przystojnych, dobrej reprezentacji, otrzymać mogą posadę w zawodzie kupieckim. Zgłoszenia przyjmujemy tylko z dokumentami. Skarbowa 17, parter, prawa, w piątek od godz. 10-1, 3-5, Pw 10 805-53 202

Kierownik (czka)

do prowadzenia bufetu dworowego na własny rachunek z zotówką 1.500, potrzebni. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 251

Dziewczyna

do wszelkiej pracy z szcieniem gotowania, Plac Nowomiejski 5, m. 5, zdw 25 290

Dzielną

fryzjerka potrzebna, — Wielkie Garbary 14, zdw 25 306

Pomocnik

fryzjerski młodszy potrzebny, — Adres Kurjer Poznański zdw 25 369

Poszukuje

panienki przychodnie do dziecka 5 letniego oraz do lekkich prac domowych. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 322

Oto rączki
które proszą się o**Potrzebna**

młodsza słuźąca, Zgłoszenia ul. Reja 1, mieszkanie 5, zdw 25 110

W procesach cywilnych biegle urzędnik znajdzie 2 godzinne zajęcia wieczorne. Zgłoszenia z podaniem dat personalnych i warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 25 081

Potrzebna

od 15 lutego ekspedientka młodsza do działu pocztowy i trykotaż, również uczennica z tej branży może się zgłosić. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 25 015

Parkietówki

potrzebne, Restauracja, Woźna 1/8, zdw 25 018

Urzędnik gospodarczy kawaler z skromnymi wyznaczeniami, potrzebny od 1 marca rb. Majetność Głuchowo, pow. poznański zdw 24 873

Młodsza panienska

znająca język niemiecki znajdzie zajęcie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 964

Chłopca

silnego do lat 18 potrzebuje, Nowacki, ul. Spichrzowa, zdw 24 936

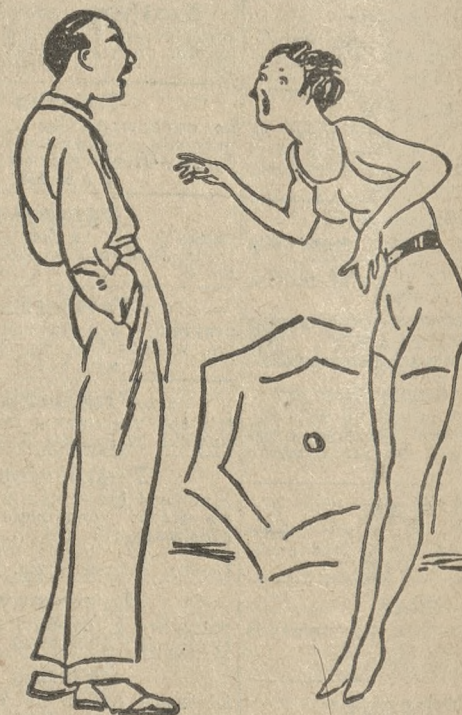
Gospodyni

samodzielną zdrową i silną z dobrym gotowaniem, znajomością gospodarstwa domowego i wiejskiego, potrzebna na probostwo. Powiada, pow. Gniezno, zdw 2698

Parkietówki

od zaraz potrzebne „Broadway” Starościńska 1, zdw 25 301

Humor zagraniczny

— Jeśli się ze mną ożenił, to jedynie dlatego, że miałam pieniądze.
— Nieprawda! Dlatego tylko, że ja ich nie miałem! (Lond. Opinion). S. F.

Przedpłata

na luty 1932, za oba wydania razem wliczając w tym wycenione do datku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. z 4,00, w agencjach w mieście z 4,50, z odnośnikiem kwartalnie z 15,00, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 5,01. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domaganie się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami pociągowymi 200 gr. od 1-lamowej milim. zia porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „dobre” do godz. 11, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (truste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.